

341.4044

จ 448 ก

ร. 3

(ก)

การใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา
กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

วัลลภา ถนอมศิริ

18 S.ร. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

0. 52'33

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาโทเรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อ.ทัศนากองกักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อ.ทัศนากองกักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร.อารี พันธมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทเรียบร้อยแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

บริษัทยาพันธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์กมลรัตน์
กร็ทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ทัศนาศ ทองภักดี กรรมการที่ปรึกษา และ
รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่า
บริษัทยาพันธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสอแนะต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
อันเป็นประโยชน์ในการทาบริษัทยาพันธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา
และผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือใน
การวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่
กรุณาเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ คณาจารย์ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนเกษมพิทยา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการทดลองเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ปรีชา ปานตัน ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก
สะดวกตลอดระยะเวลาที่ทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคุณเมตตา เจริญพรกุลกิจ คุณรวีวรรณ พูลทอง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่
ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

และท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่
ให้ความรัก และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง จนทำให้สามารถทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จ

วัลลภา ถนนอมศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 / บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม	9
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม	9
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม	10
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม	12
ขนาดของกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่ม	14
เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกลุ่ม	15
ลำดับขั้นการเรียนรู้ตามวิธีกระบวนการกลุ่ม	15
กิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม	18
การวิจัยในต่างประเทศ	18
การวิจัยในประเทศไทย	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	20
ความหมายและลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	20
จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	22

บริษัฏการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	23
หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	24
การจัดตั้งกลุ่ม	25
พลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	27
บทบาทของผู้ในกลุ่ม	28
บทบาทของสมาชิก	29
ขั้นตอนของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	30
ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	31
งานวิจัยในต่างประเทศ	31
งานวิจัยในประเทศ	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบด้านการเรียน	33
ความหมายของความรับผิดชอบ	33
ความสำคัญของความรับผิดชอบ	35
ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ	35
การฝึกฝนความรับผิดชอบ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ	38
งานวิจัยในต่างประเทศ	38
งานวิจัยในประเทศ	39
3 / วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	43
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	43
การดำเนินการทดลอง	47

วิธีดำเนินการทดลอง	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	50
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	50
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	54
บทย่อ	54
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	54
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	54
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55
การดำเนินการทดลอง	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	56
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	73
ประวัติย่อของผู้วิจัย	191

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	47
2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	51
3 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	52
4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มก่อน และหลังการทดลอง	53
5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน	94
6 แสดงความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	95
7 แสดงความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม	96

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องพัฒนาเยาวชน เพราะเยาวชนจะเจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต ฉะนั้นโรงเรียนหรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมจะต้องร่วมมือกันพัฒนาเยาวชนให้เจริญขึ้นทุก ๆ ด้าน การที่จะพัฒนาบุคคลให้มีบุคลิกภาพดีและมีคุณสมบัติพร้อมที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีวิธีหนึ่งคือ การช่วยให้บุคคลมีความรับผิดชอบเพราะความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะทางด้านอนุสัยและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งบุคคลแต่ละคนมีบทบาทที่จะต้องกระทำมากมายในสังคม เช่น บทบาทพลเมืองที่ดี บทบาทของลูก บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน เป็นต้น ถ้าทุกคนรู้จักรับผิดชอบเป็นอย่างดีก็ย่อมทำให้สังคมนั้นสงบสุข เจริญรุ่งเรือง ประเทศชาติก็พัฒนาไปด้วยดี (ละม้ายมาศ สรทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. 2520 : 112)

คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบนี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ ความรับผิดชอบต้องมีการปลูกฝังให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่องใช้เวลาในการพัฒนาการจะต้องมีการฝึกหัดจนเป็นนิสัยทุกวันให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ความรับผิดชอบบังคับให้เกิดขึ้นไม่ได้ มันเกิดจากภายในตัวเด็กเอง จากการศึกษาที่ได้รับจากการพู่กันที่ห้องกามขื่นโดยพ่อแม่ที่บ้านและจากสังคมทั่วไป (กิโนติ เอส. 2526 : 62) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเครด (Craig. 1976 : 274 - 275) ที่ว่า ความรับผิดชอบนี้สามารถปลูกฝังได้ด้วย การอบรมเลี้ยงดู โดยการฝึกให้เด็กพึ่งตนเอง เริ่มต้นด้วยการให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองในเรื่องรับประทานอาหาร การซักรีด การแต่งกาย เมื่อเด็กรู้จักการช่วยเหลือตนเองแล้วความรับผิดชอบก็จะเกิดขึ้น

ความรับผิดชอบด้านการเรียน เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ในฐานะพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ หรือฐานะนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

(จรรยา สุภาพ. 2520 : 84) สัจญา สัจญาวิวัฒน์ (2514 : 77) กล่าวถึงความรับผิดชอบ

ด้านการเรียนว่า หมายถึงการที่นักเรียนได้เล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังด้วย

ความขยันหมั่นเพียร อดทนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด (คู่มือการปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมแก่เด็ก: 2522 : 12) ในฐานะที่โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมแยกหนือไปจากครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ เป็นแหล่งสืบทอดวัฒนธรรมปลูกฝังคุณธรรม (สุมน อมรวิวัฒน์. 2526 : 1) ประกอบกับชีวิตของเด็กผูกพันอยู่กับบ้านและโรงเรียนเป็นส่วนมาก เด็กนักเรียนควรจะได้รับผิชอบด้านการเรียน และได้รับการปลูกฝังในขณะเดียวกันการไม่รู้จักรักหน้าที่และความรับผิดชอบของนักเรียนก็ยังคงเป็นคุณลักษณะที่ควรแก้ไขและปรับปรุงอีกด้วย (ชาเลียง วุฒิจันทร์. 2524 : 82) ฉะนั้นการปลูกฝังความรับผิดชอบด้านการเรียนจึงควรเริ่มจากเด็กในวัยประถมศึกษาดังที่ สปีค (Spook. 1946 : 318 - 320) กล่าวไว้ว่า "เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลังอายุ 6 ขวบ เด็กเริ่มเป็นอิสระจากพ่อแม่มากขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาความรับผิดชอบอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องราวที่เขาคิดว่าสำคัญ เขาเริ่มทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง" นอกจากนี้ความรับผิดชอบด้านการเรียนยังได้กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชา

จริยศึกษากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยไว้ว่า "เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและการกระทำของตนเองสามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย" (กรมวิชาการ. 2534 : 17) ฉะนั้นครูจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการปลูกฝังความรับผิดชอบด้านการเรียนให้เกิดขึ้นกับเด็ก

จากการสำรวจเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาคณิตศาสตร์ที่โรงเรียนเกษมพิทยา เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2538 และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำ สอดคล้องกัน โดยพบว่านักเรียนที่มีปัญหาด้านความรับผิดชอบต่ำจำนวน 24 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 55 คน คิดเป็นร้อยละ 44 โดยมีพฤติกรรมดังนี้ไม่ส่งงานตามเวลาที่กำหนด ไม่เอาอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบละเอียด หรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ปรับปรุงงานที่บกพร่องให้ดีขึ้นและเข้าเรียนสาย การพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนให้กับเด็ก มิใช่ด้วยการตักเตือนว่ากล่าวอบรมเท่านั้นแต่ต้องให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง (ชาเลียง วุฒิจันทร์. 2524. 70) การพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนอาจทำได้หลายวิธี เช่น กิจกรรมกลุ่ม การให้คำปรึกษา เป็นต้น ดังที่ ชมิ ภูมิภาค (2520 : 64) กล่าวว่านักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในวัยที่ปลูกฝังอะไรได้ง่ายโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กสอดคล้องกับชีวิตที่เด็กจะต้องพบและคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมวิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับการเรียนการสอนแบบกิจกรรม ซึ่งการสอนแบบกิจกรรมนี้จะ

การให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรม และเด็กได้เฝ้าความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมกลุ่มมีหลายเทคนิค เช่น เกม การใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติการใช้เทคนิคแม่แบบ และการอภิปรายกลุ่ม (สุรวัช ศรีวัช. 2521 : 44 - 45) ในควรวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้กิจกรรมและควรให้คำปรึกษาแบบกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพราะ คมเพชร จิตรศุกกุล (2522 : 14) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นการนำเอาประสบการณ์ต่างวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สมาชิกต้องการและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม ผู้เฝ้าจะสามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพเมื่อได้เรียนรู้วิธีการที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ระหว่างสมาชิกแต่ละคน โดยวิธีการดังกล่าวและประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน และกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ^{๖๖} ~~ปัญห~~ ~~คนฉลาด~~ (2529 : 28) กล่าวไว้ว่า เด็กอายุระหว่าง 9 - 11 ปี มีความต้องการร่วมกิจกรรมที่เป็นกลุ่ม โดยมี ~~ความรู้~~ ~~รู้สึกพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเพื่อน~~ ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2530 : 123 - 126) ที่กล่าวว่า ช่วงวัยเด็กตอนปลาย อายุประมาณ 9 ถึง 13 ขวบ เป็นระยะที่เด็กจะเรียนรู้บทบาทใหม่ คือการเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อน และการร่วมกลุ่ม นอกจากนี้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง ทำให้เข้าใจ สนุก และจดจำได้ดี ประการสำคัญกิจกรรมกลุ่มจะเป็นสื่อในการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างครูและเด็ก และระหว่างเด็กด้วยกัน (ช. ชนบท. 2524 : 54 - 55) ซึ่งนิภา วิจิตรศิริ (2525 : 49) ก็ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มน่าจะสามารถพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนได้ เพราะเป็นการสร้างกระบวนการเพื่อให้เกิดการยอมรับความชอบและเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทดสอบ ตรวจสอบ และเลือกวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด นอกจากนี้บรรยากาศในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีการยอมรับซึ่งกันและกัน จะทำให้เด็กกล้าแสดงความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็น (วัชรีย์ ทรัพย์มี. 2510 : 41) และการได้ระบายความรู้สึกอารมณ์ หักแค้น และปัญหาที่เขาประสบอยู่ ทำให้แต่ละคนได้เข้าใจตนเองและมีโอกาสเรียนรู้ข้อมูลที่เป็นในการแก้ปัญหา (ราวศรี พัฒนรังสรรค์. 2522 : 114) ดังเช่นผลการวิจัย

ของ-นงณี วงษ์แก้ว (2526 :- 35) ได้ทำการศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน-ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยากร กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้อาจารย์แนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งมีความชำนาญในการใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้นำวิธีการดังกล่าวไปพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา- เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538⁴³ ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมา จำนวน 27 คน จากนักเรียน 2 ห้อง คือ ห้อง ป.6/1 จำนวน 13 คน และ ป.6/2 จำนวน 14 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร 2 ห้องเรียน แล้วสุ่มห้องเรียนอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 คือ ห้อง ป.6/1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ ห้อง ป.6/2 โดยมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละ 12 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3.1.2 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3.2 ตัวแปรตาม คือความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนโดยมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดร่วมกันซึ่งช่วยให้เด็กเรียนมีการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนเทคนิคที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม เกม และสถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ชี้แจงวัตถุประสงค์ กติกา กฎระเบียบ แนวทางการทำกิจกรรม และสถานการณ์เข้าสู่กิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม ให้เด็กเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วม และมีบทบาทในการทำกิจกรรมในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยมีผู้วิจัยคอยแนะนำ และสร้างบรรยากาศ

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติร่วมกันและอภิปราย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ นักเรียนรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มมาสรุปเป็นหลักการของตนเอง และสามารถนำหลักการนี้มาใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

2. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการยอมรับ อบอุน และเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน และได้ระบายความรู้สึกเกี่ยวกับปัญหาที่เขาเผชิญอยู่ ทำให้นักเรียนในกลุ่มได้เข้าใจตนเอง และได้ใช้ความคิดในการที่จะแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนี้แบ่งเป็น 3-ขั้นตอนนี้

2.1 ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนคุ้นเคยกัน ไว้วางใจ เข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนแต่ละคนเริ่มอภิปรายถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง

2.2 ขั้นให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละคนมีความคุ้นเคยกัน ไว้วางใจกันดีแล้ว นักเรียนแต่ละคนสามารถพูดถึงความคิด ความรู้สึกต่อปัญหาของเขาอย่างเปิดเผย จุดมุ่งหมายสำคัญของขั้นตอนนี้ คือให้นักเรียน เข้าใจปัญหาของตนเองอย่างแจ่มชัดและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองจากกลุ่ม นักเรียนมีโอกาสสำรวจตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้นำเทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง การเรียบ การถามคำถามปลายเปิด การถามคำถามปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำและการสรุป มาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการกลุ่มสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.3 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่นักเรียนในกลุ่มได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหา โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อนำไปใช้ใน

ควรพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้ให้คำปรึกษา
สรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

3. ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง การแสดงออกของ
นักเรียนในกาเรียนโดยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้านการเรียน และการทำงานที่ได้รับ
มอบหมายในวิชาคณิตศาสตร์อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุจุดหมายโดยมีพฤติกรรม
ขณะที่ครูสอน และขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ดังนี้

3.1 ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอน ได้แก่

3.1.1 การตั้งใจเรียน

3.1.2 การนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ

3.1.3 การเข้าเรียนให้ตรงเวลา

3.2 ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ

ได้แก่

3.2.1 การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามเวลาที่

กำหนด

3.2.2 การไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

3.2.3 การพยายามติดตามผลงานของคนที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อแก้ไข

ปรับปรุงงานที่ทำบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.3 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.4 ขนาดของกลุ่ม
 - 1.5 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกลุ่ม
 - 1.6 ลำดับขั้นการเรียนรู้ของกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.7 กิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.3 ปรัชญาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.4 หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.5 การจัดตั้งกลุ่ม
 - 2.6 หลังในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.7 บทบาทของผู้นำกลุ่ม
 - 2.8 บทบาทของสมาชิก
 - 2.9 ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.10 ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 - 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบด้านการเรียน
 - 3.1 ความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน
 - 3.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

- 3.3 ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ
- 3.4 การฝึกฝนความรับผิดชอบ
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1. ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

มนุษย์ต้องการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มจึงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันได้มีการศึกษาจากบุคคลในวงการต่าง ๆ ที่ได้นำเอาพลังกลุ่มไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม เพื่อปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายซึ่งในการเกิดกลุ่มขึ้นนั้น ทอง เรียน อมรัชกุล (2520 : 4 - 5) กล่าวว่า กลุ่มจะต้องประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมกันอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและสังคมต่อไป ส่วนวิธีการที่จะนำกลุ่มไปใช้จะมีองค์ประกอบและกระบวนการที่แตกต่างออกไป เช่น กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) กลุ่มฝึกอบรม (T. Group) และกลุ่มฝึกความรู้สึกไว (Sensitivity Group) ดังนั้นเพื่อความหมายของกลุ่มต่าง ๆ ไม่เกิดการสับสน แทรกซ์เลอร์ และนอร์ท (Trexier and North) จึงได้เสนอให้มีการใช้คำว่า กิจกรรมกลุ่ม (Group Work) ขึ้น

ทิสนา แคมมณี (2522 : 1) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมกลุ่มว่าเป็น วิทยาการที่ว่าด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มคน และกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพยายามศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมของคน ซึ่งสอดคล้องกับเรกอน และเชฟเฟิร์ด (Ragon and Shepherd. 1971 : 197) ที่กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นการศึกษาถึงธรรมชาติของกลุ่ม เมื่อมนุษย์มารวมตัวกันซึ่งมีการศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มโดยใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มและประเมินผลร่วมกัน

บุหงา วชิระศักดิ์มิ่งคล (2526 : 35) ก็ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เนื่องจากมีโอกาสวิเคราะห์เหตุการณ์ของตนเองและผู้อื่นตลอดถึงได้วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มโดยการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้นำกลุ่มตลอดเวลาที่ร่วม

กระทำกิจกรรมเหล่านั้น และมีผลทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน จารุลักษณะ
 พินพรหมราช (2529 : 6) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึง ประสบการณ์
 การเรียนรู้ซึ่งได้มาจากการที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการร่วมมือในการแก้ปัญหาหรือกระทำ
 สิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันและผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการวิเคราะห์
 พฤติกรรมของผู้เรียนและผู้เข้าร่วมกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นในขณะนั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ในด้านการ
 ทำงานและด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคน

สรศักดิ์ ไสชู (2530 : 10) ได้สรุปไว้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรม
 ขึ้นมาแล้วให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งความคิดและลงมือกระทำภายในสถานการณ์ที่มีการยอมรับซึ่งกัน
 และกัน แครพทิกวาของกลุ่มจนเกิดการพัฒนาความคิด ความเข้าใจและพฤติกรรมของบุคคล
 อันเป็นผลต่อตนเองและคนอื่นที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

นอกจากนี้ วิริจ เกตุขำ และคมเพชร จัตรศุกกุล (2522 : 14) กล่าวถึง
 กิจกรรมกลุ่มว่า หมายถึง การนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิด
 การเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สมาชิกต้องการและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนร่วม ผู้นำจะ
 สามารถทำงานให้มีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ เขาได้เรียนรู้วิธีการที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิด
 "ปฏิสัมพันธ์" ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกค้นพบวิธีการแก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
 ระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แยมมณี (2522 : 201 - 202) กล่าวว่า กิจกรรมเป็น
 การนำวิธีการต่าง ๆ เช่น เกม สถานการณ์จำลอง เทคนิคแม่แบบ การอภิปรายกลุ่ม

จากความหมายของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าว พอสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึงการจัด
 ประสบการณ์ขึ้นมาให้แก่ผู้เรียนแล้วให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งความคิดและลงมือกระทำภายใน
 สถานการณ์หนึ่ง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมของสมาชิก
 ในกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นในขณะนั้น ตลอดจนแสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
 จนสมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเกิดการพัฒนาความคิด ความเข้าใจ อันเป็นผล
 ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2. จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

เบนเนทท์ (Bennett. 1963 : 8 - 9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของ
 กิจกรรมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่ม ได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศ นักเรียนที่เข้าใหม่ การศึกษากลุ่ม เรื่องชีวิตการทำงาน และปัญหาของการปรับตัวต่ออาชีพ การได้มีโอกาสศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นกลุ่ม จะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้

2. ก่อให้เกิดผลทางการบำบัดรักษา จากการที่ได้มีโอกาสปลดปล่อยความตึงเครียดทางอารมณ์ทำให้เข้าใจและได้ข้อคิดในปัญหาต่าง ๆ ของบุคคลมากขึ้น รวมทั้งศึกษาปัญหาที่คล้ายคลึงกันในบรรยากาศที่โอนอ่อนผ่อนตาม และนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพและวิถีทางชีวิตของตน กลุ่มเปิดโอกาสให้บุคคลวินิจฉัยตนเองและผู้อื่น

3. ช่วยให้ผู้บุคคลบรรลุจุดหมายของการแนะนำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพราะกลุ่มช่วยให้เข้าใจภูมิหลังและลักษณะทั่ว ๆ ไปของปัญหา

แทรกซ์เลอร์ และนอร์ท (Traxler and North. 1967 : 320) กล่าวถึงจุดหมายของกิจกรรมกลุ่มดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษอบรรณแก่บุคคลที่ยังไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม
 2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์ที่พึงได้รับ ได้แก่ การจัดกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการศึกษาเล่าเรียน
 3. เพื่อเป็นรากฐานในการนำไปสู่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
 4. เพื่อการปรับตัว การบำบัดรักษา ความเจริญงอกงามของบุคคลและของกลุ่ม
- คมเพชร จิตรศุภกุล (2530 : 137 - 140) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองและอย่างถูกต้อง โดยปกติคนทั่วไปอาจจะคิดว่าตนเองมีความเข้าใจในตนเอง ไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นชี้แจงว่าตนเป็นใครอย่างไร ในทางจิตวิทยาแล้วมนุษย์ย่อมเข้าใจตนเอง แต่บางด้านอาจจะไม่เข้าใจตนเองได้ดีเท่าที่ควรหรือบางครั้งก็เข้าใจตนเองผิดพลาดได้ ทั้งนี้เพราะว่าแต่ละคนมีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมโดยใช้กลวิธีที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมก็อาจช่วยมนุษย์ได้ โดยเป็นกระจกเงาสสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองทุก ๆ ด้าน

2. เพื่อสร้างความเข้าใจในบุคคลอื่น มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือความเข้าใจในสมาชิกของกลุ่ม ความเข้าใจในบุคคลอื่นจะทำให้เกิดการยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตั้งนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของสมาชิกจะเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก ซึ่งนอกจากจะอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของสมาชิกแต่ละคนแล้ว สิ่งที่สำคัญและมีความหมายต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือความร่วมมือซึ่งถ้าขาดความร่วมมือที่ดีจะทำให้การทำงานของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรตั้งนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่สมาชิกกลุ่มให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว การปรับตัว การบำบัดรักษา การสร้างความเข้าใจในตนเอง การเข้าใจผู้อื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

3. คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มจะช่วยฝึกทักษะที่จำเป็นบางประการดังต่อไปนี้ (วิไลวรรณ สันถะโกลม. 2522 : 20)

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้อยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น เช่น ทักษะการเป็นผู้ให้และผู้รับ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การควบคุมตนเอง การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น

2. ทักษะในการศึกษาค้นคว้า (Study Skill) เป็นทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล การพูด การฟัง การอ่าน และการรายงาน

3. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การวิพากษ์วิจารณ์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผล

4. ทักษะในการทำงานกลุ่ม (Group Work Skill) เป็นทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น ทักษะในการวางแผนงาน การเป็นผู้นำแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปราย การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

พจนานุกรม ลีมาเรีย (2522 : 56 - 57) ยังได้กล่าวถึงผลพลอยได้ของสมาชิกในการเข้ากลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มจัดเป็นสนามสำหรับทดลองฝีมือ (Testing Group) ของบุคคลโดยบุคคลได้อาศัยกลุ่มเป็นที่ทดลอง หรือเป็นที่แสดงความสามารถ
2. กลุ่มเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เจตคติ ความคิดเห็น และกลุ่มยังช่วยปรับเจตคติและนิสัยใจคอกของสมาชิก รวมทั้งให้สมาชิกได้เป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน
3. กลุ่มช่วยทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย ให้ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้ความรัก เป็นเครื่องบำรุงขวัญของสมาชิกด้วยการทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่รักและได้รับความยกย่องจากกลุ่ม จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจตนเองดีขึ้น เกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยและเชื่อมั่นในตนเองอื่น ทำให้มีความรู้สึกว่าคุณเป็นบุคคลที่มีค่าคนหนึ่ง และยากจะทำประโยชน์ให้กับกลุ่ม
4. กลุ่มช่วยส่งเสริมพลังทางร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย การฝึกหัด เป็นกลุ่ม จะช่วยให้สมาชิกมีความอดทนที่จะฝึกมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีแก่สมาชิกเอง

นอกจากนี้ คมเพชร ถิตรศุภกุล (2530 : 15 - 19) ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มว่านอกเหนือจากความสำเร็จของกิจกรรมที่ทำแล้ว กิจกรรมกลุ่มยังมีคุณค่าด้านอื่น ๆ อีก ได้แก่

1. - คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Developmental Values) เช่น การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม การพัฒนาการด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ
2. คุณค่าด้านวินิจฉัย (Diagnostic Values) สำหรับผู้เข้ากลุ่มเมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีในตัวของผู้เข้ากลุ่ม
3. คุณค่าด้านการบำบัด (Therapeutic Values) ในการรวมกลุ่มของบุคคล จะมีค่าต่อการบำบัดเป็นอย่างดี โรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีการทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้ โดยการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group Psychotherapy) สำหรับในโรงเรียน ผู้เรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน อาจได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling) แต่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อย จะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น

4. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Values to the School and Community) การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทำให้บุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม เพราะกิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การวิเคราะห์โดยได้ปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เรียนยังยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะแก้ไข นอกจากนี้การทำกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบในบทบาทของตนเอง รู้จักแก้ปัญหา เป็นคนมีเหตุผล สอนให้เห็นนอกเหนือใจผู้อื่น และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี (จันทิกา ลิมปิเจริญ. 2522 : 79)

4. ขนาดของกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่ม

ออตตาเวย์ (Ottaway. 1966 : 7) กล่าวไว้เช่นกันว่า กลุ่มควรมีขนาดเล็ก เพราะจะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึงกัน ดังนั้นกลุ่มควรมีขนาดอย่างมากที่สุด 12 คน หรือถ้ามากกว่านั้นก็ไม่ควรเกิน 15 คน เพราะมิฉะนั้นแล้วจะทำให้แบบแผนพฤติกรรมผิดไปจากเดิม ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดควรมีจำนวนสมาชิก 9 - 10 คน จึงจะทำให้การทำงานบังเกิดผลดีที่สุด

ชอว์ (Show. 1971 : 4) ได้กล่าวถึงขนาดของกลุ่มแตกต่างกันออกไปว่า กลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมากแต่ถ้ามีจำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไป จะจัดเป็นกลุ่มใหญ่และถึงแม้ว่ากลุ่มจะมีสมาชิก 30 คน ก็อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้จำนวนสมาชิกไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญแต่ละองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ความสัมพันธ์ของสมาชิกและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

เยาเวา เดเซคูปต์ (2517 : 34) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มที่จะช่วยให้การทำงานหรือการเรียนการสอนประสบผลดี ควรเป็นกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 5 - 15 คน X สอดคล้องกับ ปร่าเนียร์ ช่วงโชติ และคนอื่น ๆ (2521 : 5) ซึ่งกล่าวว่าในวงการศึกษา นักจิตวิทยายังจะศึกษากลุ่มขนาดเล็กมีสมาชิกไม่เกิน 15 คน เพราะเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างใกล้ชิด และในด้านการเรียนรู้ที่ได้ผลดีกว่ากลุ่มขนาดใหญ่

และคมเพชร จัตรศุภสกุล (2530 : 26) ก็ได้กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มอาจจะ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาด แตกต่างกัน จะทำให้กระบวนการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินความ จำเป็น สมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะได้รับผิชอบทั้งหมด ในขณะที่คนอื่น รู้ลึกค้ำข้องใจที่ไม่มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน จะใหญ่เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะ ให้ความช่วยเหลือในกลุ่มและระดับบุคลิกภาวะของบุคคลในกลุ่ม

5. เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกลุ่ม

แพทเทอร์สัน (Patterson. 1973 : 105) กล่าวว่า การให้ทำกิจกรรมเป็น กลุ่ม ควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย อาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอทเซอร์ (ซูชัย สมितिไกร. 2527 : 18 - 19 ; อ้างอิงมาจาก Trotzer. 1977) ให้ความเห็นพอสรุปได้ว่าการกำหนดระยะเวลาและความถี่ของการ เข้ากลุ่มนั้น หากจัดทำกับสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษานั้น ด้วย เช่น ในโรงเรียนส่วนมากจะจัดเวลาเป็นคาบละ 50 นาที เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถ กำหนดไว้ว่า ควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด สำหรับจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับ เป้าหมายของกลุ่ม และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่มแต่อย่างน้อยที่สุด ควรจะเข้ากลุ่มไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง ถ้ามากกว่านี้ก็ยังเป็นการดี

6. ลำดับขั้นการเรียนรู้ตามวิถีกระบวนการกลุ่ม

เยาวยา เคเซคูปต์ (2517 : 163 - 166) ได้แบ่งขั้นตอนการเรียนรู้ออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้คือ

1. ระยะการมีส่วนร่วม เป็นระยะที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือค้นคว้า แสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการเรียนรู้เกิดจากตัวผู้เรียนโดยตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการทำกิจกรรม จะเป็นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน คือ

1.1 การมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ได้แก่ การที่ผู้เรียนลงมือกระทำ กิจกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือการค้นคว้าสืบสวน สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อ ความหมายกับผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 การมีส่วนร่วมทางด้านจิตใจ คือความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่กระทำนั้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การรับรู้แนวคิดและการเรียนรู้ทางด้าน เนื้อหา เป็นอย่างดีและช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 การมีส่วนร่วมทางด้านปัญญาหรือสมอง คือการที่ผู้เรียนเกิดการ เห็นจริงหรือประจักษ์แจ้ง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวความคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้ นั้น ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวความคิดและ เหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ขึ้นด้วยตนเอง

1.4 การมีส่วนร่วมทางสังคม คือการที่มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะทำให้เกิด ปฏิสัมพันธ์ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเกิดผลดีอีกด้วย

2. ระยะเวลาวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์เรียนรู้ ที่หลังจากที่ลงมือกระทำ กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางสามารถประเมินความ สัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ดียิ่งขึ้น

3. ระยะเวลาสรุปและประยุกต์หลักการเป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ค้น ค้นพบแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นแล้วสรุปเป็นหลักการของตนเองซึ่ง ผู้เรียนสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้ การประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้ การประยุกต์ให้ใช้ได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ หรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และเพื่อใช้ในการ ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยในการคิดค้น และประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

4. ระยะเวลาประเมินผล โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและ ของกลุ่มจากการอภิปรายให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

คมเพชร จิตรสุกุล (2522 : 23) ยังได้กล่าวถึง ระยะเวลาของกลุ่มว่า พฤติกรรมที่สมาชิกแสดงออกตอนเริ่มเข้ากลุ่มอาจแตกต่างจากภายหลังที่ได้รับเข้ากลุ่มเป็นเวลานานแล้ว ทั้งนี้เพราะว่าการที่จะทำให้กลุ่มเป็นกลุ่มที่สมบูรณ์นั้น จะต้องอาศัยเวลาในการพัฒนา กลุ่ม ดังนั้น มักจะพบว่ากลุ่มจะต้องผ่านระยะต่าง ๆ 4 ระยะ คือ

1. ระยะที่บุคคลแต่ละคนมีการแข่งขัน และมีศูนย์กลางอยู่ที่ตนเอง
2. ระยะของความขัดแย้ง และความคับข้องใจ
3. ระยะกลุ่มมีความสามัคคี
4. ระยะที่มีผลงาน และยึดกลุ่มเป็นศูนย์กลาง

7. กิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

ทิสานี แยมมณี (2522 : 201 - 202) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมให้ สอดคล้องกับหลักทฤษฎีว่า มีอยู่หลายวิธี ดังนี้

1. เกม (Game) เป็นวิธีการวิธีหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในการสอนได้ดีโดยครูผู้สอน สร้างสถานการณ์สมมติขึ้น ให้ผู้เรียนลงเล่นด้วยตนเองและภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่าง ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะมีผลออกมาในรูปของการ แพ้ชนะ วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย

2. บทบาทสมมติ (Role - Playing) เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เริ่มได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการสอนวิธีการนี้ยังมีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นเมื่อนั้นแล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้น และแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้งและยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าสนใจและ น่าติดตามอีกด้วย

3. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงนำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียน

ได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมาอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้จะช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือการจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้นและมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริง ผู้เรียนอาจจะไม่กล้าแสดงออก เพราะอาจเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Acting or Dramatization) คือวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทที่เรียนหรือกำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะต้องพยายามแสดงให้สมบทบาทตามที่กำหนดไว้ โดยไม่นำเอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปเกี่ยวข้อง วิธีการนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการที่จะเข้าใจความรู้สึก เหตุผลและพฤติกรรมของผู้อื่น ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกันจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกันและได้ฝึกการทำงานร่วมกันด้วย

5. กลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

การวิจัยในต่างประเทศ

เบร์คเฮาเซอร์ (Birkhauser. 1985 : 103) ศึกษาผลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่ออัตราในทัศนคติของนักเรียนในชั้นเรียนระดับประถมศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักเรียนเกรด 3, 4, 5 จำนวน 77 คน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในชั้นเรียนตามปกติและนักเรียน 75 คน ซึ่งอยู่ในชั้นเรียนไม่เกิน 6 สัปดาห์ พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีอัตราทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิส (Davis. 1988 : 2263) ศึกษาผลการใช้ทักษะกระบวนการในการเรียนคณิตศาสตร์หน่วยการแก้ปัญหามีต่อผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนวิชาดังกล่าวของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 104 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ผลสัมฤทธิ์

และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่
ขณะเดียวกันก็พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

บอร์คแมน (Boardman. 1988, 1952) ศึกษาผลของการนำกระบวนการ
กลุ่ม ไปใช้ในโปรแกรมการเลิกสูบบุหรี่ โดยมีอาสาสมัคร 67 คน เข้ารับการฝึกตามโปรแกรมนี้
ผลการศึกษาพบว่าเทคนิคกระบวนการกลุ่มช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมดังกล่าว สังเกต
ได้จากอัตราผู้งดสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิง

การวิจัยในประเทศไทย

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 52) ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนา
ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร
โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึก
กิจกรรมกลุ่มมีพัฒนาการด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และยังมีพัฒนาการทางวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และนิภา วิจิตรศิริ (2525 : 49 - 50) ก็ได้ทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาความ
รับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเททองแคสรกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี
โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 16 คน พบว่า นักเรียนที่มีความรับผิดชอบ
สูง กลาง และต่ำ ที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับ
การฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรศักดิ์ ไสชู (2530 : 56) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อ
ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีสะอาด
จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน
พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมกลุ่มมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
ที่ทำการกิจกรรมตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์ (2533 : 65 - 66) ศึกษาผลของการใช้
กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านลานแหยม จังหวัดนครปฐม จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ
7 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มมี

ความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มสูงกว่าก่อนการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มภายหลังการทดลอง สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้หลายประการ จะเห็นเมื่อความรับผิดชอบด้านการเรียนเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่สมควรปลูกฝังให้กับนักเรียน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนน่าจะเป็นวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1. ความหมายและลักษณะสำคัญของ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) ได้ดัดแปลงมาจากจิตบำบัดแบบกลุ่ม (Group Psychotherapy) ซึ่ง เจ.เฮช. แพรท (J.H.Pratt) เป็นคนแรกที่นำเอาเทคนิคกลุ่มมาใช้รักษาคนไข้โรคจิต การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์น้อยกว่าจิตบำบัด แต่ใช้กระบวนการคิดหาเหตุผลมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้นการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ยังมุ่งที่จะให้บุคคลแสดงศักยภาพทั้งหมดของตนออกมา (ทองเรียน อมรัชกุล. 2520 : 101)

เชอ์ทเชออร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1968 : 448 - 449) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง หรือต้องการที่จะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน มาปรึกษาหารือกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย เน้นกลุ่มเป็นศูนย์กลาง สมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง กล่าวที่จะเผชิญปัญหาได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ทั้งยังได้รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นกัน วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะทำให้สมาชิกแต่ละคนเกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองสามารถให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์แก่กลุ่ม

โอเซน (Ohlsen. 1970 : 10 - 11) ให้ความหมายว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการช่วยเหลือบุคคลให้พัฒนา ความเข้าใจในตนเองเพิ่มขีดความสามารถของตนโดย

อาศัยกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลได้ทดลองพฤติกรรมใหม่ที่
เหมาะสม กลุ่มจะเป็นเสมือนสถานที่ให้บุคคลในกลุ่มได้ทดลองปฏิบัติตนเองในการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมหรือทัศนคติก่อนที่บุคคลจะต้องเผชิญกับสถานการณ์จริง ๆ ของชีวิตซึ่งสอดคล้องกับ
ความเห็นของ แฮนเซน วอร์เนอร์ และสมิธ (Hansen, Warner and Smith. 1976 :
6) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม คือกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพกับ
สมาชิกในกลุ่มได้สำรวจตนเองสำรวจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตน แล้วพยายามแก้ไข
ปรับปรุงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

วัชร ทรัพย์มี (2520 : 80) กล่าวถึง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า การให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นกระบวนการที่กลุ่มบุคคลซึ่งมีความคิดที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใด
เรื่องหนึ่ง มาปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน โดยมีผู้ให้คำปรึกษารวมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มจะมี
โอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการระบายความรู้สึก
และความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการระบายความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการ
ระบายความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ ได้สำรวจตนเอง ได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา
และได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงตนเอง อีกทั้งยังได้รับฟังความรู้สึกและ
ความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้ตระหนักว่าคนอื่นก็มีปัญหาเช่นเดียวกันกับตน และอีกประการหนึ่ง การใช้
วิธีการนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้เสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความ
ภาคภูมิใจว่า ตนเองสามารถให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มได้ และวรรณ พงษ์บุรุษย์
(2533 : 25 - 26) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสมาชิกทุกคนมีปัญหาคล้ายคลึงกัน
ปัญหานี้มีความหมายต่อตัวสมาชิกเกิดขึ้นจริงกับสมาชิก ผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มและ
เป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม บางครั้งจะต้องเป็นผู้ให้รายละเอียดกระตุ้นให้เกิดการพูด ทำให้กลุ่ม
ตื่นตัวและพร้อมที่จะแทรกเข้าไปในตอนใดตอนหนึ่ง เพื่อให้กลุ่มดำเนินไปได้ โดยบรรยากาศในกลุ่ม
อบอุ่นและปลอดภัย ทำให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง และสมาชิกทุกคนคือผู้ให้
คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 180) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
เป็นกระบวนการของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหา หรือมีความต้องการคล้าย ๆ กันมาปรึกษาหารือร่วมกัน
โดยมีผู้ให้คำปรึกษาซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการให้คำปรึกษา คอยให้ความ
ช่วยเหลือหรือร่วมให้คำปรึกษา

นอกจากนี้ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 90) ได้สรุปความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่ามีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. การใช้กลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหา ข้อแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มประการหนึ่ง คือการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น สมาชิกทุกคนที่มีปัญหานำปัญหามาอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกันด้วยความเห็นอกเห็นใจกัน แต่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลนั้นจะ ไม่ได้รับความคิดอย่างกว้างขวาง ผู้มีปัญหาคงต้องใช้ความคิดมากในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ดังนั้นอาจจะช่วยให้แก้ปัญหาด้วยตนเอง ดังนั้นอาจจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ยากในบางกรณี

2. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมุ่งช่วยเหลือปัญหาที่ปกติ เช่น การปรับตัวกับเพื่อนเพศตรงข้าม การเรียน การทำกิจกรรม เป็นต้น ความจริงแล้วการให้คำปรึกษาโดยทั่วไปก็เป็นการแก้ไขปัญหาปกติอยู่แล้ว และไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาโรคประสาท เพราะถือว่าไม่อยู่ในขอบเขตของการให้ความช่วยเหลือได้โดยผู้ให้คำปรึกษา แต่ควรจะเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญ

3. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมุ่งจะช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มที่มีสภาพปกติในที่นี้หมายความว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้นจะไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตใจ (Mental Disorder) ถ้าสมาชิกคนใดก็ตามที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น ก็ไม่ควรนำมาเป็นสมาชิกในกลุ่มที่จะแก้ไขปัญหาด้วยกัน เพราะอาจจะมีการรับรู้ มีความคิดทั้งหลายที่ผิดปกติไป การสื่อสารในกลุ่มก็จะมีปัญหา เนื่องจากพูดหรืออภิปรายแล้ว สมาชิกไม่สามารถเข้าร่วมกันได้

จากความหมายและลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นกระบวนการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน โดยมีคำปรึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่คอยเอื้ออำนวย สมาชิกทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ภายใต้บรรยากาศแห่งการยอมรับ และไว้วางใจซึ่งจะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้มีโอกาสสำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง และได้ใช้ความคิดในการที่จะพัฒนาตนเอง จากการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อกัน อันจะเป็นแนวทางให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้

2. จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

เคลแมน (Kelman. 1963 : 399 - 432) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. ทำให้บุคคลไม่รู้สึกโดดเดี่ยว
2. ทำให้บุคคลรู้จักตนเองและยอมรับตนเอง
3. ทำให้บุคคลรู้จักปรับตัวและพัฒนาตนเอง
4. ทำให้เป็นตัวของตัวเอง และกล้าแสดงความรู้สึกที่แท้จริง
5. ทำให้เกิดความรับผิดชอบในตนเอง และแก้ปัญหาของตนเองได้
6. เป็นการฝึกทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
7. ช่วยให้ผู้บุคคลเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรม
8. นำทักษะและแนวคิดที่จากกลุ่มไปปรับปรุงตนเองในชีวิตประจำวัน

โอลเซน (Ohlsen. 1970 : 31) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้ผู้คลารู้จักแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้เกิดความรู้และช่วยพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ คืออารมณ์ สังคม และสติปัญญา

นอกจากนี้ วัชรีย์ สุระศา (2523 : 52) ยังกล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกได้สำรวจและประเมินตนเอง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองตัดสินใจด้วยตนเอง สามารถดำรงชีวิตที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้ นำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณมา อนุสันติ (2535 : 13) ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นการช่วยเหลือให้ผู้บุคคลเข้าใจตนเอง ในด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ในกลุ่มไปใช้เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมให้ดีขึ้น .

3. ปรัชญาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีปรัชญาในการช่วยเหลือบุคคล ดังนี้ (วราภรณ์ ลิมสุวัฒน์. 2522 : 7)

1. การเปิดเผยตนเอง (Self Disclosure) จุดประสงค์ที่สำคัญก็เพื่อสร้างสายใยแห่งความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การเปิดเผยตนเองควรจะได้รับการพัฒนาให้ถึงจุดที่ว่า สมาชิกสามารถแบ่งปันถึงสภาพอารมณ์และความคิดที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ยังไม่พร้อมที่จะไปโยงกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม จุดรวมที่สำคัญ คือที่นี้และเดี๋ยวนี้

อดีตจะมากเกี่ยวข้องกับก็เพียงแต่ในโอกาสที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรู้สึกและความคิดในปัจจุบันเท่านั้น

2. ความซื่อสัตย์ (Honesty) สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการกระทำของเขา ความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่มีผลต่อพฤติกรรมของเขา เขาจะพิจารณาถึงสิ่งที่เหมาะสมในชีวิตและวิถีชีวิตที่พึงประสงค์ ผู้ให้คำปรึกษาควรให้โอกาสแก่สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของเขา

3. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกทุกคนจะมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองต่อกลุ่ม

4. การเลือก (Choice) สมาชิกควรมีสิทธิในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การให้ข้อมูลย้อนกลับของสมาชิกและการประเมินพฤติกรรมของตนเอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

6. การตัดสินใจ (Decision) การตัดสินใจส่วนตัว ก่อให้เกิดลู่ทางในการตัดสินใจของกลุ่ม ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

4. หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

หลักพื้นฐานในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น เคมพ์ (วิญญู พูลศรี. 2523 : 10 - 11 ; อ้างอิงมาจาก Kemp. 1970) ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้

1. บุคคลทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตนเอง รู้สึกอย่างไรที่ตนเองรู้สึก ผู้ให้คำปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิกแสดงความรู้สึกของตนเองออกมา และมีการยอมรับในอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นด้วย
2. แต่ละคนต้องตัดสินใจว่า จะพัฒนาอะไรเกี่ยวกับตนเอง
3. บุคคลมุ่งที่จะแก้ปัญหาให้ตนเอง ไม่ใช่แก้ปัญหาให้ผู้อื่น
4. ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ เป็นจุดสำคัญยิ่งกว่าตัวสถานการณ์
5. การเปิดเผยช่วยให้การปรึกษามีประสิทธิภาพ ถ้าไม่มีการป้องกันตนเองก็พร้อมที่จะรับรู้ พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่มีความไว้วางใจ มีความหวังดี มีความเข้าใจและมีการยอมรับ การเปิดเผยตนเองมากเกินไป แสดงถึงการช่วยเหลือตนเองได้

6. บุคคลจะเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
7. จะต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง จะเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ถ้าบรรยากาศภายในบ้าน ในโรงเรียนไม่คุกคามขู่เบียดหรือลงโทษมากเกินไป ซึ่งจะทำให้ฟังคนอื่นน้อยลง
8. การลงมือกระทำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งจะมีได้ในบรรยากาศแห่งการยอมรับ ความเข้าใจ อาจใช้บทบาทสมมติ
9. ในกาการเปิดเผยปัญหา การแก้ปัญหา วิธีการเลือกหลายวิธี ผู้ให้คำปรึกษา จะช่วยให้สมาชิกเห็นแนวทางจากการเลือกวิธีต่าง ๆ
10. สมาชิกแต่ละคนต้องมีคำมั่นสัญญา (Commitment) กับตนเองในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกทั้งการเสริมแรงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น
11. สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ประสบการณ์ในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญ
12. การที่คนรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้ง ยอมรับตนเอง ทำให้การป้องกันตนเองน้อยลง ทนได้กับคำวิจารณ์ของผู้อื่น

5. การจัดตั้งกลุ่ม

นักจิตวิทยาหลายท่านได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการจัดกลุ่มไว้ ดังนี้

1. การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม

คมเพชร จิตรศุภกุล (2521 : 94 - 95) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรจะเป็นผู้มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้อภิปรายในประเด็นเดียวกัน และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน
2. สมาชิกที่จะมารับคำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นผู้ที่มีความเต็มใจที่จะแก้ปัญหา
3. การจัดกลุ่ม ควรให้สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกันบ้าง ซึ่งก็เป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่ม เช่น มีทั้งเพศชาย เพศหญิง แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ควรให้สมาชิกมีความแตกต่างกันมากเกินไป เช่น การจัดให้บุคคลที่ไม่ค่อยพูดอยู่กับคนที่พูดมาก เป็นต้น จะทำให้เกิดปัญหาได้

4. การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มต้องพิจารณาว่า แต่ละบุคคลจะได้รับประโยชน์จากกลุ่มและสามารถให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในกลุ่มได้ด้วย

นอกจากนี้ เซอร์ทเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone. 1971 : 457 - 471) ยังได้กล่าวถึงบุคคลที่ไม่ควรนำเข้ากลุ่ม ดังนี้

1. ก้าวร้าวมาก
2. เห็นมอายุมากเกินไป
3. มีปัญหาการปรับตัวมาก
4. ไม่ควรจัดคนที่ เป็นญาติ หรือเพื่อนสนิทไว้กลุ่มเดียวกัน เพราะว่าต่างคนต่างรู้ปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว อาจทำให้ไม่สามารถเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงออกมาได้

2. ขนาดของกลุ่ม

โดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่ม 6 - 8 คน แต่อาจขยายเป็น 10 - 12 คน ไม่ควรให้กลุ่มใหญ่เกิน เพราะจะทำให้โอกาสในการสื่อความหมายซึ่งกันและกันมีน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของมาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 54 - 55) ที่กล่าวว่า สมาชิกจะไม่สนใจเท่าที่ควร โอกาสที่สมาชิกจะหลบเลี่ยงจากกลุ่มมีมาก และผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มบุคคลที่จะเข้ากลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างดี ดังนั้นจำนวนสมาชิกต้องไม่มากเกินไป คือ 6 - 10 คน

3. เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษา

แพทเทอร์สัน (Patterson. 1973 : 182) ให้ความเห็นว่าควรจัดให้มีการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้าช่วงเวลาของการให้คำปรึกษามีน้อยก็อาจจัดให้มีการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง ในแต่ละครั้งที่พบกัน ช่วงเวลาการให้คำปรึกษาควรประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมงครึ่ง สำหรับสมาชิกที่เป็นวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ แต่ถ้าเป็นเด็กระดับประถมศึกษาไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อได้ และคมเพชร ฉัตรสุกุล (2521 : 99) เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรจัดให้มีสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เวลาอย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้งที่พบกัน มาห์เลอร์ (Mahler. 1969 : 57) ให้ความเห็นว่า กลุ่มควรจัดอย่างน้อย 10 ครั้ง และควรให้สมาชิกในกลุ่มพิจารณากันเองว่า จะสิ้นสุดการดำเนินการเมื่อใด

4. การจัดสถานที่

สถานที่ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นห้องที่มีสัดส่วน และมีขนาดพอเหมาะกับความหนาแน่นเก้าอี้ซึ่งควรมีลักษณะที่นั่งได้สบาย และจัดเป็นวงกลม เพื่อให้สมาชิกได้มองเห็นอย่างทั่วถึง พื้นห้องควรสะอาด และพร้อมที่จะให้สมาชิกนั่งพื้นได้ ถ้าสมาชิกต้องการที่จะเปลี่ยนเอริยาบทบ้าง (Ohlsen. 1970 : 29 ; citing Mahter. 1969 : 58 - 59)

5. ชนิดของกลุ่ม

ชนิดของกลุ่ม ควรจัดเป็นกลุ่มแบบเปิด ซึ่งหมายถึงว่าจะไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่อีกในระหว่างการให้คำปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจ และความสนิทสนม (Hansen, Warner and Smith. 1976 : 366)

6. ผลในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้ให้คำปรึกษาต้องรู้และเข้าใจที่จะนำเอาพลังต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาให้ถึงความสมบูรณ์ ซึ่ง คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2521 : 97) กล่าวไว้พอสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อผูกพัน (Commitment) บุคคลจะได้รับประโยชน์จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะต้องรับรู้และยอมรับว่ามีความต้องการที่จะรับคำปรึกษา จะต้องพูดถึงปัญหาทั้งหลายของตน จะแก้ไขและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับคำปรึกษาจากกลุ่ม
2. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สมาชิกที่มีปัญหาจะต้องพยายามเพิ่มความรับผิดชอบสำหรับตนเอง และเพื่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม
3. การยอมรับ (Acceptance) เมื่อสมาชิกให้การยอมรับตนเองจะเป็นผลให้บุคคลเกิดความเคารพในตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเขาด้วย
4. ความดึงดูด (Attractiveness) จะทำให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้น
5. ความปลอดภัย (Security) เมื่อสมาชิกมีความรู้สึกปลอดภัยแบบกลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้นของตัวเอง มีการอภิปรายปัญหาเกิดขึ้นกับตัวเอง มีการยอมรับความคิดของบุคคลที่แสดงตัวต่อเขา และสามารถแสดงความรู้สึกของตนต่อบุคคลอื่น
6. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Belonging) สมาชิกทุกคนจะต้องมีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่มซึ่งจะเป็นผลดีต่อการช่วยกลุ่ม

7. ความเครียด (Tension) การมีความเครียดและไม่พึงพอใจอยู่ในระดับพอเหมาะ จะเป็นแรงจูงใจที่เปลี่ยนพฤติกรรม แต่ถ้าความเครียดมากเกินไปจะทำให้บุคคลไม่ได้ใช้ความสามารถที่เปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

8. บทสณานกลุ่ม (Group Norms) สมาชิกย่อมต้องการได้รับการช่วยเหลือ และไม่ต้องการจะให้คนอื่นมองข้ามไปในแง่ของบุคคลที่แตกต่างไปจากสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มที่มา รับคำปรึกษาด้วยกัน

7. บทบาทของผู้นำกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะดำเนินไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จนั้นผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาจะเป็นผู้เอื้ออาทรให้เกิด การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ซึ่งบทบาทของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษานั้น อารมณ์ มหาคำ (2526 : 28 - 35) ได้สรุปจากความคิดของนักจิตวิทยาหลายคนไว้ดังนี้

1. การเริ่มต้น ผู้นำจะต้องเตรียมวิธีการต่าง ๆ สำหรับกลุ่มเพื่อให้กลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ผู้นำอาจนำด้วยคำถามปลายเปิด สำหรับผู้มีประสบการณ์น้อย อาจเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาครั้งแรกด้วยการแนะนำตัวซึ่งกันและกัน และถามกลุ่มให้กลุ่มพิจารณาข้อมูล ที่สมาชิกแต่ละคนเสนอ เพื่อฝึกให้สมาชิกได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อกลุ่ม
2. การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบทั่วไป เกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนของผู้นำด้วย
3. มีความสามารถและทักษะ เข้าใจในสิ่งที่สมาชิกพูดและเข้าใจความรู้สึกของสมาชิกให้การยอมรับและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสร้างสัมพันธภาพ
4. สร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัย มีความไว้วางใจกัน ให้ความเคารพ ความคิดเห็นของกันและกัน อดทนต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้สมาชิกรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและเป็นเจ้าของกลุ่ม
5. ช่วยตั้งเป้าหมายให้สมาชิก สมาชิกจะตั้งเป้าหมายของตนเองเมื่อเขาเห็นประโยชน์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม คือช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ให้เขาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทัศนคติต่าง ๆ และพฤติกรรมที่จำเป็น
6. ย้ำถึงความคิดต่อเนือง และสรุปบทวนเหตุการณ์สำคัญในการให้คำปรึกษาที่ผ่านมาก่อนที่จะทำครั้งใหม่เพื่อทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ครั้งเดียวกัน

7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ การสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออก รวมทั้งการแปลความหมายและการกระทำความกระจ่าง ซึ่งผู้นำต้องกระตุ้นให้สมาชิกคนอื่น ๆ ให้กระทำด้วย เพื่อให้สมาชิกได้ตรวจสอบพิจารณาสิ่งที่เขาพูด ซึ่งให้ เห็นว่ามีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันอย่างไรซึ่งช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น

8. การลดความตึงเครียด ผ่อนคลายความขัดแย้ง ความกลัว ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มและรับผิดชอบในการกำจัดพฤติกรรมบางอย่างที่จะเป็นอันตรายกับสมาชิก ผู้นำจะต้องเข้าไปสอดแทรกขัดขวางในบางกรณี เช่น สมาชิกพูดแทนกัน ขัดแย้ง ไม่ลงรอยกัน พูดขวากลับสน หรือกล่าวโทษคนอื่น หรือสถานการณ์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับหรือแยกกลุ่มกันโดยไม่สนใจกลุ่ม

9. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ผู้นำกลุ่มควรแสดงความรู้สึกส่วนตัว ประสพการณ์ ค่านิยมของตนเอง เมื่อเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก นอกจากนี้ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิกดูเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาของสมาชิกได้

10. ผู้นำต้องคอยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างในกลุ่ม อาจทำได้โดยการถาม เช่น มีอะไรเกิดขึ้นขณะนี้

8. บทบาทของสมาชิก

โสรัชี โพธิ์แก้ว (2523 : 9 - 10) กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกในกลุ่มที่จะทำ ให้การให้คำปรึกษากลุ่มมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ไม่พูดเรื่องนอกกลุ่ม สมาชิกควรพูดถึงเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม สิ่งที่พูดในกลุ่มจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่เอาไปพูดนอกกลุ่ม

2. การฟัง สมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้สนใจรับฟังสมาชิกอื่นพูด ทั้งเนื้อหาและความรู้สึก ถ้ามีความยากลำบากในการฟังควรจะรีบบอกผู้พูด ไม่ควรจะปล่อยผ่านไป

3. การวิพากษ์วิจารณ์ สมาชิกควรพูดถึงสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ทันที เคียงนี้
อย่างไร

4. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล สมาชิกย่อมได้รับการกระตุ้นให้แสดงการ
ร่วมความคิดและความรู้สึกซึ่งเป็นส่วนตัว จะผลัดเปลี่ยนกันไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม
และสนใจเรื่องราวเป็นรายบุคคลไป
5. การตั้งคำถาม การถามควรถามในลักษณะของคำอธิบายและเพิ่มเติม
ขอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ
6. การเจาะระดับความรู้สึก จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิก เพื่อให้เขารู้ว่า
เขาคือใคร และรู้สึกอย่างไร อย่างแท้จริง
7. ความรู้สึกและความคิดเห็นสมาชิกจะได้รับการกระตุ้นให้เข้าใจว่าสิ่งที่คิด
และรู้สึกเป็นสิ่งที่แยกออกจากกัน

9. ขั้นตอนของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ทองเรียน อมรชกุล (2520 : 113 - 120) กล่าวถึงการแบ่งขั้นตอนของ
กระบวนการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อตั้งกลุ่ม (The Invcivment Stage) ในขั้นนี้สมาชิกที่เข้ากลุ่ม
ยังไม่กล้าเปิดเผย เพราะยังไม่ไว้วางใจในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และ
สร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในกลุ่มและต้องให้เวลาแก่สมาชิกพอสมควรอย่ารีบเร่ง
2. ขั้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของกลุ่ม (The Transition Stage)
เป็นขั้นต่อจากขั้นแรก กลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการขึ้นบ้าง สมาชิกเริ่มรู้สึก
ไว้วางใจกันแต่ก็ยังคงมีความวิตกกังวลและตั้ง ครีดยอยู่บ้าง ผู้ให้คำปรึกษาต้องพยายามชี้แจงให้
สมาชิกกล้าอภิปรายปัญหาของตัวเองอย่างเปิดเผย
3. ขั้นดำเนินการ (The Working Stage) ขั้นนี้สัมพันธภาพระหว่างสมาชิก
ในกลุ่มจะดีขึ้นมาก เปิดเผยตัวเอง อภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง ร่วมแก้ไขปัญหของสมาชิก
ทุกคนได้สำรวจตัวเอง เข้าใจปัญหาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
4. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (The Ending Stage) เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหา
อย่างกระจ่างแจ้ง รู้วิธีแก้และวิธีนำไปปฏิบัติด้วยความพอใจ ไม่มีข้อข้องใจตกค้าง ก็ยุติการให้
คำปรึกษาเป็นกลุ่มได้

10. ประโยชน์และคุณค่าของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

แกซดา (Gazda. 1969 : 306 - 310) ได้รวบรวมประโยชน์ คุณค่าและเอกลักษณ์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มได้พบว่า คนอื่น ๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเขาเหมือนกัน
2. การยอมรับ การสนับสนุนจากสมาชิกภายในกลุ่มจะกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มยอมรับที่เผชิญกับปัญหาของเขา
3. กลุ่มเป็นตัวแทนของสังคมจริง ๆ เป็นที่ซึ่งสมาชิกทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงและทดลองพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4. สมาชิกสามารถแสดงพฤติกรรมและความรู้สึกของตน ตลอดจนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนได้จากการที่ตระหนักถึงความปลอดภัย ความไว้วางใจจากสมาชิกอื่นภายในกลุ่ม
5. สมาชิกเรียนรู้ที่จะมีการให้และรับความช่วยเหลือตามบทบาทของตนภายในกลุ่ม
6. สมาชิกมีโอกาสที่จะเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของสมาชิกคนอื่นด้วยการสังเกต
7. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมักจะทำให้สมาชิกในกลุ่มต้องการที่จะได้รับการช่วยเหลือเป็นรายบุคคล
8. บรรยากาศแห่งความเป็นกันเองของกลุ่ม ทำให้สมาชิกรู้สึกเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำให้เข้าไปสู่การเปิดเผยปัญหาทางครอบครัว
9. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้ผลมากสำหรับวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตน จะต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน
10. การที่นักจิตวิทยาการศึกษา ได้พบปะกับสมาชิกหลายคนในเวลาเดียวกัน ช่วยประหยัดเวลาและเปิดโอกาสให้นักจิตวิทยาการศึกษาใช้เวลาสำหรับบุคคลอื่น ๆ ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

งานวิจัยในต่างประเทศ

แซมมวลิวิช (Samualewicz. 1975 : 2645 - A) ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยการทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการปรับตัว พบว่า ความสามารถในการ

วิเคราะห์วิจารณ์ในภาพแห่งตน และการปรับพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองมีความแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บาร์นส์ (Barnes. 1977 : 5920 - A) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ชาวเม็กซิกันและชาวอเมริกัน จำนวน 58 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 29 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผลการเรียนดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไวล (Wosl. 1964 : 661 - 663) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยม ซึ่งผลการเรียนอ่อนจำนวน 6 คน และทั้ง 6 คนนี้ มาจากสภาพครอบครัวที่ไม่มั่นคง สิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่ดี และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู นานเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นเวลา 48 สัปดาห์ ปรากฏว่าผลการเรียนของนักเรียนกลุ่มนี้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ไฮเวร์ต และซิมเมอร์ (สุปรียา อิศรียงกูร ๗ อยุธยา. 2523 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Howard and Zimpfet. n.d.) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มช่วยพัฒนาให้รู้การ เรียนรู้ เรื่องอารมณ์ ความรู้สึก ช่วยเพิ่มพูนการปรับตัวทางสังคม และเปลี่ยนทัศนคติต่อโรงเรียนให้ดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 35) ได้ทำการศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน (2526 : 127) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2526 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริรัตน์ กุศลเจริญศักดิ์ (2531 : 70 - 72) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์สที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการให้ข้อเสนอแนะ กลุ่มละ 10 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ สุวรรณ อนุสันติ (2535 : 87 - 88) ได้ทำการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2524 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ผลการศึกษาบรณาว่าหลังการทดลองนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีทัศนคติต่อการพยาบาลผู้ป่วยโรคเอดส์สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบด้านการเรียน

1. ความหมายของความรับผิดชอบ

มีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้แตกต่างกัน ดังนี้

บราวเน (Browne. 1958 : 59) สรุบบงศ์ประกอบของความรับผิดชอบไว้ดังนี้ คือความไว้วางใจ ความคิดริเริ่ม ความไม่ทอดยต่ออุปสรรค ท้างานแข็งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำใหดีกว่าเดิม

ฟังก์ และแวนแนลส์ (Funk and Wagnalls. 1961 : 2095) กล่าวว่า ความรับผิดชอบคือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้สามารถจัดการเงินและทรัพย์สินที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติกฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

แคทเทล (Cattell. 1963 : 145) กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถในความรับผิดชอบไว้ว่า คือบุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะผู้มีความรับผิดชอบน้อย คือคนที่ถือความสะเดกเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ

ลอว์ซี (Lawsshe. 1986 : 143) กล่าวถึงความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นลักษณะของการค้นหาอุปนิสัย อารมณ์ของบุคคลว่ามีความรอบคอบ รับผิดชอบ และเป็นที่น่าไว้วางใจได้มากน้อยแค่ไหน

ฟลิปโป (Flippo. 1966 : 122) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่าเป็นความผูกพันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็จนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงานและวัตถุประสงค์

ละเมียด ลิ้มอักษร (2517 : 8) ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและขยันขันแข็ง เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ถือเอาความชอบใจหรืออารมณ์เป็นใหญ่ ให้ความพยายามแก่อุปสรรคต่าง ๆ ความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติงาน

คณีย์ งามมานะ (2518 : 5) ให้นิยามความรู้สึกรับผิดชอบว่าหมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความเอาใจใส่จดจ่อและรับเป็นภาระต่อหน้าที่การงาน การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของตน และผู้อยู่ในการดูแลตลอดจนสังคม พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุจุดหมายโดยไมย่อท้อต่ออุปสรรค

ชานาญ นิสารัตน์ (2524 : 53) ให้ความหมายของความรับผิดชอบคือ การยอมรับรู้และสำนึกในการกระทำของตน การยอมรับผลของการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะ เป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่ปิดความรับผิดชอบให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้นความรับผิดชอบเป็นสิ่ง ก่อหนุนให้บุคคลปฏิบัติสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับและควบคุม

ดุขฎี ทรัพย์รุ่ง (2529 : 5 - 6) ให้นิยามของความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ความเอาใจใส่ในการทำงาน
2. ความเพียรพยายาม
3. ความละเอียดรอบคอบ
4. การตรงต่อเวลา
5. การยอมรับผลการกระทำของตน
6. การปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อตนเองด้าน การเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการเรียนและการทำงานโดยพยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจ โดยพยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมาย

2. ความสำคัญของความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองที่สำคัญยิ่ง เป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุข การที่สังคมขาดความสงบ กล่าวได้ว่า เกิดจากบุคคล กลุ่มหนึ่งขาดคุณสมบัติ 5 ประการ คือความรับผิดชอบ ความสม่ำเสมอ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความพยายามพึ่งตนเอง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2514 : 55 - 57)

ดังนั้นความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 มีวัตถุประสงค์ระบุไว้ข้อหนึ่งว่ามุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ อุดมคติ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 12) ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงความรับผิดชอบแล้ว อาจกล่าวได้ว่า หากบุคคลมีความรับผิดชอบจะมีผลดีต่อไปนี้ คือ

1. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมจะทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลา
2. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมได้รับการสรรเสริญและเป็นคุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม
3. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรม และหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีผู้อื่นมาบังคับ
4. ไม่เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม
5. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม

3. ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2514 : 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะ ประกอบด้วย ความขยันหมั่นเพียรและความละเอียดรอบคอบ และนิคม ดังคพิภพ (2516 :

28) กล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะต้องรักษาความก้าวหน้าและพึ่งตนเองได้ ส่วนแคทเทล (Cattell) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร (อภิสิทธิ์ วิชา. 2517 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Cattell. 1963 : 145)

อรรถัย จันทวิชานวงศ์ (2523 : 7) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงย่อมเอาใจใส่ต่อหน้าที่ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับตนเองและกับผู้อื่น ส่วนบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงย่อมเอาใจใส่ต่อหน้าที่ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับตนเองและกับผู้อื่น ส่วนบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำย่อมไม่สนใจหน้าที่ของตน ทำสิ่งใดก็ปล่อยปละละเลยก่อให้เกิดตนเองและสังคมเกิดความเสียหาย นอกจากนี้ นิมา วิจิตรศิริ (2525 : 7) กล่าวอีกว่าความรับผิดชอบประกอบด้วยลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. เอาใจใส่การทำงาน เพื่อผลของงานนั้น
2. มีความเพียรพยายาม
3. ใช้ความสามารถเต็มที่
4. กล้าเผชิญต่อความจริง ยอมรับการกระทำของตน
5. ช่วยเหลืองานส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ
6. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี
7. ไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ผู้อื่น
8. มีความไว้วางใจได้
9. ตรงต่อเวลา
10. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
11. มีความละเอียดรอบคอบ
12. ดูแลรักษาของส่วนรวมเสมือนของตนเอง
13. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
14. ปรับปรุงงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเอง และที่มีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น

ฉะนั้น บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องแสดงถึงความตั้งใจจริง ปฏิบัติงานมีความพากเพียร พยายาม ความอดทน เพื่อให้งานนั้นบรรลุและสำเร็จตามความมุ่งหมาย

3. การฝึกฝนความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนถึงวัยรุ่น ผู้ใหญ่ จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และนำเสนอเสริมในสิ่งที่ถูกที่ควร ให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและค่อย ๆ ปลุกฝังความรับผิดชอบให้ เพราะนอกเหนือจากการมีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบตามธรรมชาติอันเกิดขึ้นได้เอง แล้วเด็กยังเรียนรู้วินัยและความรับผิดชอบจากวัฒนธรรมโดยอาศัยการสั่งสอนฝึกฝนจากบุคคลแวดล้อม ลักษณะเช่นนี้ เป็นกฎเกณฑ์ธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันในสังคม (กิ่งแก้ว อรรถากร. 2524 : 15 - 19)

ความรับผิดชอบไม่ได้ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดแต่เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และได้จากการอบรมโดยตรง กล่าวคือ ถ้าการฝึกอบรมเป็นไปในทางที่ใช้เวลานานมากเกินไป ความรับผิดชอบของเด็กจะตึงไปด้วย ความเครียดและความวิตกกังวล ที่เกิดจากการกระทำผิดจะขัดขวางการปรับตัวที่ดีของเด็ก และในทางกลับกัน ความรู้สึกผิดที่ไม่ได้รับการพัฒนาจะนำไปสู่ความรับผิดชอบที่หย่อน (Justin. 1950 : 722)

จะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบเกิดจากการฝึกฝน สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีส่วนสำคัญและมีผลต่อความรับผิดชอบของเด็กด้วย การฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็กนั้น เป็นวิธีที่ละเอียดอ่อนและผู้ฝึกจำเป็นต้องมีวิธีรัดกุม เพื่อให้การฝึกนั้นสมดังมุ่งหมาย ซีดแมน (Siedman. 1962 : 408 - 411) ไว้ดังนี้

1. ควรเริ่มฝึกความรับผิดชอบตั้งแต่วัยเด็ก
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกให้มีความรับผิดชอบ
3. การฝึกให้มีความรับผิดชอบและจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรให้

เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากเขา
5. การฝึกให้เด็กรู้จักความรับผิดชอบ ผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่น ไม่เร่งรัดเกินไป
6. เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่ต่อความรับผิดชอบของตน มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบของเด็ก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แพค (Pack. 1958 : 347 - 350) พบว่า ความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับการฝึกวินัย และการฝึกวินัยโดยอาศัยความรักนั้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบสูงด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เชียร์ และเสวิน ซึ่งได้สัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็กอนุบาลจำนวน 379 คน เกี่ยวกับการฝึกอบรมเด็ก พบว่าการให้ความรักและการยอมรับลูกในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว และฝึกวินัยโดยใช้เหตุผลจะช่วยให้เด็กทำตามที่พ่อแม่ต้องการ และทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. 2517 : ม.ป.ป. ; อ้างอิงมาจาก Brecknridge. 1955 : 80 ; citing Strother Jock and Page. n.d. : unpage) พบว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรู้สึกรับผิดชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

โจนส์ (Jones. 1960 : 42 - 48) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กตามระดับอายุ พบว่า เด็กอายุ 9 - 11 ปี มีความรู้สึกรับผิดชอบน้อยและมีช่วงความรับผิดชอบน้อยและมีช่วงความรับผิดชอบแตกต่างกันมาก เด็กอายุ 11 - 13 ปี ความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นเล็กน้อยและช่วงความรับผิดชอบไม่ต่างกันและอายุ 13 ปี ขึ้นไป จะมีความรับผิดชอบสูงเรื่อย ๆ จนถึงอายุ 16 - 17 ปี จะคงที่ครั้งหนึ่ง

ฟลาเฮอร์ตี้ และรูสเซล (Flaherty and Reutzell. 1965 : 411) ศึกษาเพื่อหาลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนต่ำ พบว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและแมคเคลแลนด์ (Mc Clelland. 1953 : 10) ได้ศึกษาลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงพบว่า บุคคลนั้นมีความรับผิดชอบสูงด้วย

สมาร์ท (Smart. 1967 : 536 - 537) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและสัมพันธ์ภาพที่มีต่อครอบครัว ซึ่งพบว่า ความรับผิดชอบจะเริ่มต้นในวัยเด็กและพัฒนาสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่และ พบว่า เด็กหญิงจะมีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กชาย ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ บัตเตอร์เวิร์ท (Butterwarth. 1974 : 2043) ศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 600 คน โดยสุ่มจากโรงเรียนต่าง ๆ ในแคลิฟอร์เนีย ก็พบว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) กล่าวถึงการศึกษาของกอพ (Gough) เกี่ยวกับการควบคุมตนเองของผู้ที่มีปัญหาทางความประพฤติว่า ผู้ที่มีระดับวินัยแห่งตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบสูง ไม่มีความวิตกกังวล มีความอดทนสูง มีเหตุผลที่ดีเป็นของตนเอง และมีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม

แพค และฮาฟวิกเอิร์ส (Pack and Havighurst. 1963 : 12) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นที่มีบรรยากาศแห่งประเทศไทย และแบบใช้อาณาพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศประชาธิปไตยมีความเป็นอิสระจากตนเอง และรับผิดชอบมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวแบบอัตตาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เฮอร์ลอค (Hurlock, 1978 : 661) ซึ่งพบว่า ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้วิธีประชาธิปไตย การให้ความรัก ความสนใจ และความสำคัญของเด็กจะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็นมิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่ว ร่าเริง มีอารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่ม ฟังตนเอง สามารถจะทำให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกอบอุ่น ขาดความรู้สึกปลอดภัย หรือได้ทำตามกฎอย่างเคร่งครัด ทำให้ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและขาดความรับผิดชอบ เพราะไม่เคยตัดสินใจด้วยตนเองเช่นเดียวกับการศึกษาของ เลวิน ลิปพิท และไวท์ ที่พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนี้ทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ รู้จักให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยนั้นจะทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว เนื่องจากรู้สึกว่าคุณบังคับกดขี่ ขาดความรับผิดชอบ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนั้น ก็ทำให้คนไม่รู้จักความรับผิดชอบ ไร้ใจไม่ได้ (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2522 : 176 - 181 ; อ้างอิงมาจาก Lewin, Lippit and White. n.d.)

งานวิจัยในประเทศไทย

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2523 : 74) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยจะมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลยจะมีความรับผิดชอบต่ำสุด

พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525 : 94 - 96) ทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนที่ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบดีกว่าวิธีการสอนแบบธรรมดา และมีความคงทนของการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิริยะ บุญยะนิวาสน์ (2523 : 49) เปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมดาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาในการสอนรวม 9 ชั่วโมง ในการสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบธรรมดา และหลังสอนไปแล้ว 1 เดือน ผลก็ยัง ไม่เปลี่ยนแปลง

กรุณา กิจขยัน (2517 : 85) ศึกษาความมีวินัยใจตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่งของผู้มีวินัยในตนเอง และนอกจากนั้นผู้มีวินัยในตนเองจะมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำงาน มีความอดทน มีเหตุผล และมีความยืดหยุ่นในพฤติกรรมทางสังคมดีกว่าผู้ขาดวินัยในตนเอง สอดคล้องกับ วรณวิภา ทองงอก (2517 : 9) ที่พบว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริงบุคคลที่มีวินัยในตนเองต้องเป็นบุคคลที่เข้มแข็ง และมีความมั่นคงในจิตใจ มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ส่วนเอารี เศรษฐชัย (2520 : 47 - 48) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางบวก

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบนั่งตะลุมที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่จะต้องมีในตัวบุคคล เนื่องจากว่าความรับผิดชอบมีความสำคัญในการช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ และความรับผิดชอบสามารถเสริมสร้างและฝึกฝน

ให้ดีขึ้นได้ในตัวบุคคล โดยต้องฝึกฝนและอบรมตั้งแต่วัยเด็ก และจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนถึงวัยรุ่น
ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนา
ความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา
กรุงเทพมหานคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538-⁴³ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่า เบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 27 คน จากนักเรียน 2 ห้อง คือ ห้อง ป.6/1 จำนวน 13 คน และ ป.6/2 จำนวน 14 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538-⁴³ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร 2 ห้องเรียน แล้วสุ่มห้องเรียนอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 คือ ป.6/1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ ห้อง ป.6/2 โดยมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละ 12 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วเรียงคะแนนของทุกคนจากคะแนนสูงที่สุดมาต่ำสุด
2. ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 50 ลงมา ได้จำนวน 27 คน เป็น ป.6/1 13 คน และ ป.6/2 14 คน แล้วผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 27 คน เพื่อสอบถามความสมัครใจและความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจทุกคน
3. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่สมัครใจในข้อ 2 แล้ว สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 คือ ป.6/1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ ป.6/2 แล้วสุ่มอย่างง่ายมาห้องละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน
2. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

1. แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน มีลำดับขั้นตอนการสร้างและการทาคูณาพเครื่องมือ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ และ ความรับผิดชอบด้านการเรียน
 - 1.2 ศึกษาแบบทดสอบและแบบสอบถามจากงานวิจัยหลายฉบับ เพื่อ เป็นแนวทาง ในการสร้างแบบทดสอบความรับผิดชอบด้านการเรียน ดังนี้ แบบทดสอบความรับผิดชอบของ อรรถัย จันทรวิชานุพงษ์. 2523 : 65 - 72) แบบสอบถามความรับผิดชอบ ของ นิกา วิจิตรศิริ (2525 : 108 - 115) แบบทดสอบวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ของกัญญา ประสงค์เจริญ (2526 : 79 - 85) และแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อชุมชนของ พรรัตน์ แก่นทอง (252 : 130 - 135)
 - 1.3 สร้างแบบสอบถามให้ครบตามนิยามศัพท์เฉพาะ
 - 1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ อาจารย์ไพศาล อ้นประเสริฐ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา
 - 1.5 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 1.6 นำแบบสอบถาม จำนวน 81 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้ววิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1.6.1 นำแบบสอบถามที่ตรวจแล้วมาเรียงคะแนนตามลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด จากนั้นหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ โดยใช้ t -test 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ในการวิจัยได้ค่า t ระหว่าง 1.99 - 11.01 จำนวน 59 ข้อ

1.6.2 นำแบบสอบถามที่เลือกไว้ในข้อ 1.6.1 ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อิแอลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9193

ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนมีลักษณะเป็นสถานการณ์มีตัวเลือก 3 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความแล้วตอบตามความเป็นจริงของตนเอง โดยเขียนเครื่องหมาย X ลงบนตัวอักษรหน้าคำตอบที่ต้องการ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ความรับผิดชอบด้านการเรียนขณะที่ครูสอน

ด้านการตั้งใจเรียน

0. ขณะที่รูดึกกำลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยนั่งติดประตูห้อง ก็มีเพื่อนเรียกชักชวนให้ออกไป ถ้านักเรียนเป็นนรวิทย์จะทำอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจเพิกเฉยเสีย ทั้งครูต่อไป
 - ข. รีบแอบไปตอนครูเผลอ
 - ค. แอบไปหาเพื่อนสักครูแล้วรีบกลับมาเรียนตามเดิม

ด้านการนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ

0. เมื่อครูคณิตศาสตร์มอบหมายให้นักเรียนทุกคนเตรียมอุปกรณ์เรขาคณิตมา สมหมายมักจะมาขอยืมเพื่อนทุกครั้ง จนเพื่อน ๆ ทุกคนในห้องไม่เอาใจใส่ในตัวสมหมาย ถ้านักเรียนเป็นสมหมายจะทำอย่างไร
 - ก. เมื่อเพื่อนไม่พูด ก็ไม่จำเป็นต้องพูดด้วย
 - ข. ปรับปรุงตนเองเสียใหม่ โดยนำอุปกรณ์ที่อาจารย์สั่งมาให้ครบทุกครั้ง
 - ค. บางครั้งก็นำอุปกรณ์มาบ้าง บางครั้งก็ไม่นำมาบ้าง

ด้านการเข้าเรียนให้ตรงเวลา

0. มินัสมีก็จะเข้าเรียนคณิตศาสตร์สายเสมอเพราะไม่ชอบเรียน พอดีมีอาจารย์ใช้ให้มินัสถือของไปส่งที่ห้อง ถ้ามินัสช่วยครูถือของจะเข้าเรียนไม่ทัน ถ้านึกเรียนเป็นเมินัสจะทำอย่างไร
- ก. เรียนครูว่าเกรงจะเข้าเรียนไม่ทัน
- ข. ถือของไปส่งครูเพื่อที่จะเข้าเรียนสาย ๆ โดยมีข้ออ้าง
- ค. ถือของไปส่งครูแล้วรีบวิ่งกลับมาเข้าเรียนให้ทัน

ความรับผิดชอบด้านการเรียนขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ

ด้านการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามเวลาที่กำหนด

0. หลังจากครูสอนจบบทเรียนแล้วได้สั่งให้นักเรียนทำการบ้านในชั้นเรียนแล้วให้ส่งการบ้านหลังหมดชั่วโมง ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. พยายามทำด้วยตนเองให้เสร็จทันเวลา
- ข. ให้เพื่อนช่วยทำการบ้านให้
- ค. พยายามทำด้วยตนเองถ้าไม่เสร็จก็ขอต่อเวลาจากครู

ด้านการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

0. ครูให้ส่งการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ในเช้าวันจันทร์ทุกคน แต่คุณรินทร์ยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นคุณรินทร์จะทำอย่างไร
- ก. ไม่ไปโรงเรียนโดยส่งใบลาว่าป่วย
- ข. บอกครูว่าลืมเอาการบ้านมา
- ค. ยอมให้ครูทำโทษแล้วรีบทำให้เสร็จ

ด้านการพยายามติดตามผลงานหรือปรับปรุงแก้ไข

0. นิคมีได้ทำการบ้านคณิตศาสตร์ที่ครูมอบหมายให้ เมื่อครูตรวจการบ้านของนิคมให้แล้ว ครูจึงแจกงานกลับคืนมา ถ้านักเรียนเป็นนิคมจะทำอย่างไร
- ก. นำกลับมาดูและแก้ไขสิ่งที่ผิด ตรงไหนที่ไม่เข้าใจก็ถามครูผู้สอน
- ข. ทหาเฉยเสีย เพราะกลัวถูกเพื่อนล้อว่าชอบทำงานซ้ำซ้อน
- ค. ขอเพื่อนลอกข้อที่ตนเองทำผิด

การให้คะแนน

- ให้ 2 คะแนน ในข้อที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียน
 ให้ 1 คะแนน ในข้อที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนบ้าง
 ให้ 1 คะแนน ในข้อที่ไม่มีความรับผิดชอบด้านการเรียน

2. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.2 สร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับนิยามและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมที่ใช้ฝึกในแต่ละครั้ง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการ

2.3 นำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านเนื้อหาของกิจกรรม วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้

2.4 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามวัน เวลาที่กำหนดไว้ คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ รวม 12 ครั้ง โดยใช้เวลาพักเที่ยงของวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 11.30 - 12.10 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีการให้คำปรึกษา ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทดลองตลอดจนประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาและการปฏิบัติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนให้กับนักเรียน

3.2 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียด ขอบเขตและคำจำกัดความของความรับผิดชอบด้านการเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม โดยให้สอดคล้องกับลักษณะความรับผิดชอบด้านการเรียน

3.3 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 ตามวัน ลำดับ ที่กำหนดไว้คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ รวม 12 ครั้ง โดยใช้เวลาดังกล่าวของวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 11.30 - 12.30 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretet - Posttest Design (ชูศรี-วงศ์รัตน์, 2528: 77) ดังแสดงในตาราง-1

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE1	T1E1	XE1	T2E1
RE2	T1E2	XE2	T2E2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

RE1	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 1
RE2	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 2
T1E1	แทน	ทดสอบก่อนในกลุ่มทดลองที่ 1
T1E2	แทน	ทดสอบก่อนในกลุ่มทดลองที่ 2
T2E1	แทน	ทดสอบหลังในกลุ่มทดลองที่ 1

T2E2	แทน	ทดสอบหลังในกลุ่มทดลองที่ 2
XE1	แทน	การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มซึ่งใช้ในกลุ่มทดลองที่ 1
XE1	แทน	การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มซึ่งใช้ในกลุ่มทดลองที่ 2

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 เตรียมสถานที่ คือ ห้องแนะแนว โรงเรียน^{อโง้ว}เกษมศึกษา ใช้เป็นสถานที่ดำเนินการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ดำเนินการทดสอบ โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดจำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเบอร์เซนโทลล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 27 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ๆ ละ 12 คน และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนการทดสอบ ก่อนทดลอง (Pretest)

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยให้การเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมที่สร้างขึ้น ~~ทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที~~ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 11.30 - 12.10 น. เริ่มการทดลองตั้งแต่ วันที่ 25 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ ~~7-กุมภาพันธ์ 2539~~

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามโปรแกรมที่สร้างขึ้น ~~ทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที~~ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 11.30 - 12.30 น. เริ่มการทดลองตั้งแต่ วันที่ 26 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ ~~8-กุมภาพันธ์ 2539~~

3. ระยะหลังการทดลอง

หลังการทดลอง ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว เก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

4. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน โดยใช้ t-test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 139)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Testqual ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524 : 171)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524 : 96)
 - 3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Independent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2524 : 96)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t แทน การทดสอบโดยใช้ค่า t

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด หลังจากนี้ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบอีกครั้ง ได้ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	12	91.00	10.15	
หลังการทดลอง	12	97.33	10.96	7.820**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลัง การได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง ได้ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อน และหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 2	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	12	87.08	9.02	
หลังการทดลอง	12	93.83	7.34	11.40**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ทำคะแนนความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลองมาทดสอบความแตกต่างได้ผลปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

กลุ่ม	N	X	S.D.	t
กลุ่มทดลอง 1	12	97.33	10.66	
กลุ่มทดลอง 2	12	93.88	7.34	0.92

จากตาราง 4 ปรากฏว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความ
 รับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา
 กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วม
 กิจกรรมกลุ่ม
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการให้คำปรึกษา
 แบบกลุ่ม
3. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 กับนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบ
 กลุ่ม
3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
 มีความรับผิดชอบด้านการเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
 เกשמพิทยา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่า
 เปอร์เซนต์ที่ 50 ลงมา จำนวน 27 คน จากนักเรียน 2 ห้อง คือ ห้อง ป. 6/1
 จำนวน 13 คน ป. 6/2 จำนวน 14 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร 2 ห้องเรียน แล้วสุ่มห้องเรียนอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 1 คือ ห้อง ป.6/1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ ห้อง ป.6/2 โดยมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน
2. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 เตรียมสถานที่ คือ ห้องแฉะแนว โรงเรียนเกษมพิทยา ใช้เป็นสถานที่ดำเนินการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ดำเนินการทดสอบ โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 55 คน ตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 27 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ๆ ละ 12 คน และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนการทดสอบ ก่อนทดลอง (Pretest)

2. ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 11.30 - 12.10 น. เริ่มการทดลองตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2539

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยใช้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 11.30 - 12.30 น. เริ่มการทดลองตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2538 ถึง วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2539

3. ระยะเวลาหลังการทดลอง

หลังการทดลอง ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว เก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

4. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนทั้งก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent (ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent (ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Independent (ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า "นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม" ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนได้" กล่าวคือ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์จากการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมกลุ่ม ส่งผลให้มีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของทิสเนา แคมเมณี (2522 : 7) ที่กล่าวว่า ประสพการณ์ได้จากการเข้ากลุ่มจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมกระทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการวิเคราะห์ความรู้สึก ความต้องการ ตลอดจนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้อย่างดี และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคมเพชร จัตุรศุกุล (2530 : 10) ที่กล่าวว่า การทำกิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าสำหรับสมาชิกมากเพราะในขณะที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่มนี้สมาชิกจะได้รับการตอบสนองทั้งร่างกายและจิตใจอย่างสมดุล มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม ขณะเดียวกันก็จะได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย และยังเกิดความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะบางประการ

สำหรับผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของพวงแก้ว เนตรไธการักษ์ (2533 : 66) ที่ได้ทำการศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้อดิศักดิ์ ภูมิรัตน์ (2535 : 91) ได้ทำการ

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองงา จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาและผลจากการศึกษาที่สอดคล้องกันดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้ ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้โดยการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นการเรียนรู้โดยการกระทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ และจากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนยังส่งผลให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมแนวคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับตนเอง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้น

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมตลอดเวลาทำให้บรรยากาศของกลุ่มเต็มไปด้วยความสนุกสนานและช่วงปัจฉิมนิเทศผู้วิจัยได้ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนต่างมีความเห็นว่า นอกจากความสนุกสนานที่ได้จากกิจกรรมแล้ว สิ่งที่นักเรียนได้รับและมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อนักเรียนก็คือ ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นได้

2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า "นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม" แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนได้ กล่าวคือ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน นักเรียนได้สำรวจตนเอง เกิดการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหาและได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดของโอลเซน (Ohlsen. 1970 : 10 - 11) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการช่วยเหลือบุคคลให้พัฒนาความเข้าใจตนเอง เพิ่มขีดความสามารถของตนโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มซึ่งเป็นการเรียนรู้ต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลได้ทดลองพฤติกรรมใหม่ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ เคลแมน (Kelman. 1963 : 399 - 432) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทำให้บุคคลไม่โดดเดี่ยว ได้รู้จัก

ตนเอง สามารถปรับตัวได้ มีการพัฒนาตนเอง เป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงความรู้สึกที่แท้จริง
เกิดการยอมรับและพร้อมที่จะรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของตนเอง

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาลี วงษ์แก้ว
(2526 : 60) ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร พบว่า
นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกลิม คำแก้ว (2530 : 59) ที่ศึกษา
ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านห้วยก้าง ราษฎร์สามัคคี อําเภอพญาเม็งราย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบ
กลุ่มมีความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผล
การวิจัยของ มณีรัตน์ เนียมหอม (2535 : 52) ที่ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มี
ต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชายเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเข็กน้อย อําเภอ
เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมการเรียน
สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการศึกษาครั้งนี้และผลจากการศึกษาที่สอดคล้องกันดังกล่าวแล้ว แสดง
ให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของ
นักเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิมได้ทั้งนี้ เพราะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนเกิดการ
ยอมรับตนเอง มีความมั่นใจ กล้าที่จะเปิดเผยพร้อมทั้งยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และกลุ่ม
มีการร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนภายในกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้และนำเอา
ประสบการณ์จากกลุ่มไปใช้ในการแก้ปัญหของตน ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษา
แบบกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนรู้สูงขึ้น

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้สังเกตนักเรียนในกลุ่มพบว่า นักเรียน
มีความกระตือรือร้นในการเข้ากลุ่มในฐานะสมาชิกในกลุ่ม มีความตั้งใจในการร่วมกัน
แก้ปัญหาของตน และของสมาชิกในกลุ่มอย่างเต็มที่อย่างไรก็ตามในครั้งแรก ๆ ยังมีนักเรียน
บางคนที่ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นจากผู้วิจัยและนักเรียนคนอื่น ๆ
ในกลุ่ม ก็สามารถทำหน้าที่ของตนได้ดีขึ้น และในท่วงของการปัจฉิมนิเทศ นักเรียนได้ร่วม
สรุปถึงประโยชน์ของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้ สรุปได้ว่า นักเรียนได้รับประโยชน์จากการ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้รู้แนวทางในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และนอกจากนี้ นักเรียนที่เข้ากลุ่มยังเกิดความรู้สึกผูกพันและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้นด้วย

3. ภายหลังจากทดลองเมื่อเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งอาจพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญได้ดังนี้

3.1 - โปรแกรมการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างโปรแกรมการทดลอง 2 โปรแกรม คือ กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งทั้งสองโปรแกรมนี้ก็มุ่งที่จะพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน ของนักเรียนโดยยึดนิยามศัพท์เฉพาะเป็นสำคัญ จึงทำให้โปรแกรมทั้งสองมีเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่สำคัญเหมือนกัน ดังนั้นกลุ่มทดลองสองกลุ่มก็จะได้อะไรต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามวิธีการสองวิธีนี้ ก็มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกันคือ การช่วยเหลือนักเรียนให้พัฒนาตนเองและแต่ละวิธีก็มีความเป็นเอกลักษณ์ มีจุดเด่น แตกต่างกันไป อาทิ เช่น กิจกรรมกลุ่มเรียนรู้จากกิจกรรมหลากหลายได้แก่ เกม การใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่มที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและจะได้อบรมที่มุ่งผลต่อการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน และในขณะที่เดียวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะเน้นไปที่การเปิดเผยตนเองอย่างลึกซึ้ง และร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งนี้โดยมีสมาชิกคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าวิธีการทั้งสองที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ต่างก็มีความเหมาะสมในการพัฒนานักเรียนทั้งสิ้น จึงมีผลทำให้ผลการทดลองครั้งนี้ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีอายุที่ใกล้เคียงกัน คือ 11 - 12 ปี ซึ่งเด็กในวัยนี้จะมีการพัฒนาที่มีแนวโน้มคล้ายคลึงตามกลุ่ม (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530 : 123 - 126) และนักเรียนเหล่านี้ยังเป็นนักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำ โดยมีคะแนนความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา และนักเรียนทั้งสองกลุ่มให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี กล่าวคือ มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสอง

กิจกรรม และกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ รับฟังซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี จึงมีผลทำให้
นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการพัฒนา เรื่องความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้ที่จะนำวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไปใช้พัฒนา
ความรับผิดชอบด้านการเรียน ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียนตลอดจน
หลักการและวิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ดังนี้

1.1 ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและผู้ที่จะทำหน้าที่
เป็นผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรเป็นผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ทางการใช้กิจกรรมกลุ่ม
และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.2 ผู้ที่จะนำเอาวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
มาใช้เปรียบเทียบกับควรมีทักษะและมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกลุ่มทั้งสองวิธี รวมทั้งต้องมี
ความตั้งใจที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาอย่างจริงจัง

1.3 สถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ควรมีความเป็นเอกเทศ สะดวก มีบรรยากาศที่ดีและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของสมาชิก
เพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมและเปิดเผยความรู้สึกได้อย่างอิสระ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มหรือการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มกับเทคนิคอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มกับปัญหาในด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาการหนีเรียน ปัญหาการทะเลาะวิวาท
ในชั้นเรียน เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้
คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.4 ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างให้มีสองเพศจำนวนเท่า ๆ กันในกลุ่มทดลอง
สองกลุ่ม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.

กรุงเทพฯ : ครูสภา. 2520.

กรองแก้ว สานุสนธิ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

กัโนตี, เอส. เรากับลูก. แปลโดย รัตน์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตร จำกัด, 2526.

กิ่งแก้ว อัดถาวร. "ทำไมต้องวินัย," มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์. 3(1) : 15 - 19 ; 2524.

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. "รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน," จริยธรรมในสังคมไทย.

กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.

กรุณา กิจขยัน. ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่อมั่นภายในภายนอกและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

กัญญา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ.

ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

คมเพชร จัตรศุกกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

_____. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2522.

_____. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

จารุลักษณ์ พินพรหมราช. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพมงคลคา กรุงเทพฯมหนคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- ✓จรูญ สุภาพ. แบบเรียนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- จำทิภา ลิ้มปิเจริญ. กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน. ภูเก็ต : จิตวิทยาและแนะแนว
วิทยาลัยครูภูเก็ต, 2522.
- เฉลิม คำแก้ว. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยก้างราษฎร์สามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย,
ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
อัสสาเนา.
- ช. ชนบท (นามแฝง). "กิจกรรมกลุ่มกับการสอนในชั้นประถมศึกษา," ครูปริทัศน์. 6(9) :
54 - 55 ; กันยายน 2524.
- ชม ภูมิภาค. "การปลูกฝังจริยธรรม," ศึกษาศาสตร์. 2(1) : 14 มิถุนายน - ธันวาคม
2520.
- ชูชัย สมิติไกร. สรุปคำบรรยายวิชาการฝึกงานด้านการให้คำปรึกษา. เชียงใหม่ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.
- ชูศรี สนิทประชากร. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์วิษุการพิมพ์, 2525.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ชานาญ นิสารัตน์. หนังสือสังคมศาสตร์ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย. ไทยวัฒนาพานิช,
2524.
- ชาเลียง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ :
กรมการศาสนา, 2524.
- คณีย์ งามมานะ. ความรู้สึกรับผิดชอบ ความมอยากรู้ อยากเห็น และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่เกินไป,
ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2518. อัสสาเนา.

ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบทั้งตะลุงที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญ
มิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

คุณิ ทรัพย์ปรุง. ผลการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่องานที่การงานของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
อัดสำเนา.

ทีศนา แสงมณี. คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เล่มที่ 1 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ม.ป.ท., 2522.

ทองเรียน อมรัชกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิชญโลก : แผนกเอกสารการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2520.

เนภาพร พุ่มพฤกษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระนารายณ์ลพบุรี. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

นิคม ตั้งคะพิภพ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวไทยจีน. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

นิภา วิจิตรศิริ. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" จังหวัดสระบุรี. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิชญโลก : แผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2526.

ปิยเชษ คนฉลาด. เอกสารประกอบการสอนวิชา ประถม 311 การประถมศึกษา.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : ตำราอุดมศึกษา โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย,
2529.

พนม ลิมอารีย์. กลุ่มสัมพันธ์. กาทสินธุ์ : จินตทัศน์การพิมพ์, 2522.

พรรัตน์ แก่นทอง. การใช้บทบาทสมมติพัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร. ปรินุญาณีพันธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแผลม จังหวัดนครปฐม.

ปรินุญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัดสำเนา.

พิจิตรา พงษ์จินดากร. การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญา
ต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินุญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

มาลี วงษ์แก้ว. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร.

ปรินุญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526. อัดสำเนา.

เมตตา จินดารักษ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร.

ปรินุญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.

เยาวพา เดชะคุปต์. ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

ราตรี พัฒนรังสรรค์. จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครู
จันทระเกษม, 2522.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาบา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, กรุงเทพฯ, 2520.
- ละเมียด ลิมอักษร. "ประชาธิปไตยในโรงเรียน," ประชากรศึกษา. 11 : 6 -16 ; มิถุนายน 2517.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. การทดลองใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- วรรณวิภา ทองงอก. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- วรรณภา พรหมบุรุษย์. "วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม," วารสารแนะแนว. 56 : 25 - 26 ; เมษายน - พฤษภาคม 2523.
- วราภรณ์ ลิ้มสุวัฒน์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับตัวด้านสังคมของกลุ่มนักเรียนที่ถูกเพื่อนชิงชัง ซึ่งได้รับการฝึกการรับรู้ลึกก่อนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุมความเชื่อเพื่อและวินัยทางสังคม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2523). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.
- วิญญู พูลศรี. ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความวิตกกังวลในการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

- วินิจฉัย เกตุขำ และคมเพชร จัตรศุภกุล. กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิริยะ บุญยะนิवासน์. การเปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมดา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- วิไลวรรณ สันถะโกมล. การเปรียบเทียบการสอนนิชาวรรณคดีไทย "เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย" โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
_____. "การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มแก่วัยรุ่น," วารสารแนะแนว. 8(36) : 38 - 43 ; ธันวาคม 2517 - มกราคม 2518.
- วัชรีย์ สุวะศา. จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ศิริรัตน์ กุศลเจริญศักดิ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีโรเจอร์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ประกายพริก. 2530.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือจริยศึกษา เล่ม 6. กรุงเทพฯ : กรมศาสนา, 2522.
- สมศักดิ์ ชินพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรับรู้ถึงรับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สรศักดิ์ ไสยภู. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเข้าใจในหน้าที่พลเมืองดีของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิชญโลก. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2530. อัดสำเนา.

สาส์ จบศรี. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสิบสาม "นิวศรีราษฎร์บำรุง" จังหวัดปทุมธานี.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. อัดสำเนา.

สุปรียา อิศรางกูร ณ อยุธยา. การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
ในเรื่องความเข้าใจตนเองระหว่างแบบที่ผู้นำกลุ่มกำหนดแนวทางกับแนวที่สมาชิก
กำหนดแนวทาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523. อัดสำเนา.

สุภาพร จันทร์ศิริโยธิน. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526. อัดสำเนา.

สุน อมรวิวัฒน์. โรงเรียนประถมศึกษา ความหมายในแนวคิดใหม่ หลักแนะแนวปฏิบัติ
ในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สุธธวัช ศรีธวัช, ม.ร.ว. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา," ประชากร
ศึกษา. 29 : 43 - 46 ; มีนาคม 2521.

สุวรรณา อุลสันติ. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการพยาบาลผู้ป่วย
โรคเอดส์ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น กรุงเทพมหานคร.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัดสำเนา.

โสรัชี โงธิแก้ว. "การปรึกษาเชิงจิตวิทยา," เอกสารประกอบการสอนวิชาการปรึกษา
เชิงจิตวิทยา. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาคุณภาพประชากรไทย. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา. 2514.

- อรทัย จันทวิชานวงศ์. รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น ป.4.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2523. อัดสำเนา.
- อารีย์ เศรษฐชัย. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึก
รับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
 อัดสำเนา.
- อาภรณ์ มหาคำ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2525. อัดสำเนา.
- อดิศักดิ์ ภูมิรัตน์. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
 นเรศวรฯ, 2535. อัดสำเนา.
- อภิสิทธิ์ วงษา. ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบ การปรับตัวและลักษณะความเป็นผู้นำ
ของนักเรียนชั้น ป.7 และ ม.ศ.3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก. ปรินญาณินทร์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- อัจฉิมา จินวาลา. การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบ
ต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสื่อน้อย.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2535. อัดสำเนา.
- Barnes, Leona Walters. "The Effect of Group Counseling on the Self
 Concept and Achievement of Primary Grade Mexican American
 Pupils," Dissertation Abstracts International. 38 : 5920 - A ;
 April, 1977.
- Bennett, Margaret E. Guidance and Counseling in Groups. 2nd ed.
 New York : McGraw - Hill Book Company, 1963.
- Birkhauser, John Charles. "The Effects of Group Dynamics on Self -
 Conception The Elementary School Classroom," Dissertation
Abstracts International. 46(1) : 103 - A ; 1985.

- Boardman, Jean Alexander. "The Effectiveness of Structured Group Internations to Enhance Group Process in A Smoking Cessation Program," Dersertation Abstracts International. 50(1) : 1952 - A ; 1988.
- ✓ Browne, C.G. The Study of Leadership. The Interstate Prinsters and Pubieshers, Inc., 1958.
- Butterworth, Thomas W. "The Relationship of Different Mehods of Reporting Pupil Progress to the Reading Aehievement School Attitude and Self Responsibility of a Sample of Six Grade Pupil," Dissertation Abstracts International. 30 : 2043 - A ; October, 1974.
- Cattel, Rayrmond B. Manual for Jr.Sr.High School Personality Questionaire "HSP" Form A. Lilinois : The Institute for Personality and ability Testing, 1963.
- ✓ Craig, Grace J. Human Development. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1976.
- Davis, Robert Gene. "A Study on the Effects of Students Use of Selected Group Process Skills on Student Achievement and Attitude During A Seventh Grade Cooperation Learning Mathematics Problem Soving Unit," Dissertation Abstracts International. 49(1) : 2263 - A ; 1988.
- Flagerty, Rita M. and Eileen Reutze. "Personality Trsits of High and Law Achievers in College," The Jounal of Education Reaserach. 58 : 409 - 441 ; May - June, 1965.
- gazda, G.M. "Group Counseling and Group Procedures Reported of a Survey," Counselor Education and Supervision. 6(1) : 5 - 310 ; July, 1967.
- Hansen, Jame C., Richark W. Warner and Elsic M. Smith. Group Counseling : Theory and Process. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1976.
- Hurlock, Elizabeth B. Child Development. 6th ed. New York : Mc Grew - Hill, Company, 1978.
- Jone, Harold E. Personality Development in Children. Texas : University of Teas, 1960.
- Justin, F. "Home Training in Human Values," Journal Home Economic. 47 : 722 ; 1950.
- Kelman, H.C. "The Role of The Group in The Induction of Therapeutic Change Internation," Journal of Group Psychotherapy. 13 : 399 - 432 ; 1963.

- Lawshe, C.H. Principles of Personal Testing. Mc Grew - Hill Book Co., 1986.
- Mahoet, Clarence A. Group Counseling in School. Boston : Houghton Mifflin Company, 1969.
- Ohosen, Merle M. Group Counseling. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1970.
- Ottaway, A.K.C. Learning Through Group Experiences. London : Routhlege and Kengan Paul, 1966.
- Patterson, C.H. Theories of Counselling and Psychotherapy. 2nd ed. New York : Harper & Row, 1973.
- Peck, R.F. "Family Patteens Correlated with Adolescent Personality Structure," Journal of Abnormsl and Social Psychology. 62(374) : 347 ; November, 1958.
- Peck, R.F. and R.J. Havighurst. Child Development and Personality. New York : Wiley and Sons, Inc., 1963.
- Samualewicz, Edward. "The Effects of Critical Thinking and Group Counseling upon behavior Problem Students," Dissertation Abstracts International. 36(5) : 2645 A ; November, 1975.
- Shaw, Narvin E. Group Dynamics : The Psychology of Small Group Behavior. New York : McGrew - Hill Book Company, 1971.
- Shertzer, Bruce and Shelley C. Stone. Fundamentals of Counseling. New York : Houghton Mifflin Company, 1968.
- Siedman, Jerome M. The Child : A book of Reading. New York : Halt Rinchark and Winston, 1962.
- Smart, Mollis S. and Russel C. Smart. Children Development and Relationships. New York : The Macmilan company, 1967.
- Traxler, A.E. and R.D. North. The Psychology of Personality Reading. Adsison Wesiey, 1971.
- Wiggins, Jerry S. The Psychology of Personality Reading. Addison. Wesiey, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน

แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนคำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจการกระทำของนักเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ผลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาว่านักเรียนจะปฏิบัติเช่นใด คำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีตอบให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย X ลงบนอักษร ก. หรือ ข. หรือ ค. ที่สอดคล้องกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อเดียวลงบนกระดาษคำตอบ

1. ขณะที่ครูผู้กำลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยนั่งติดประตูห้อง ก็มีเพื่อนเรียกชักชวนให้ออกไป ถ้านักเรียนเป็นเวรผู้จะทําอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจ เพิกเฉยเสีย พังครุต่อไป
 - ข. รีบแอบไปตอนครูเพลอ
 - ค. แอบไปหาเพื่อนสักครู่แล้วรีบกลับมาเรียนตามเดิม

2. ในขณะที่เพียรชัยเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีการนาวิดีโอเทปมาฉายให้นักเรียนในห้องดูระหว่างที่ฉายครูเรียกให้เพียรชัยไปดูใกล้ ๆ ถ้านักเรียนเป็นเพียรชัยจะทําอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจ นั่งอยู่ที่เดิม
 - ข. ลุกขึ้นไปดูวิดีโอที่สนใจใกล้ขีด
 - ค. ลุกไปดูวิดีโอที่สนใจแล้วกลับมานั่งอ่านหนังสือการ์ตูนต่อ

3. ในขณะที่ครูกำลังสอนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ มานิตซึ่งนั่งติดกับอำนาจ แอบทานขนมในห้องเรียน และยังส่งให้อานาจทานด้วย ซึ่งอำนาจเองก็กำลังหิวอยู่พอดี เนื่องจากไม่ได้รับประทานอาหารเช้า ถ้านักเรียนเป็นอำนาจ นักเรียนจะทําอย่างไร
 - ก. รับมาทานเลย
 - ข. ไม่สนใจ ตั้งใจเรียนต่อไป
 - ค. แจ้งให้ครูทราบ

4. ในขณะที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ สุมาลีเห็นเพื่อนในห้องเรียนเขียนข้อความ และส่งกระดาษโยนให้กันเวลาที่ครูเขียนกระดาน และตัวสุมาลีเองก็นั่งติดอยู่กับเพื่อนคนนั้น ถ้านักเรียนเป็นสุมาลีจะทําอย่างไร
 - ก. แจ้งให้ครูทราบ
 - ข. บล่อยให้เป็นอย่างนั้น สนุกดี
 - ค. ตักเตือนเพื่อนให้เลิกกระทำเช่นนั้น และไม่รวมเล่นกับเพื่อน

5. ในขณะที่พงษ์สินกำลังเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ขวนคุย ถ้านักเรียนเป็นพงษ์สิน นักเรียนจะทำอย่างไร
- คุยกับเพื่อนโดยไม่สนใจเรียน
 - ไม่สนใจเพื่อนแล้วตั้งใจเรียน
 - คุยกับเพื่อนบ้าง ฟังครูสอนบ้าง
6. ในช่วงเวลาพักคณิตศาสตร์ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อทำโจทย์คณิตศาสตร์จำนวน 5 ข้อ ถ้านักเรียนเป็นสมาชิกในกลุ่ม นักเรียนจะทำอย่างไร
- ช่วยเพื่อน ๆ ในกลุ่มคิดทุกข้อ
 - ให้เพื่อนในกลุ่มทำกันเอง โดยคนนั่งคุยอยู่เฉย ๆ
 - แบ่งกันทำคนละ 1 ข้อ โดยไม่สนใจว่าใครจะทำได้หรือไม่ได้
7. ในขณะที่เรียนคณิตศาสตร์ ถ้านักเรียนเรียนไม่เข้าใจในบางเรื่องที่ครูสอน นักเรียนจะทำอย่างไร
- ยกมือขึ้นถามครูทันทีในห้องเรียน
 - รอให้หมดชั่วโมงก่อนแล้วค่อยถามครูเป็นการส่วนตัว
 - ปล่อยเลยตามเลยไม่ถามใคร เพราะกลัวคนอื่นหาว่าโง่
8. ในขณะที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่นั้น นักเรียนนึกขึ้นมาได้ว่า ชั่วโมงต่อไปเป็นวิชาภาษาไทยแล้วนักเรียนลืมทำการบ้านด้วย ถ้าใครไม่ทำจะถูกครูตัดคะแนน ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร
- นำการบ้านขึ้นมาทำในช่วงเวลาพักคณิตศาสตร์
 - ยอมถูกตัดคะแนนโดยตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์
 - นำการบ้านขึ้นมาแอบทำพร้อมกับเรียนคณิตศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน

9. เนื้อหาที่ครูคณิตศาสตร์กำลังสอนอยู่นั้น นักเรียนรู้เรื่องหมดแล้ว เพราะได้เรียนพิเศษมาก่อนหน้านี้ ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร
- ชวนเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ คุย
 - นำหนังสือคณิตศาสตร์บทต่อไปขึ้นมาอ่าน
 - ตั้งใจเรียนต่อไป เพื่อทำให้ความรู้แน่นเพิ่มขึ้น
10. วาณีไม่ชอบครูสอนคณิตศาสตร์คนใหม่ที่มาสอนแทนครูคนเก่า ทำให้วาณีไม่ชอบเรียนวิชานี้ไปด้วย ถ้านักเรียนเป็นวาณี จะทำอย่างไร
- ไม่ตั้งใจเรียน เพราะเกลียดวิชาคณิตศาสตร์
 - ตั้งใจเรียนต่อไปโดยไม่สนใจว่าใครจะสอน
 - ไม่สนใจในขณะที่ครูคนนี้สอน แต่จะไปเรียนพิเศษที่อื่น
11. ในชั่วโมงคณิตศาสตร์ครูเกิดสอนไปได้ครึ่งชั่วโมงแล้วมีธุระด่วนมาก จะต้องปล่อยให้ นักเรียนอยู่ตามลำพังในห้องโดยสั่งให้อ่านหนังสือคณิตศาสตร์อยู่ในห้อง ถ้านักเรียนเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในห้อง นักเรียนจะทำอย่างไร
- นำหนังสือคณิตศาสตร์ขึ้นมาอ่านตามคำสั่งครู
 - นำวิชาอื่นที่ไม่ใช่คณิตศาสตร์ขึ้นมาอ่าน
 - ชวนเพื่อนในห้องเล่น
12. สุนีย์ขอยืมตารางสูตรคูณของนิภาไป และสุดา ก็ขอยืมตารางสูตรคูณจากสุนีย์อีกต่อหนึ่ง ปรากฏว่าสุดาทำตารางสูตรคูณหาย ถ้านักเรียนเป็นสุนีย์จะทำอย่างไร
- หาตารางสูตรคูณมาขยให้นิภา
 - ให้นิภาไปทวงเอากับสุดาเอง
 - ให้สุดาขยให้ตน

13. วิทูรย์นำกระดาษใบสแตมป์มาทำรายงานวิชาคณิตศาสตร์ตอนพักเที่ยง นิรุคเดินเข้ามาในห้องแล้วเดินไปเหยียบกระดาษใบสแตมป์ที่หล่นบนพื้นโดยบังเอิญ ถ้านักเรียนเป็นนิรุคจะทำอย่างไร
- ยอมรับผิด และซื้อกระดาษชดใช้ให้วิทูรย์
 - ยอมรับผิดกับวิทูรย์เพราะตนไม่ได้ตั้งใจ
 - ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น
14. สุรพงษ์ได้ทำสูตรทางคณิตศาสตร์ที่ขบถยิมมาลีมาหายไป มาลีรู้เรื่อง เขาก็บอกกับสุรพงษ์ว่าไม่เป็นไรหรอก ถ้านักเรียนเป็นสุรพงษ์จะทำอย่างไร
- ทำเฉย ๆ เพราะมาลีไม่ว่าอะไร
 - หาสูตรคณิตศาสตร์มาคืนแก่มาลีให้ได้
 - ขอโทษกับมาลีที่ทำสูตรคณิตศาสตร์หาย
15. ครูคณิตศาสตร์สั่งให้นักเรียนทำไม้บรรทัดมาส่งครู โดยไม้บรรทัดนั้นทำด้วยไม้ แต่ชุดทำไม้บรรทัดไม่สวยงามไปซื้อมาส่งครู ถ้านักเรียนเป็นชุดจะทำเช่นนั้นหรือไม่
- ไม่ทำ เพราะครูสั่งให้นักเรียนทำด้วยตนเอง
 - ไม่ทำ เพราะให้เพื่อนผู้ขายช่วยทำให้
 - ทำ เพราะจะได้คะแนนดี ๆ
16. กมลสัญญา กับ สมเกียรติว่าจะเอากระดาษใบสแตมป์ที่บ้านมาให้ เพื่อนำมาทำรายงานคณิตศาสตร์ แต่ในวันนั้นกมลเกิดทะเลาะกับสมเกียรติขึ้นมา ถ้านักเรียนเป็นกมลจะทำอย่างไร
- ไม่เอากระดาษใบสแตมป์มาให้
 - นำกระดาษใบสแตมป์มาให้ตามสัญญา
 - นำกระดาษใบสแตมป์มาให้แต่ต่อว่าสมเกียรตินิดหน่อย

17. สรุเตชชอบแกลิ่งเพือเนโดยเอาหนังสือเรียนคณิตศาสตร์ของนิอรไปซ่อน พอถึงช่วโมงคณิตศาสตร์ สรุเตชจะเอาหนังสือมาคืนนิอร ปรากฏว่าหนังสือที่ซ่อนไว้ั้นหายไ้ ถ้านักเรียนเป็นสรุเตชจะทำอย่างไร
- ทำเฉย ๆ เพราะไม่มีใครรู้
 - ขอโทษนิอรแล้วสัญญาว่าจะซื้อให้
 - ขอโทษนิอรแล้วนำหนังสือของตนไปให้กับนิอรแทน
18. หลังจากครูสอนวิชาคณิตศาสตร์เสร็จแล้วก็ให้วรพจน์นำอุปกรณ์การสอนไปเก็บที่ห้องพักครู และกำชับว่าให้นำของไปเก็บให้ เรียบร้อยก่อนที่จะไปทำธุระอย่างอื่น ในขณะที่วรพจน์กำลังนำของไปเก็บมีเพื่อนมาช่วยวรพจน์คุยธุระสำคัญ ถ้านักเรียนเป็นวรพจน์ นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกเพื่อนว่า เอาของไปเก็บก่อนแล้วจะมาคุยด้วย
 - แวะคุยกับเพื่อนถ้าใช้เวลามากก็จะขอตัวเอาของไปเก็บก่อน
 - แวะไปคุยธุระกับเพื่อนให้เสร็จก่อนแล้วจึงนำเอาของไปเก็บ
19. เมื่อครูคณิตศาสตร์มอบหมายให้นักเรียนทุกคนเตรียมอุปกรณ์เรขาคณิตมา สมหมายมักจะมาขอยืมเพื่อนทุกครั้ง จนเพื่อน ๆ ทุกคนในห้องไม่เอาใจใส่ในตัวสมหมาย ถ้านักเรียนเป็นสมหมายจะทำอย่างไร
- เมื่อเพื่อนไม่พูด ก็ไม่จำเป็นต้องพูดด้วย
 - ปรับปรุงตนเองเสียใหม่ โดยนำอุปกรณ์ที่อาจารย์สั่งมาให้ครบทุกครั้ง
 - บางครั้งก็นำอุปกรณ์มาบ้าง บางครั้งก็ไม่นำมาบ้าง
20. ในช่วโมงคณิตศาสตร์ครูนำวงเวียนอันใหญ่มาให้ให้นักเรียนทดลองใช้ในขณะนั้นนักเรียนได้ทำวงเวียนของครูเสียหายแต่ไม่มีใครเห็น นักเรียนจะทำอย่างไรต่อไป
- ทำเฉย ๆ ไม่รู้เรื่องอะไรทั้งนั้น
 - ยอมรับผิดกับครูทันที
 - ปล่อยยให้เรื่องเลยไปสักกระยะหนึ่ง และไปยอมรับผิดกับครู

21. มนัสมีกจะเข้าเรียนคณิตศาสตร์สายเสมอ เพราะไม่ชอบเรียน พอดีมีอาจารย์ใช้ให้มันถือของไปส่งที่ห้อง ถ้ามันช่วยครูถือของจะเข้าเรียนไม่ทัน ถ้านักเรียนเป็นมันส์จะทำอย่างไร
- เรียนครุว่า เกรงจะเข้าเรียนไม่ทัน
 - ถือของ ไปส่งครุเพื่อที่จะเข้าเรียนสาย ๆ โดยมีข้ออ้าง
 - ถือของ ไปส่งครุแล้วรีบกลับมาเข้าเรียนให้ทัน
22. ชั่วโมงแรกของตอนเช้าเป็นวิชาคณิตศาสตร์ ถ้านักเรียนเกิดมาโรงเรียนสายแล้วรีบเดินก็จะเข้าเรียนทัน ถ้านักเรียนเกิดมาสายนักเรียนจะทำอย่างไร
- พยายามเดินช้า ๆ เพราะไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์
 - รีบเดินเพื่อให้เข้าเรียนทันเวลา
 - เดินไปตามปกติถึงเมื่อไหร่ก็เข้าเรียนเมื่อนั้น
23. ครูสอนคณิตศาสตร์นัดวรพรให้ไปเรียนพิเศษตอนเย็นทุกวัน เพราะวรพรเป็นคนที่เรียนอ่อนมาก แต่ในเย็นวันนั้นวรพรไม่อยากเรียน ถ้านักเรียนเป็นวรพรจะทำอย่างไร
- ไม่ไปเรียนตามที่ครูนัด
 - ไปเรียนตามที่ครูนัด
 - ไปขออนุญาตครูของครเรียน
24. ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ถ้าครูเลิกสอนก่อนเวลา นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
- ดีใจ เพราะตนเองไม่ชอบเรียนอยู่แล้ว
 - รู้สึกเฉย ๆ เพราะตนเองเรียนก็ได้ ไม่เรียนก็ได้
 - รู้สึกไม่พอใจ ครูควรสอนให้เต็มเวลา เพราะตนเองชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์
25. สุดาขอยืมสมุดจดคณิตศาสตร์ของนิสา ไปลอกที่บ้าน และสัญญาว่าจะนำมาคืนในวันรุ่งขึ้น แต่ปรากฏว่าสุดายังลอกไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นสุดาจะทำอย่างไร
- นำสมุดมาคืนนิสาในวันรุ่งขึ้น
 - นำสมุดมาแต่ยังไม่คืน โดยขอยืมต่ออีก 1 วัน
 - ไม่นำสมุดมาคืนนิสาจนกว่าจะลอกเสร็จ

26. ในตอนพักเที่ยงนักเรียนต่างก็เข้าร่วมกิจกรรมวันสุนทรภู่ โดยชั่วโมงแรกของตอนบ่ายเป็นวิชาคณิตศาสตร์ ครูอนุญาตให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าห้องเรียนสายได้ ถ้านักเรียนเป็นคนหนึ่งที่เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนจะทําอย่างไร
- เข้าเรียนตรงเวลา เพราะกลัวเรียนไม่ทัน
 - เข้าเรียนสายเพราะครูอนุญาต
 - เข้าเรียนสาย ถึงแม้ว่าครูจะอนุญาตหรือไม่ก็ตาม
27. วันหนึ่งวิชัยกับสมปองมาโรงเรียนสาย สมปองจึงชวนวิชัยโดดเรียนในชั่วโมงแรกเพราะเป็นวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสมปองกับวิชัยไม่ชอบเรียนอยู่แล้ว และทั้งคู่ลืมทําการบ้านมาด้วย ถ้านักเรียนเป็นวิชัยจะทําอย่างไร
- โดดเรียนพร้อมกับสมปอง เพราะไม่ชอบคณิตศาสตร์
 - ไม่ยอมโดดเรียน เพราะกลัวเรียนไม่ทันเพื่อน
 - ไม่ยอมโดดเรียน เพราะครูฝ่ายปกครองมาพบเสียก่อน
28. ถ้านักเรียนลืมทําการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ที่ครูสั่งเมื่อวานนี้มาส่งในชั่วโมงตอนเช้า นักเรียนจะทําอย่างไร
- ขอยืมการบ้านของเพื่อนมาลอกเพื่อจะได้มีส่งทันเวลา
 - ยอมรับผิดกับครูว่าลืมทําการบ้าน
 - มาโรงเรียนแต่เช้าแล้วรีบทําการบ้านด้วยตนเองให้เสร็จ
29. ในวันเสาร์ เค่นต้องมาทําน้ำที่เป็นพิธีกรในงานวันคณิตศาสตร์ของโรงเรียน แต่พอตีวันนั้นรถติดมาก ซึ่งเค่นติดอยู่บนรถเมล์ ถ้าขึ้นนั่งอยู่บนรถเมล์ก็จะมาไม่ทัน ถ้านักเรียนเป็นเค่นจะทําอย่างไร
- ลงจากรถเมล์แล้วจ้างรถมอเตอร์ไซด์มาส่งจะได้ทันเวลา
 - ลงจากรถเมล์แล้วเดินมาเรื่อย ๆ จนกว่าจะถึง
 - ลงจากรถเมล์ต่อไปถ้ามาสายก็อ้างว่ารถติด

30. สมชายนัดกับสมหญิงไว้หน้าโรงเรียน เพื่อนจะไปเรียนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์กับครู แต่ถึงเวลานัดแล้วสมหญิงก็ยังไม่มา ซึ่งจวนจะได้เวลาเรียนแล้ว ถ้านักเรียนเป็นสมชายจะทำอย่างไร
- รอกจนกว่าสมหญิงจะมาถึงแม้จะเข้าเรียนสาย
 - เขียนโน้ตทิ้งไว้ และตนเองไปเข้าเรียนพิเศษให้ทัน
 - รอสมหญิงมา แล้วชวนกันโดดเรียน
31. ครูสอนคณิตศาสตร์คนใหม่เป็นครูที่ใจดีมากไม่เคยว่ากล่าวหรือลงโทษนักเรียนเลยในเรื่องการเข้าเรียนสาย ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนในห้องนี้จะทำอย่างไร
- เข้าเรียนสายบ้างตรงเวลาบ้าง
 - เข้าเรียนตรงเวลาทุกครั้ง เพราะเกรงใจครู
 - เข้าเรียนสายทุกครั้ง เพราะครูไม่เคยว่า
32. ครูนัดนักเรียนมาเรียนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ทุกวันเสาร์ที่โรงเรียน แต่วิภาพรรณมาสายเป็นประจำทำให้เพื่อน ๆ ต้องรอหยาดพิรุณไพบรยซึ่งเป็นเพื่อน และเป็นผู้ที่ครูนัดให้มาเรียน ถ้านักเรียนเป็นหยาดพิรุณไพบรย จะทำอย่างไร
- มาตามเวลานัดของครูโดยไม่สนใจวิภาพรรณ
 - มาให้ตรงกับเวลาที่วิภาพรรณเคยมาจะได้ไม่เสียเวลารอ
 - บอกให้วิภาพรรณทราบว่าการมาสายทำให้เกิดผลอย่างไร
33. ทุกวันธิดาซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจะมาโรงเรียนแต่เช้า เพื่อดูแลความเรียบร้อยของห้องเรียน แต่พอธิดาท้องเสีย และวิชาแรกก็เป็นวิชาคณิตศาสตร์เสียด้วย ถ้านักเรียนเป็นธิดาจะทำอย่างไร
- หยุดเรียน 1 วัน แล้วยื่นใบลาป่วยให้ครูทราบ
 - ดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้านรอเรียนช่วงบ่าย
 - ให้การดาบอกครูคณิตศาสตร์ว่าอาจมาสายกว่าปกติเล็กน้อย

34. กลุ่มเพื่อนสนิทของนครชักชวนให้ไปฟังดนตรีก่อนเข้าเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และนครก็คิดว่าการกระทำดังกล่าว ไม่เหมาะสม ถ้านักเรียนเป็นนครจะทำอย่างไร
- ไปฟังดนตรีร่วมกับเพื่อน ๆ
 - บอกว่าตนจะเข้าเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และเพื่อน ๆ ก็ควรไปเข้าเรียนด้วย
 - แจ้งเรื่องนี้ให้ครูทราบ
35. ผานิดจะไปเที่ยวชายทะเลกับเพื่อนในวันเสาร์ แต่เขามีการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ที่จะต้องทำส่งในวันจันทร์ ถ้านักเรียนเป็นผานิดจะทำอย่างไร
- รีบทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ให้เสร็จก่อนวันเสาร์
 - ไปเที่ยวเสียก่อนแล้ววันอาทิตย์ค่อยชวนเพื่อนมาช่วยทำ
 - เอาการบ้านไปทำด้วย เวลาไปเที่ยวชายทะเล
36. ครูสั่งให้นักเรียนทุกคนส่งการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ในตอนเช้าวันจันทร์ แต่สฤกยังทำไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นสฤก จะทำอย่างไร
- บอกกับครูว่า ทำการบ้านเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา
 - บอกกับครูว่า ยังทำไม่เสร็จ และขอส่งช้ากว่ากำหนด
 - บอกกับครูว่า ขอส่งช้าแล้วรีบนำกลับมาลอกเพื่อน
37. ครูได้มอบหมายให้ชวลิตเป็นหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบรายงานคณิตศาสตร์ชิ้นหนึ่ง เมื่อถึงวันกำหนดส่งปรากฏว่า ผลงานนั้นออกมาไม่ได้ ถ้าจะปรับปรุงงานนั้นให้ดีขึ้นก็จะได้ส่งตามเวลาที่กำหนด และจะถูกหักคะแนน ถ้านักเรียนเป็นชวลิตจะทำอย่างไร
- รับส่งงานนั้นทันที เพื่อจะได้ไม่ถูกหักคะแนน
 - ชี้แจงเหตุผลให้ครูทราบ และแก้ไขปรับปรุงงานชิ้นนั้นให้สมบูรณ์ก่อนส่ง
 - เป็นสิ่งที่น่าละอายถ้าหัวหน้ากลุ่มถูกตำหนิ

38. ขณะที่สมพงษ์กำลังทำรายงานวิชาคณิตศาสตร์ที่จะต้องส่งครูวันพรุ่งนี้ เลขานุการชุมนุมศิลปะได้มาเรียกสมพงษ์ให้เข้าประชุมเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดนิทรรศการในวันพรุ่งนี้ ในฐานะที่สมพงษ์เป็นประธานชุมนุม ถ้านักเรียนเป็นสมพงษ์ นักเรียนจะทําอย่างไร
- บอกเลขาไปว่า ตนติดงานสำคัญไม่สามารถเข้าประชุมได้
 - เข้าประชุมจนเลิก วันรุ่งขึ้นค่อยแก้ตัวกับครูเรื่องส่งงาน
 - เข้าประชุมจนเลิก แล้วรีบกลับมาทํางานต่อให้เสร็จ
39. สมพงษ์นักสําคัญว่า จะไปชมภาพยนตร์ในวันเสาร์นี้ แต่พอถึงวันศุกร์ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์ได้มอบหมายงานชิ้นหนึ่ง ให้ส่งวันจันทร์ และถ้าสมพงษ์ไม่ทําให้เสร็จในวันเสาร์ก็ไม่สามารถส่งงานได้ทันตามกำหนด เมื่อถึงเวลานัด ถ้านักเรียนเป็นสมพงษ์จะทําอย่างไร
- ไปชมภาพยนตร์ตามที่นัดไว้
 - ขอโทษสําคัญพร้อมกับอธิบายเหตุผลที่ตนไม่สามารถไปได้
 - แนะนำสําคัญให้ไปชมกับเพื่อน ๆ คนอื่น
40. หลังจากครูสอนจบบทเรียนแล้วได้สั่งให้นักเรียนทําการบ้านในวันนั้นเรียน แล้วให้ส่งการบ้านหลังหมดชั่วโมง ถ้าเป็นนักเรียนจะทําอย่างไร
- พยายามทําคด้วยตนเองให้เสร็จทันเวลา
 - ให้เพื่อนช่วยทําการบ้านให้
 - พยายามทําคด้วยตนเองถ้าไม่เสร็จก็ขอต่อเวลาจากครู
41. ครูสอนคณิตศาสตร์ทําคโทษสมหมายให้ทําการบ้านอยู่ในห้องให้เสร็จแล้วนำมาส่งภายใน 5 โมงเย็นถึงจะกลับบ้านได้ ในขณะที่สมหมายกำลังทําการบ้านอยู่มีเพื่อน ๆ มาชวนสมหมายเล่น ถ้านักเรียนเป็นสมหมายจะทําอย่างไร
- เล่นกับเพื่อน ๆ ไม่สนใจทําการบ้าน
 - ไม่สนใจเพื่อน พยายามทําการบ้านให้เสร็จทันเวลา
 - เล่นกับเพื่อนสักพักหนึ่งแล้วค่อยทําการบ้านทําคได้แค่วันก็ส่งแค่นั้น

42. ครูให้แบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ เอนกมาทำที่บ้านเพื่อที่จะให้ส่งในวันถัดไป เอนกมาพบหนังสือเฉลยที่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นเอนกจะทำอย่างไร
- ลอกแบบฝึกหัดจากเฉลย เพราะไม่ต้องเสียเวลา
 - ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองจนเสร็จ และส่งให้ทันเวลา
 - ลอกเฉลยเฉพาะข้อที่ทำได้
43. ครูให้ส่งการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ในเช้าวันจันทร์ทุกคน แต่ภุมรินทร์ยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นภุมรินทร์จะทำอย่างไร
- ไม่ไปโรงเรียนโดยส่งใบลาว่าป่วย
 - บอกครูว่าลืมเอาการบ้านมา
 - ขอมให้ครูทำโทษ แล้วรีบทำให้เสร็จ
44. ครูให้สมัครทำรายงานวิชาคณิตศาสตร์ชิ้นหนึ่งส่ง ซึ่งเป็นงานค่อนข้างยาก ถ้านักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะทำอย่างไร
- ขออนุญาตครูทำงานอย่างอื่นแทน
 - ลองทำดู เมื่อทำไม่ได้ก็เลิกทำ
 - ทำจนเสร็จ แม้จะทำได้ไม่ดีก็ตาม
45. ในชั่วโมงเรียนวิชาคณิตศาสตร์ครูได้ให้นักเรียนเข้าห้องสมุดแทนเพื่อให้ค้นคว้าทำรายงานส่ง วิชัยเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งคนหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นวิชัยจะทำอย่างไร
- ออกไปหาซื้อขนมที่โรงอาหาร
 - ค้นคว้าทำรายงานที่ครูสั่งทันที และรับทำรายงานให้เสร็จ
 - ไปหาเพื่อนทำธุระส่วนตัวก่อนแล้วค่อยกลับมาทำรายงาน

46. สมชายชวนพิภพไปชมภาพยนตร์กลางแปลง ซึ่งฉายที่โรงเรียน พิกพอยากชมมากเพราะนาน ๆ ภาพยนตร์จึงจะมาฉายสักครั้ง แต่พิภพยังทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นพิภพจะทำอย่างไร
- ยอมให้ครูทำโทษที่ทำการบ้านไม่เสร็จ
 - จะต้องทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ให้เสร็จ
 - ไปดูภาพยนตร์ก่อนแล้วจึงกลับมาลอกการบ้านเพื่อน
47. มยุรีเป็นประธานชมรมวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากอาจารย์คณิตศาสตร์ให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิชานี้ ถ้านักเรียนเป็นมยุรีจะทำอย่างไร
- แบ่งงานให้ฝ่ายต่าง ๆ รับไปทำ และติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติของฝ่ายต่าง ๆ
 - เข้าร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ตนถนัด
 - ให้ทุกฝ่ายทำงานอย่างอิสระ
48. มาลีณีได้รับมอบหมายจากครูประจำวิชาคณิตศาสตร์ให้ทำหน้าที่รวบรวมรายงานของเพื่อนนำไปส่งครูในตอนเช้าก่อนเข้าเรียนวิชานี้ จารุณีไม่ได้ทำการบ้าน เพราะแม่ป่วยต้องดูแลทั้งคืน จึงได้ขอร้องให้มาลีณีส่งต่อนาย ถ้านักเรียนเป็นมาลีณีจะทำอย่างไร
- ทำตามที่เพื่อนบอก เพราะการช่วยเพื่อนเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ
 - นางงานของเพื่อนคนอื่น ๆ ไปส่ง และได้ขอร้องครูแทนจารุณีว่าให้จารุณีส่งงานในตอนบ่าย
 - นางงานไปส่งตามกำหนด และหาไม่รับรู้เรื่องของจารุณี
49. หลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นแล้ว ครูให้เด็กชายแดงมาเอาเฉลยข้อสอบเก่าจากครูเพื่อไปบอกกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียน ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายแดงจะทำอย่างไร
- ให้เฉลยข้อสอบเฉพาะเพื่อนที่สนิท ๆ เท่านั้น
 - เก็บเฉลยข้อสอบไว้อ่านคนเดียว
 - นำเฉลยข้อสอบมาบอกกับเพื่อน ๆ ทุกคนในห้อง

50. ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ครูสั่งให้นักเรียนอ่านหนังสือมาก่อนทุกครั้ง ถ้าเป็นนักเรียนจะ
ทำอย่างไร
- อ่านหนังสือล่วงหน้าทุกครั้ง
 - อ่านบ้างไม่อ่านบ้าง
 - ไม่อ่านหนังสือล่วงหน้าเพราะไม่มีใครรู้
51. วันหยุดโรงเรียนไป 2 วัน เพราะป่วยเป็นไข้หวัดเมื่อหายป่วยแล้ว วันหยุดจึงมา
โรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นวันหยุดจะทำอย่างไรกับบทเรียนที่ไม่ได้เรียน
- ติดตามบทเรียนในตอนที่ตนหยุด ให้เข้าใจ
 - ปล่อยเลยตามเลย เพราะไม่ใช่บทเรียนที่สำคัญมากนัก
 - เอาไว้คอยถามเพื่อนตอนใกล้สอบ
52. นิคมได้ทำการบ้านคณิตศาสตร์ที่ครูมอบหมายให้ เมื่อครูตรวจการบ้านของนิคมให้แล้ว ครูจึง
แจกงานกลับคืนมา ถ้านักเรียนเป็นนิคมจะทำอย่างไร
- นำกลับมามดู และแก้ไขสิ่งที่ผิด ตรงไหนที่ไม่เข้าใจก็ถามครูผู้สอน
 - ทำเฉยเสีย เพราะกลัวถูกเพื่อนล้อว่า ขอบทางานช้าซาก
 - ขอเพื่อนลอกข้อที่ตนเองทำผิด
53. หลังจากที่ครูได้แจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทุกคนทราบแล้ว บุชกรซึ่งรู้ว่าผลการเรียนของ
ตนไม่ดีแต่ก็ยัง ไม่ยอมดูหนังสืออยู่เหมือนเดิมครูจึงเรียกบุชกรไปตักเตือน ถ้านักเรียนเป็น
บุชกรจะทำอย่างไร
- จะดูหนังสือเฉพาะเมื่อตอนใกล้สอบ เพราะคิดว่าดูหนังสือล่วงหน้านาน ๆ อาจจะมี
ลืมหมด
 - พยายามทบทวนบทเรียน และดูหนังสือสอบเสียแต่เนิ่น ๆ
 - คิดว่าไม่จำเป็นต้องดูหนังสือ เพราะวิชาคณิตศาสตร์ทำอย่างไรก็ไม่ดีขึ้น

54. วิสาขะมีผลการเรียนคณิตศาสตร์อ่อนลง เนื่องจากเธอรู้ตัวว่าเธอใช้เวลาในการดูหนังสือ น้อย และไม่ค่อยทบทวนคณิตศาสตร์ที่เรียนมา แต่วิสาขะก็อยากมีผลการเรียนดีขึ้น ถ้า นักเรียนเป็นวิสาขะจะทำอย่างไร
- เมื่อกลับถึงบ้านในตอนเย็นก็พยายามทบทวนบทเรียนที่เรียนมา และเพิ่มเวลาในการทำแบบฝึกหัดในตอนค่ำก่อนนอนอีกครั้งหนึ่ง
 - ไม่ทบทวนบทเรียน เพราะคิดว่าการทบทวนบทเรียนที่เรียนไปแล้วเป็นเรื่องเสียเวลา
 - ดูหนังสือตอนเช้าก่อนมาโรงเรียนก็เพียงพอแล้ว จะทำให้ไม่เครียด
55. ศิริพรมีผลการเรียนคณิตศาสตร์อ่อนลง เพราะใช้เวลาดูหนังสือที่บ้านน้อยเกินไป โดยปกติดู เฉพาะตอนเช้าก่อนทานนมไปขายที่ตลาด ส่วนตอนกลางคืนเธอต้องทานนมเพื่อขายในตอน เช้าอีก เธอรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมาก ถ้านักเรียนเป็นศิริพร จะทำอย่างไร
- พยายามหาเวลาดูหนังสือ และทำแบบฝึกหัดในตอนกลางคืนหลังจากทานนมเสร็จแล้ว อีกช่วงหนึ่ง
 - ลาออกมขายนมเพื่อความสบายใจ
 - หยุดเรียนชั่วคราวจนกว่าจะมีทุนพอ ค่อยกลับมาเรียนใหม่
56. หลังจากที่ครูได้ตรวจให้คะแนนผลงานคณิตศาสตร์ของทุกคนแล้ว ปรากฏว่า ปราโมทย์ได้ คะแนนวิชาคณิตศาสตร์น้อยกว่าคนอื่น ๆ ถ้านักเรียนเป็นปราโมทย์จะทำอย่างไร
- ปรึกษาครูเพื่อหาข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไข
 - รับผลงานมาเก็บไว้ไม่ต้องแก้ไขอะไร เพราะคะแนนแก้ไขไม่ได้
 - ยืมผลงานของเพื่อนที่ได้คะแนนดีกว่ามาศึกษาดู
57. ครูมอบหมายงานให้พรรคซึ่ง เป็นหัวหน้าทำกิจกรรมจัดบอร์ดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียน เมื่อพรรคเสนอโครงการกับครูแล้ว ปรากฏว่าครูให้นำโครงการมาปรับปรุงใหม่ถึง 3 ครั้ง ถ้านักเรียนเป็นพรรค จะทำอย่างไร
- เสนอครูให้มอบหมายงานให้ผู้อื่นที่ทำได้ดีกว่า
 - ปรับปรุงแก้ไขใหม่ พร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากเพื่อน และครู
 - บอกครูว่าตนทำโครงการนี้ไม่ได้

58. วัวเวสซ่าเป็นนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์อ่อนที่สุดในชั้นเรียน ทุกครั้งที่ประกาศผลสอบ วัวเวสซ่ามักจะได้คะแนนน้อยที่สุด ถ้านักเรียนเป็นวัวเวสซ่าจะทำอย่างไร
- ก. ขอยืมเพื่อนลอกงานทุกครั้ง ถ้าข้อไหนยากก็ขอให้เพื่อนอธิบายให้ฟัง
 - ข. หาที่เรียนพิเศษเพิ่มหลังเลิกเรียน
 - ค. ไม่ทำอะไร เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่แก้ปัญหาลำบากไม่ได้
59. ในปีการศึกษานี้ ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของลิตธิชัยตกลงมากกว่าที่ผ่านมาเนื่องจาก ลิตธิชัยเป็นประธานชุมนุมภาษาไทย และยังช่วยงานสหกรณ์โรงเรียนอีกด้วย ถ้านักเรียนเป็นลิตธิชัยจะทำอย่างไร
- ก. ลาออกจากประธานชุมนุมเพื่อเป็นการลดภาระ
 - ข. จัดวางตัวบุคคลที่จะช่วยงาน และแบ่งงานให้ผู้อื่นได้แบ่งเบาภาระไปบ้าง
 - ค. กลับมาเรียนอย่างเดียว งดทำกิจกรรมทุกอย่าง

ค่าเฉลี่ยแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ข้อ	ก	ข	ค
1	2	0	1
2	0	2	1
3	0	2	1
4	1	0	2
5	0	2	1
6	2	0	1
7	2	1	0
8	0	2	1
9	0	1	2
10	0	2	1
11	2	1	0
12	2	0	1
13	2	1	0
14	0	2	1
15	2	1	0
16	0	2	1
17	0	1	2
18	2	1	0
19	0	2	1
20	0	2	1
21	2	0	1
22	0	2	1
23	0	2	1

ปี	ก	ข	ค
24	0	1	2
25	2	1	0
26	2	1	0
27	0	2	1
28	1	0	2
29	2	1	0
30	1	2	0
31	1	2	0
32	1	0	2
33	0	1	2
34	0	2	1
35	2	0	1
36	1	2	0
37	1	2	0
38	1	0	2
39	0	2	1
40	2	0	1
41	0	2	1
42	0	2	1
43	0	1	2
44	1	0	2
45	0	2	1
46	0	2	1
47	2	1	0

ปี	ก	ข	ค
48	0	2	1
49	1	0	2
50	2	1	0
51	2	0	1
52	2	0	1
53	1	2	0
54	2	0	1
55	2	0	1
56	2	0	1
57	1	2	0
58	1	2	0
59	0	2	1

ตาราง 5 แสดงอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
1	3.17	21	3.82	41	4.50
2	3.00	22	5.08	42	6.04
3	3.65	23	3.33	43	5.52
4	5.40	24	4.16	44	8.66
5	10.16	25	2.24	45	6.34
6	9.33	26	3.52	46	6.33
7	1.99	27	4.48	47	4.51
8	5.17	28	3.04	48	5.83
9	4.99	29	4.62	49	5.87
10	2.33	30	2.65	50	8.56
11	6.06	31	5.94	51	5.34
12	3.48	32	4.42	52	7.07
13	3.69	33	2.72	53	8.89
14	2.82	34	3.67	54	4.85
15	4.26	35	4.61	55	5.63
16	3.38	36	4.38	56	5.08
17	3.58	37	7.24	57	6.91
18	4.47	38	4.70	58	5.14
19	3.72	39	6.98	59	11.01
20	3.44	40	7.67		

ตาราง 6 แสดงความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลัง
การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	63	71
2	88	93
3	100	112
4	94	97
5	95	99
6	94	99
7	85	91
8	89	93
9	102	112
10	91	97
11	92	96
12	99	108

ตาราง 7 แสดงความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลัง
ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	93	99
2	98	102
3	96	99
4	91	98
5	94	100
6	76	84
7	84	90
8	90	97
9	69	79
10	77	87
11	92	99
12	85	92

ภาคผนวก ข

1. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
สำหรับกลุ่มทดลองที่ 1

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและเกิดความสัมพันธ์</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p>	<p>1. ผู้วิจัยและนักเรียนนั่งเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากันและแจกโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนทุกคน</p> <p>2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนกล่าวแนะนำตนเอง</p> <p>3. ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์ม "ล่าลายเซ็น" ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น</p> <p>4. ให้นักเรียนไปหาเพื่อนที่มีลักษณะตรงกับข้อความในแบบฟอร์ม จากนั้นให้เพื่อนคนนั้นเซ็นชื่อ</p> <p>5. ผู้ทำให้เพื่อนเซ็นชื่อได้ครบก่อนกลับมาที่นั่งเดิม</p> <p>6. ทุกคนกลับมาที่นั่งเดิม จากนั้นให้คนที่เสร็จก่อนและเสร็จสุดท้ายออกมาเล่าความรู้สึกให้เพื่อนฟัง</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-3	<p>ความหมายของ</p> <p>ความรับผิดชอบและ</p> <p>ความรับผิดชอบด้าน</p> <p>การเรียน</p>	<p>1. ให้นักเรียนสามารถบอก</p> <p>ความหมายของความรับผิดชอบได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถบอก</p> <p>ความหมายของความรับผิดชอบ</p> <p>ด้านการเรียนได้</p>	<p>7. ผู้วิจัยบอกจุดประสงค์</p> <p>ในการทำกิจกรรม กฏระเบียบ</p> <p>และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>อธิบายรายละเอียด บทบาท</p> <p>หน้าที่ของสมาชิกกลุ่มที่จะต้อง</p> <p>ปฏิบัติ</p> <p>8. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถาม</p> <p>ข้อสงสัยและปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่</p> <p>เข้าใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม</p> <p>9. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วย</p> <p>กันสรุปเพื่อความเข้าใจร่วมกัน</p> <p><u>ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยใช้เทคนิค</u></p> <p><u>การอภิปรายกลุ่ม</u> โดย</p> <p>แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. <u>ขั้นนำ</u></p> <p>ครูสนทนาและซักถาม</p> <p>นักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ที่รับ</p> <p>ผิดชอบภายในโรงเรียนของ</p> <p>นักเรียนว่า นักเรียนได้ทำ</p> <p>อะไรบ้าง</p> <p>2. <u>ขั้นตอนการ</u></p> <p>2.1 ครูให้นักเรียนดู</p> <p>วีดิทัศน์</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>2.2 ครูแบ่งนักเรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม ให้อภิปรายตาม ประเด็นที่กำหนดให้นักเรียนเขียน คำตอบลงในกระดาษคำตอบของ แต่ละกลุ่ม</p> <p>2.3 ครูเก็บกระดาษ คำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่มแล้ว ตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่าง รวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อความ สอดคล้องกันของคำตอบก่อนและ หลังการอภิปรายกันกับครู</p> <p>2.4 นักเรียนร่วมกัน อภิปรายข้อคำถามเดียวกันกับ ที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ครูจะ ช่วยซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียน ได้ใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผล ในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่ แนวทางการปฏิบัติในการรู้จักร่วม กันรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนได้รับ และร่วมมือกันกับเพื่อน หรือ สมาชิก ในการทำงานหรือ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ ของหมู่คณะ</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>2.5 ครูให้นักเรียนเล่า ประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในครั้งนี้</p> <p>3. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>3.1 ตัวแทนกลุ่มรายงาน สรุปเรื่องที่กำหนดให้ เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติ</p> <p>3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม</p> <p><u>ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยใช้เทคนิค เกม</u> แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. <u>ขั้นมา</u> ผู้วิจัยชี้แจง วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม</p> <p>1.1 เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ ตรงตามเวลาที่กำหนด</p> <p>2. <u>ขั้นกิจกรรม</u></p> <p>2.1 แบ่งสมาชิกออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน</p> <p>2.2 ผู้วิจัยแจกของให้ แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ของ</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>2.3 ให้สมาชิกเปิดของ พร้อมกัน และอ่านบัตรคำสั่ง พร้อมกันปฏิบัติตาม</p> <p>2.4 เมื่อทุกกลุ่มประดิษฐ์ ภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละ กลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับภาพ ที่ทางกลุ่มของตนประดิษฐ์ขึ้น โดย สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการ อภิปรายและเปิดโอกาสให้สมาชิก กลุ่มอื่นซักถามได้ด้วย และให้ รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนน สูงสุด</p> <p>3. <u>ขั้นวิเคราะห์</u></p> <p>ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น เห็นในหัวข้อต่อไปนี้</p> <p>3.1 มีวิธีการอย่างไร ที่ทำให้ทำงานกลุ่มดำเนินไปอย่าง มีระเบียบและรวดเร็ว</p> <p>3.2 ใช้วิธีการอย่างไร เมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน</p> <p>3.3 รู้สึกอย่างไรที่งาน สำเร็จลงได้ เพราะตนเองมี ส่วนช่วยด้วยคนหนึ่งเหมือนกัน</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอนด้านการตั้งใจเรียน	<p>1. เพื่อให้นักเรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนขณะที่ครูสอน</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่ตั้งใจเรียน</p>	<p>3.4 มีใครบ้างที่ไม่มีโอกาสได้ช่วยกลุ่มเลย หรือคิดว่ามีโอกาสช่วยกลุ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วมีความรู้สึกอย่างไร</p> <p>4. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด</p> <p>ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้สถานการณ์จำลอง โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. <u>ขั้นเตรียมการ</u></p> <p>1.1 ครูเล่าเรื่องสถานการณ์ที่นำมาใช้บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้</p> <p>1.2 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท</p> <p>2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u></p> <p>นักเรียนแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u></p> <p>3.1 ครูให้นักเรียน ทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง</p> <p>3.2 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายตามประเด็นแล้วตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียน แต่ละกลุ่ม</p> <p>3.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่มแล้วตรวจคำตอบ ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการร่วมอภิปราย</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			<p>3.4 ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงอภิปรายนี้ ครูช่วยซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติตนในการรู้จักร่วมกันรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ที่ตนได้รับและร่วมมือกัน กับเพื่อนหรือสมาชิกในการทำงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของทุกคน</p> <p>3.5 ครูให้นักเรียน เล่าประสบการณ์ในเรื่องที่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในครั้งนี้</p> <p>4. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>นักเรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และช่วยกันสรุป เพื่อ เป็นแนวทางในการปฏิบัติแล้วครู สรุปเพิ่มเติม</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู สอนด้านการนำ อุปกรณ์การเรียนมา ให้ครบ	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผล ของการนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ ครบว่า ถ้านักเรียนนำอุปกรณ์ การเรียนมาให้ครบแล้วนักเรียน ควรจะได้รับผลอย่างไรบ้าง	<u>ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยใช้เทคนิค</u> <u>การใช้อภิปรายกลุ่ม</u> โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 2
6	ความรับผิดชอบ ด้านการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู สอนด้านเข้าเรียน ให้ตรงเวลา	1. นักเรียนสามารถบอก ความหมายของการตรงต่อเวลา ได้ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการ ตรงต่อเวลาในด้านการเรียนและ การทำงานที่ได้รับมอบหมาย 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา	<u>ครั้งที่ 6 ผู้วิจัยใช้เทคนิค</u> <u>การใช้สถานการณ์จำลอง</u> โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 4
7	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ ครูมอบหมายงานให้ ทำด้านการตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบ หมาย	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง คุณค่าของความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ ของตนไม่ละเลยทอดทิ้งหน้าที่หรือ งานที่ได้รับมอบหมาย 3. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง ผลของการตั้งใจทำงานที่ได้ รับมอบหมาย	<u>ครั้งที่ 7 ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้</u> <u>สถานการณ์จำลอง</u> โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 4

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตามเวลาที่กำหนด 	<p><u>ครั้งที่ 8 ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม</u></p> <p>โดยดำเนินการ เช่นเดียวกับครั้งที่ 3</p>
9	ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนมีความเพียรพยายามฝึกฝนที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 	<p><u>ครั้งที่ 9 ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม</u></p> <p>โดยดำเนินการ เช่นเดียวกับครั้งที่ 3</p>
10	ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายให้ทำด้านการปรับปรุงตนเองด้านการเรียน	<p>เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงตนเองและทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมในขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ</p>	<p><u>ครั้งที่ 10 ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม</u></p> <p>โดยดำเนินการ เช่นเดียวกับครั้งที่ 2</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	<p>ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ขณะที่ ครูมอบหมายงาน ให้ทำด้านการ ปรับปรุงตนเอง ด้านการงานที่ ได้รับมอบหมาย</p>	<p>เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ปรับปรุงตนเองในการทำงานที่ได้ รับมอบหมาย รู้จักติดตามผลงาน ของตนที่ได้ทำไปแล้ว ถ้ายังไม่ดี ก็ต้องพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดี ยิ่งขึ้น</p>	<p>ครั้งที่ 11 ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยดำเนินการเช่นเดียวกับ ครั้งที่ 3</p>
12	<p>ปัจฉิมนิเทศ</p>	<p>1. เพื่อให้นักเรียนอภิปราย และสรุปเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ด้านการเรียนได้</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกประเมินผล ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p>	<p>1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม หันหน้าเข้าหากัน</p> <p>2. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกัน สรุปผลที่ได้จากการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยสรุป เพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ด้านการเรียน</p> <p>3. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึก ของนักเรียนหลังจากได้เข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม</p> <p>4. ผู้วิจัยกล่าวขอใจ นักเรียนและกล่าวปิดโปรแกรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p>

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 40 นาที

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 1

ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ล่าลายเซ็น

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและเกิดความสนิทสนม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. จัดนักเรียนให้นั่งเป็นวงกลม
2. ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มล่าลายเซ็นให้นักเรียนทุกคน พร้อมทั้งให้เขียนชื่อของตนเองลงในแบบฟอร์มล่าลายเซ็นที่ได้รับ
3. ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการเล่นเกมล่าลายเซ็นให้นักเรียนทราบ ว่า "ช่วงเวลาต่อไปนี้ประมาณ 5 นาที คือหลังจากได้ยินสัญญาณนกหวีดแล้ว นักเรียนทุกคนเอาแบบฟอร์มล่าลายเซ็นจากเพื่อนนักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับข้อที่กำหนดไว้ โดยให้นักเรียนผู้หนึ่งเขียนชื่อของตนเองในช่องว่างหน้าข้อความนั้น ๆ และขอให้นักเรียนหาเรื่องที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความ เป็นจริง และล่าลายเซ็นให้ได้เร็วที่สุด ผู้ที่ล่าลายเซ็นได้ครบคนแรก ให้มานั่งเก้าอี้กลางวงที่จัดไว้ให้สำหรับท่านอื่น ๆ ที่เสร็จทีหลังให้กลับไปนั่งที่เดิม เมื่อนกหวีดดังขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แสดงว่าหมดเวลาแล้วให้ออกมานั่งที่เก้าอี้กลางวงที่จัดไว้ให้"
4. ผู้วิจัยให้สัญญาณเริ่มล่าลายเซ็น
5. เมื่อหมดเวลา ผู้วิจัยให้สัญญาณและแนะนำผู้ชนะให้กลุ่มทราบ และให้ผู้ชนะแจ้งให้กลุ่มทราบว่าตนได้ล่าลายเซ็นของเพื่อนคนใดบ้าง และคนนั้นมีคุณสมบัติอย่างไร
6. ผู้วิจัยให้นักเรียนที่ล่าลายเซ็นได้น้อยที่สุด แจ้งให้กลุ่มทราบว่าตนได้ล่าลายเซ็นของสมาชิกคนใดบ้าง และคนนั้นมีคุณสมบัติอย่างไร

7. ผู้วิจัยแจกรางวัลให้ทั้งผู้ที่ล่าลายเซ็นได้มากและน้อยที่สุด
8. ผู้วิจัยซักถามนักเรียน ถึงสิ่งที่ได้จากกิจกรรมล่าลายเซ็น

อุปกรณ์

แบบฟอร์มล่าลายเซ็น

การประเมินผล

1. ประเมินจากความสนใจและความตั้งใจในการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการซักถามของนักเรียน

แบบฟอร์มล่าลายเซ็น

_____	ผู้มีชื่อขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ พ
_____	ผู้มีชื่อขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ น
_____	ผู้มีนามสกุลขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ก
_____	ผู้ที่เกิดเดือนเมกราคม
_____	ผู้ที่เกิดเดือนกันยายน
_____	ผู้ที่เกิดวันพฤหัสบดี
_____	ผู้ที่เป็นลูกสาวคนเล็ก
_____	ผู้ที่เป็นลูกชายคนเล็ก
_____	ผู้ที่สูงที่สุดในห้อง
_____	ผู้ใช้ผ้าเช็ดหน้าสีขาว
_____	ผู้มีผมยาวที่สุดในห้อง
_____	ผู้ที่ใส่ต่างหู
_____	ผู้มีพี่ชาย 2 คน
_____	ผู้มีพี่สาว 1 คน และน้องสาว 1 คน

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม ความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียนได้

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. บทนำ

ครูสนทนา ชักถามนักเรียนว่า "ความรับผิดชอบ" หมายถึงอะไร พร้อมทั้งให้นักเรียน ยกตัวอย่างการกระทำที่มีความรับผิดชอบว่ามีอะไรบ้าง

2. ขั้นตอนการ

2.1 ครูแจกเอกสาร เนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียนให้นักเรียนทุกคนอ่าน

2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนได้อะไรบ้างจากเอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.2.2 นักเรียนสรุปประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบด้านการเรียนและยกตัวอย่างการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

2.2.3 ผู้วิจัยคอยสรุป ชักถาม และกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด พิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ตัวแทนกลุ่มรายงาน สรุป พร้อมกับวิธินาไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

เอกสารประกอบการอภิปรายกลุ่ม "ความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบ
ด้านการเรียน"

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

นักเรียนเคยสงสัยแก่ตัวนักเรียนเอง ตลอดจนเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนมาบ้างแล้วว่า บางคนเมื่อถึงเวลาเรียนไม่ตั้งใจฟังครูอธิบายเอาแต่คุย ในขณะที่ครูสอน เองงานของวิชาอื่น ขึ้นมาทำ ครูอาจารย์มอบหมายงานให้ไปทำเป็นการบ้านก็ไม่ทำ นานักังถือการดูขึ้นมาอ่าน หนึ่งเหม่อลอย ทำท่าครุ่นคิดถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับบทเรียน ไม่สนใจมองออกไปนอกห้องเรียน เวลาครูให้งานก็ส่ง ไม่ทันตามกำหนดจากตัวอย่างดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนเหล่านี้ไม่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนขณะที่ครูสอนและมอบหมายงานให้ทำ

ความรับผิดชอบ เป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่า นักเรียนคนใดมีความเป็นผู้ใหญ่ (บรรลุนิติภาวะ) มากน้อยเพียงใด คนที่ไม่มีความรับผิดชอบเลยย่อมจัดว่ายังมีจิตใจไม่เติบโต ยังมีจิตใจเป็นเด็กอยู่ ในการทำกิจการงานสำคัญ ๆ ย่อมต้องการบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง หากผู้กระทำการขาดความรับผิดชอบแล้ว ความเสียหายก็จะเกิดขึ้นเป็นอันมาก ยกตัวอย่าง เช่น ในการจัดนิทรรศการคณิตศาสตร์ ต้องการใช้เครื่องขยายเสียง แต่เมื่อเริ่มเปิดนิทรรศการนักเรียนที่รับผิดชอบไม่ได้นำเครื่องมาหรือมาสาย ทำให้การจัดนิทรรศการครั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร หรืออีกตัวอย่างหนึ่งในขณะที่ครูสอน นักเรียนไม่สนใจเรียน ทั้งยังยิงเพื่อนตรงข้ามจนเกิดโดนตาเพื่อน ทำให้เพื่อนได้รับบาดเจ็บและต้องงดเรียนในวันนั้น เหล่านี้แสดงว่ายังขาดความรับผิดชอบ

ผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบ ย่อมไม่มีใครไว้เนื้อเชื่อใจ เพราะเกรงว่าจะทำงานบกพร่อง อันจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ ฉะนั้นนักเรียนทุกคนจึงเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยการฝึกนิสัย รับผิดชอบไว้เสียแต่บัดนี้ วิธีฝึกนี้ไม่ยาก คือเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำอะไรก็จงรีบทำทันทีอย่าได้ ละเลยหรือหลีกเลียง

ความรับผิดชอบด้านการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการเรียน โดยการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้านการเรียน และการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุจุดหมายโดยมีพฤติกรรมขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ดังนี้

- 3.1 ความรับผิดชอบด้านการเรียนขณะที่ครูสอนขณะที่ครูสอน
 - 3.1.1 การตั้งใจเรียน
 - 3.1.2 การเอาอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ
 - 3.1.3 การเข้าเรียนให้ตรงเวลา
- 3.2 ความรับผิดชอบด้านการเรียนขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ได้แก่
 - 3.2.1 การตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จและส่งตามเวลาที่กำหนด
 - 3.2.2 การไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 3.2.3 การพยายามติดตามผลงานของตนเองที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อแก้ไข ปรับปรุงงานที่ทำงานพร้อมให้ดียิ่งขึ้น

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม "แข่งขันต่อรูปทรงเรขาคณิต"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียนเข้าใจความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน
2. ให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ
ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.1 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียนได้ดียิ่งขึ้น
 - 1.2 เพื่อให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ขั้นกิจกรรม
 - 2.1 ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องรูปทรงเรขาคณิตที่เกี่ยวข้องประจำวัน เช่น รูปสี่เหลี่ยม (ประตู หน้าต่าง กระจก สนาม) รูปสามเหลี่ยม (เจดีย์ หมวกปีกใหม่ เรือใบ) รูปวงกลม (พระจันทร์ เหยียด ขันน้ำ)
 - 2.2 ครูสนทนากับนักเรียนถึงการนำเอารูปทรงต่าง ๆ ของเรขาคณิตมาผสมกัน เพื่อให้เกิดเป็นรูปใหม่ ๆ เช่น รถยนต์เกิดจากการผสมกันของรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม และครึ่งวงกลม เป็นต้น

2.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างสิ่งของ เครื่องใช้ที่
เกิดจากรูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ พร้อมทั้งบอกถึงส่วนต่าง ๆ ของสิ่งนี้ว่าใช้รูปทรงอะไร คนละ
1 ชนิด

2.4 ครูแจกกระดาษเปล่าพร้อมทั้งรูปทรงเรขาคณิตให้นักเรียนคนละ 1 ชุด

2.5 ให้นักเรียนแข่งค้อยค้อยกันประกอบรูปทรงเรขาคณิตให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ
ให้ได้รูปมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.6 ให้ความเวลาในการแข่งขัน 10 นาที เมื่อหมดเวลาแล้วนับดูว่ากลุ่มใดสามารถ
ประกอบรูปทรงเรขาคณิตให้เป็นรูปภาพได้มากที่สุด เป็นผู้นำและให้รางวัลสำหรับนักเรียนที่ได้
คะแนนสูงสุด

3. ขั้นวิเคราะห์

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

3.1 นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

3.2 ความรับผิดชอบในขณะเรียนมีส่วนสำคัญอย่างไรที่ทำให้งานที่ทาออกมา
ถูกต้องและรวดเร็ว

3.3 นักเรียนแยกตัวอย่างวิธีการนำความรับผิดชอบด้านการเรียนไปใช้กับวิชาอื่น

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสรุปถึงความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

อุปกรณ์

1. รูปทรงเรขาคณิต
2. กระดาษเปล่า

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการพูด
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม "บทเรียนของสมศักดิ์"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ครูสอนด้านความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ได้แก่ ไม่พูดคุยเล่น ในขณะที่ครูสอน ไม่นำเอางานของวิชาอื่นเข้ามาทำ ไม่พาหนังสือการ์ตูนเข้ามาอ่าน มองครูขณะที่สอน ไม่นั่งเหม่อลอย ไม่มองออกไปนอกห้องเรียนในขณะที่ครูสอน
2. เพื่อให้ักเรียนเข้าใจถึงผลดีของการตั้งใจเรียนและผลเสียของการไม่ตั้งใจเรียน

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ครูนำสู่กิจกรรมโดยการซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์ในการเรียนและวิธีที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน จะต้องยึดหลักของหัวใจของนักปราชญ์ คือ การฟัง การคิด การถามและการเรียน
 - 1.2 ครูให้ักเรียนพูดถึงผลดีของการตั้งใจฟังครูอธิบายและผลเสียของการไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย
2. ขั้นดำเนินการกิจกรรม
 - 2.1 ครูแจกเอกสารและสถานการณ์จำลองและบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง

2.2 ให้ผู้แสดงแนะนำเองตามบทบาทที่ต้องแสดง

2.3 แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์"

ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

3.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์และทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง

3.2 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์" หลังจากที่ได้ดูการแสดงจากสถานการณ์จำลอง โดยครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคนในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.1 สมศักดิ์ได้รับบทเรียนและปรับปรุงตัวใหม่เพราะเหตุใด

3.2.2 ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์ นักเรียนจะทำอย่างสมศักดิ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2.3 จากเรื่องนี้ การไม่ตั้งใจฟังครูอธิบายในขณะที่ครูสอนมีผลเสียอย่างไร

3.2.4 การตั้งใจฟังครูอธิบายในขณะที่ครูสอน มีผลดีอย่างไร

3.3 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการไม่ตั้งใจฟังครูอธิบายในขณะที่ครูสอน

4. ขั้นสรุป

4.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์" พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์"

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง เช่น หนังสือการ์ตูน สมุดการบ้าน แจกัน

เป็นต้น

การประเมินผล

1. สืบเนื่องจากการแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง
2. สืบเนื่องจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง "บทเรียนของสมศักดิ์"

- ฉากที่ 1
- ณ ห้องพักครูสมศรี
- บรรยาย ขณะที่ครูสมศรีซึ่งเป็นครูของสมศักดิ์และสมชายกำลังตรวจการบ้านคณิตศาสตร์อยู่
- สมชาย (เคาะประตู) ขออนุญาตครับ
- ครูสมศรี เข้ามาได้
- ครูรู้สึกว่ามีเรื่องที่ไม่สบายใจ อยากจะคุยกับครู
- รับ ผมอยากปรึกษาครูเกี่ยวกับเรื่องของสมศักดิ์ที่ไม่ตั้งใจฟังเมื่อครูอธิบายหรือ
- สมชาย สิ่งงาน แต่จะให้ผมอธิบายให้ฟังทุกครั้ง จนผมรู้สึกเบื่องและรำคาญ
- ครูสมศรี เอาล่ะ ครูคิดว่า เธอกับเพื่อน ๆ ในห้องควรร่วมมือกันไม่บอกสมศักดิ์อีกว่าครูให้
- ทำงานอะไร และทำอย่างไร เพื่อให้สมศักดิ์ได้รับบทเรียนและปรับปรุงตนเอง
- ฉากที่ 2
- ณ ห้องประชุมศึกษาปีที่ 6/5
- บรรยาย ในขณะที่ครูสมศรี เข้าสอนในชั่วโมงคณิตศาสตร์และได้อธิบายวิธีการสร้าง
- รูปสามเหลี่ยมโดยใช้วงเวียนพร้อมกับแสดงวิธีทำ ให้นักเรียนดู แล้วบอกให้
- นักเรียนลงมือทำและนำมาส่งท้ายชั่วโมง เพราะจะเป็นการเก็บคะแนนภาคปฏิบัติ
- หลังจากที่ครูสมศรีสั่งงานแล้วนักเรียนทุกคนก็ตั้งใจทำ ยกเว้นสมศักดิ์คนเดียว
- ที่กำลังเพลินอยู่กับการอ่านการ์ตูน
- ครูสมศรี อ้าว! ทหมดชั่วโมงแล้ว นักเรียนทุกคนนำผลงานมาส่ง
- สมศักดิ์! เธอส่งงานครูรึยัง?
- สมศักดิ์ ยังทำไม่เสร็จครับ ผมขอส่งทีหลังครับ
- ครูสมศรี สมศักดิ์ เธอแน่จริง ๆ เลยนะ เวลาครูอธิบายก็ไม่ตั้งใจฟังแล้วงานที่มอบหมาย
- ให้ไปทำก็ไม่เสร็จ
- สมศักดิ์ ผมขอโทษครับ
- ครูสมศรี เอาล่ะ! ครูจะให้เวลาเธอส่งอย่างช้าหลังเลิกเรียน ไม่อย่างนั้นจะไม่มีคะแนน
- ให้

ฉากที่ 3 ๗ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/5

บรรยาย หลังจากที่สมศักดิ์ออกมาจากห้องครูสมศรีแล้ว สมศักดิ์รีบวิ่งเข้าไปหาสมชายเพื่อ
ขอความช่วยเหลือเหมือนครั้งก่อน ๆ

สมศักดิ์ สมชาย! เรามีเรื่องจะให้ช่วย

สมชาย มีอะไรล่ะ

สมศักดิ์ ช่วยอธิบายงานที่ครูสมศรีสั่งให้ทำหน่อยสิ

สมชาย นายน่าจะถามเพื่อนคนอื่น ๆ บ้างนะ

สมศักดิ์ พิษญา ครูสมศรีสั่งงานอะไร ช่วยบอกหน่อย

พิษญา ไม่รู้สิ! ทำไมเวลาครูสมศรีสอนไม่ยอมตั้งใจเรียนล่ะ
เห็นชอบหยิบหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอ่าน ไม่ก็เอางานอื่นขึ้นมาทำแล้วที่อย่างนี้มาถาม

ฉากที่ 4 ๗ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/5

บรรยาย หลังเลิกเรียนทุกคนต่างก็แยกย้ายกลับบ้านคงเหลือแต่สมศักดิ์เท่านั้นที่นั่งครุ่นคิด
อยู่คนเดียว ในที่สุดสมศักดิ์ก็ตัดสินใจที่จะไปสารภาพกับครูสมศรี

สมศักดิ์ ครูสมศรีครับ ผมขอโทษ

 ผมจะมาสารภาพกับครูว่า ผมไม่ได้ฟังตอนที่ครูอธิบายและสั่งงาน พอไปถาม
เพื่อน ๆ ก็ไม่มีใครบอก

ครูสมศรี สมศักดิ์ เธอเห็นเรียง นี่แหละ! ผลเสียของการไม่ตั้งใจฟังครูอธิบาย เอาล่ะ
ครูจะตัดคะแนนภาคปฏิบัติในครั้งนี่ แล้วจะให้เธอแก้ตัวใหม่ในการสอบครั้งต่อไป

สมศักดิ์ ขอบคุณครับครู ผมขอสัญญาว่าต่อไปนี้จะตั้งใจเรียน

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม "ซิมลิก"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียนเห็นถึงความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอนด้านผลของการนำอุปกรณ์การเรียนให้ครบว่า ถ้านักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ แล้วนักเรียนจะได้รับผลอย่างไร
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นโทษของการไม่เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม
3. เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่าการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและน่ากระทำ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ
ครูสนทนา ชักถามนักเรียนว่า "ก่อนที่ครูจะสอน นักเรียนเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนให้พร้อมหรือไม่เพราะเหตุใด"
2. ขั้นดำเนินการ
 - 2.1 ครูแจกเอกสาร เรื่อง "ซิมลิก" ให้นักเรียนทุกคนอ่าน
 - 2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.2.1 ผลของการไม่นำอุปกรณ์มาให้ครบเป็นอย่างไร
 - 2.2.2 การเตรียมอุปกรณ์มาให้ครบ มีประโยชน์อย่างไร
 - 2.2.3 นักเรียนเคยเตรียมสิ่งของในการทำอะไรบ้าง อย่างไร
 - 2.3 ผู้วิจัยคอยสรุป ชักถามและเชื่อมโยง เรื่องราวต่าง ๆ

3. ขั้นสรุป

- 3.1 ตัวแทนกลุ่มรายงาน สรุป พร้อมกับวิธินำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

เอกสารประกอบการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง "ซิมลิก"

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง "ซิกลิก"

ภายหลังการสอบปลายภาคเรียนต้น เสร็จสิ้นลง ทางโรงเรียนระดับประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ได้พานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปเข้าค่ายพักแรมที่ เขาใหญ่ ก่อนออกเดินทาง ครูชนะ ซึ่งเป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ได้เรียกประชุมนักเรียนทั้งหมด เพื่อชี้แจงกำหนดเดินทาง และได้สั่งให้นักเรียนทุกคนเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเล่นเกมคณิตศาสตร์ ได้แก่ นกหวีด กระดาษ ดินสอ ไม้บรรทัด โดยครูชนะได้กำชับนักเรียนทุกคนว่า อุปกรณ์เหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการเล่น และเป็นการทดสอบความเข้าใจในเรื่องมาตราส่วน นักเรียนแต่ละคนจะต้องนำอุปกรณ์เหล่านี้ไปเอง

เมื่อถึงวันเดินทาง หลังจากที่นักเรียนมากันครบแล้วก็เริ่มออกเดินทาง เมื่อถึงเขาใหญ่ ครูชนะและครูพี่เลี้ยง ได้จัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เพื่อที่จะเล่นเกม ในตอนบ่าย ต้น แดง หมู ตู และไก่ ทั้ง 5 คน ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยต้นได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ก่อนจะเริ่มเล่นเกม ครูชนะและครูพี่เลี้ยงได้ช่วยกันอธิบายวิธีเล่นเกม โดยให้นักเรียนเขียนแผนผัง "การเดินทางของป่ามาลี" อย่างละเอียด โดยใช้มาตราส่วน 2 เซนติเมตร ต่อระยะทาง 1 กิโลเมตร โดยให้เวลากลุ่มละ 10 นาที และครูชนะได้ย้ำเตือนให้นักเรียนทุกคนนำอุปกรณ์ที่สั่งมาใช้ในการเล่นเกมด้วย แต่กลุ่มของต้นนั้นปรากฏว่าไม่มีใครนำอุปกรณ์มาเลย โดยทุกคนต่างคิดว่า เพื่อน ๆ คงจะนำอุปกรณ์มา และบางคนที่ไม่นำมาเพราะคิดว่าอุปกรณ์เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องใช้ แดงได้เสนอให้ต้นรายงานให้ครูชนะทราบ แต่หมู ตู และไก่ กลับจะถูกตัดคะแนน ต้นจึงไม่รายงานให้ครูชนะทราบ

จนกระทั่งเวลา 14.00 น. หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะต้องส่งแผนที่ "การเดินทางของป่ามาลี" และจะต้องส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาอภิปราย ปรากฏว่ามีกลุ่มของต้นกลุ่มเดียวที่ทำได้ ครูชนะจึงเรียนต้นขึ้นเม้าชก ไซร์สาเหตุ เมื่อรู้เรื่องราวทั้งหมดแล้วครูชนะได้กล่าวตักเตือนในความประมาทของกลุ่มของต้นที่คิดว่าอุปกรณ์ที่สั่งให้เขามาคงไม่จำเป็น ครูชนะได้ถามกลุ่มของต้นว่า ถ้าวันนี้ทุกคนในกลุ่มเอาอุปกรณ์มา จะเป็นอย่างไร ทุกคนนั่งเงียบไม่มีใครตอบ เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นบทเรียนที่มีค่าในการเตรียมอุปกรณ์มาให้ครบเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม "ไปไม่ทัน"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านภาระเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูผู้สอนด้านการเข้าเรียนตรงเวลา โดยสามารถบอกความหมายของการตรงต่อเวลาได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการตรงต่อเวลาในด้านการเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 ครูนำสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงความไม่ตรงต่อเวลา
- 1.2 ครูเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ไปไม่ทัน" ให้นักเรียนฟัง
- 1.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

- 2.1 ครูแจกเอกสารและสถานการณ์จำลองและบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อศึกษาและ

ซักซ้อมก่อนการแสดง

- 2.2 ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง
- 2.3 แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ไปไม่ทัน" ไปตามลำดับ

เหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

3.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์และทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง

3.2 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ เรื่อง "ไปไม่ทัน" หลังจากที่ได้ดูการแสดงจากสถานการณ์จำลองโดยครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับ เรื่อง "ไปไม่ทัน" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.1 ใครที่นอนตื่นสาย

3.2.2 การนอนตื่นสายมีผลเสีย อย่างไร

3.2.3 ผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร

3.2.4 ถ้านักเรียนเป็นเดลพร นักเรียนจะทำอย่างไรหรือไม่

เพราะเหตุใด

3.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคนแล้วตรวจคำตอบอย่างรวดเร็ว

3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับนักเรียนที่ได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถามหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

3.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการทำอะไร ๆ ที่ตรงต่อเวลามีผลดีอย่างไร และการไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร

4. ขั้นสรุป

4.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ไปไม่ทัน" พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง "ไปไม่ทัน"
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง เช่น สมุด หนังสือ โต๊ะ เก้าอี้

การประเมินผล

1. สืบเนื่องจากการแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง
2. สืบเนื่องจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง
เรื่อง "ไปไม่ทัน"

- ฉากที่ 1**
- ณ ห้องประชุม**
- บรรยาย** คุณครูปรึกษากำลังทำงานคัดเลือกนักเรียนที่จะไปแข่งขัน เพื่อไปแข่งขันตอบปัญหา
คณิตศาสตร์ระดับจังหวัด ขณะนั้นนักเรียนมาทำการคัดเลือกมากมาย ในจำนวน
นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกคลพรได้รับการคัดเลือกด้วย
- คลพร** ดีใจจังเลย ได้รับการคัดเลือกเข้าแข่งขันตอบปัญหาแล้ว
- พิพัฒน์** เราก็ได้เป็นเหมือนกันนะคลพร แต่เอ! เราเห็นเธอมาโรงเรียนสายบ่อย ๆ
จะมาทันเรียนตอนเช้าหรือ
- คลพร** "ไม่เห็นเป็นไรเลย มาสายก็ไม่ต้องเรียน ฝึมือชั้นหนึ่งอยู่แล้ว"
- พิพัฒน์** อ้าว ทำไมละ มาช้า ๆ แล้วมาเรียนด้วยกัน ไม่ได้หรือ
- คลพร** มาโรงเรียนช้า ๆ ได้ไง ก็เรานอนดึก ตื่นก็สาย มาโรงเรียนไม่ทันบ่อย ๆ
- พิพัฒน์** เธอน่าจะปรับปรุงตัวหน่อยนะ
- ฉากที่ 2**
- ณ สนามฟุตบอลโรงเรียน**
- บรรยาย** เข้าวันหนึ่ง ครูปรึกษากำลังคุยกับนักเรียนที่แข่งขันคณิตศาสตร์เข้าห้องเรียนเพื่อเรียน
เสริม เมื่อใกล้เวลาโรงเรียนเข้า คลพรก็วิ่งกระหืดกระหอบมาหาครูปรึกษา
- คลพร** คุณครูครับ ผมขอโทษครับที่มาช้าไปหน่อย
- ครูปรึกษา** ไม่ใช่ช้าหน่อยละนะ นี่ก็ใกล้โรงเรียนเข้าแล้ว
- คลพร** คือว่า เมื่อคืนผมนอนดึก เลยตื่นสาย
- ครูปรึกษา** คลพร ครูขอเตือนเธอนะ ขอให้พยายามรักษาเวลาด้วย เพราะเธอมาสายหลาย
ครั้งแล้ว ถ้ามาสายอีกครั้งครูจะคัดเธอออก ขอให้ปรับปรุงตัวด้วย การแข่งขัน
ก็ใกล้เข้ามาแล้ว
- คลพร** ครับ

ฉากที่ 3

๘ ห้องประชุม

บรรยาย

หลังเลิกเรียนวันหนึ่ง ครูปรีชาเรียกนักเรียนทุกคนมาเพื่อนัดหมาย เกี่ยวกับการแข่งขันในวันรุ่งขึ้นและย้ำให้ทุกคนตรงต่อเวลา เพราะจะต้องใช้เวลาเดินทางไปแข่งขันที่ห้องประชุมจังหวัด เมื่อเลิกประชุม ครูปรีชาได้เรียกชลพรมาพบ

ตามลำพัง

ครูปรีชา ครูได้ออกทุกคนแล้วว่าพรุ่งนี้จะต้องมาพบกันที่นี่ และต้องตรงเวลาด้วยนะ
 ชลพร ครับ ผมทราบครับ พรุ่งนี้ 7 โมงครึ่ง ที่หน้าโรงเรียน ผมจะรับมาครับ
 ครูปรีชา ดีมาก กลับไปพักผ่อนได้แล้ว

ฉากที่ 4

หน้าโรงเรียนเกษมวิทยา

บรรยาย

รุ่งเช้าของวันแข่งขัน ครูปรีชาและเพื่อน ๆ ร่วมทีม กำลังรอคอยชลพรด้วยความกระวนกระวาย เมื่อเลยเวลานัดหมายไปครึ่งชั่วโมง

ครูปรีชา

เอ... นี่ก็ 8 โมงแล้ว ชลพรยังไม่มาอีกเทรอ

พิพัตต์

ยังไม่มาเลยครับ เขาเห็นว่าเขาเก่งมั้งครับ เลยขอไปให้คนอื่นรอ

ครูปรีชา

นี่ก็เลยเวลาไปมากแล้วนะ ไปบอกให้ลุงโต้งออกรถได้แล้ว

บรรยาย

ขณะที่ชลพรวิ่งมาพอดี ลุงโต้ง จึงหยุดรถรอ

ชลพร

คุณครูครับ รอผมด้วยครับ

ครูปรีชา

เธอก็รีบปากกับครูแล้วว่าจะมาให้ทันไง

ชลพร

ครูครับ... ผมขอโทษครับ

ครูปรีชา

เอาละ ไปกันได้แล้ว เดี่ยวจะเสียเวลาไปมากกว่านี้

ฉากที่ 5

๘ ห้องประชุมจังหวัด

บรรยาย

ครูปรีชาและนักเรียนไปรายงานตัว แต่ทุกคนก็ต้องเสียใจกลับมา เมื่อทางจังหวัดตัดสินวิธีการแข่งขันไปแล้ว เพราะมารายงานตัวช้ากว่ากำหนดเวลา จึงทำให้ทุกคนไม่ได้ลงแข่งขันอย่างที่ตั้งใจไว้ และไม่มีใครอยากพูดกับชลพรเลย

ชลพร

เพื่อน ๆ เราขอโทษนะ

เพื่อน ๆ

"....."

บรรยาย

ทุกคนต่างเดินเห็นชลพรไป

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม "เป็นเรื่อง"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นัก เรียน มีความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้าน เห็นถึงความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ครูสอนด้าน คุณค่าของความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้ นัก เรียน รู้จักหน้าที่ของตนไม่ละเลยทอดทิ้งหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย
3. เพื่อให้ นัก เรียน เห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้สถานการณ์จำลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ครูสุกกิจกรรมโดยการสนทนาซักถามนักเรียนว่า เมื่อครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำ นักเรียนได้ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร
 - 1.2 ครูเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "เป็นเรื่อง" ให้นักเรียนฟัง
 - 1.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท
2. ขั้นดำเนินการ
 - 2.1 ครูแจกเอกสารและสถานการณ์จำลองและบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง
 - 2.2 ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง
 - 2.3 แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "เป็นเรื่อง" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

3.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์และทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง

3.2 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ เรื่อง "เป็นเรื่อง" หลังจากที่ได้ดูการแสดงจากสถานการณ์จำลอง โดยครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "เป็นเรื่อง" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.1 นักเรียนคิดว่าผู้ใดประพาศตนดีที่สุด เพราะเหตุใด

3.2.2 ถ้านักเรียนเป็นน้อย นักเรียนจะลอกการบ้านจากน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.2.3 เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ทำงาน นักเรียนจะทำอย่างน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคนแล้วตรวจคำตอบอย่างรวดเร็ว

3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับนักเรียนที่ได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม

3.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลอย่างไร และการไม่ตั้งใจทำงานมีผลเสียอย่างไร

4. ขั้นสรุป

4.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "เป็นเรื่อง" พร้อมทั้งวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. เอกสารเรื่อง "เป็นเรื่อง"
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง เช่น สมุดการบ้าน กระดาษข้อสอบ เป็นต้น

ประสิทธิผล

1. สืบเนื่องจากการแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง
2. สืบเนื่องจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง
เรื่อง "เป็นเรื่อง"

- ฉากที่ 1**
- บรยาย ๗ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/5
ก็ หน้อย น้อย และดี เป็นเพื่อนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำลังนั่งเรียน
วิชาคณิตศาสตร์อยู่ โดยมีครูวิโรจน์กำลังอธิบายการทำแบบฝึกหัดอยู่ที่หน้า
ห้องเรียน หน้อยเป็นคนขยันและเรียนเก่ง จึงนั่งเรียนด้วยความตั้งใจ ไม่คุย
ไม่เล่น สำหรับน้อยเป็นเด็กที่เกียจคร้าน ไม่ตั้งใจเรียน นักเรียนจะพูดคุยใน
เวลาเรียน เมื่อมีการบ้านก็ไม่เคยทำด้วยตนเองเลย น้อยจะขอลอกการบ้านจาก
หน้อยเสมอ หน้อยก็ให้น้อยลอกการบ้าน เพราะสงสารเพื่อน
น้อย ก็ เห็นเราไปเที่ยวบ้านเธอนะ จะไปกินอะไรมา
ก็ "ฟังคุณครูก่อนซิ คุณครูกำลังอธิบาย เกี่ยวกับทำแบบฝึกหัดไม่ได้หรอก
ดี "จริง ๆ ด้วย น้อยควรจะฟังครูอธิบาย เกี่ยวกับทำแบบฝึกหัดไม่ได้หรอก"
ครูวิโรจน์ "ให้นักเรียนทำการบ้านข้อ 1 - 5 มาส่งครูในวันพรุ่งนี้นะ"
น้อย "โอ้เอ๊ย แค่ขอลอกจากหน้อยก็ได้"
- ฉากที่ 2**
- บรยาย ๗ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 ในวันต่อมา
น้อย หน้อย น้อย และดี เป็นเพื่อนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำลังพูดคุยกัน น้อยรีบเดินเข้าไปหาหน้อยเพื่อลอกการบ้าน
น้อย "หน้อย เราขอลอกการบ้านที่คุณครูสั่งให้ทำเมื่อวานหน้อยซิ"
บรยาย หน้อยเดินไปหยิบสมุดคณิตศาสตร์ที่โต๊ะ
น้อย "น้อย เธอควรตั้งใจทำงานที่ครูวิโรจน์ให้บ้างนะ เราเป็นห่วงกลัวเธอจะทำ
ข้อสอบไม่ได้"
ก็ "น้อย เธอหัดทำแบบฝึกหัด การบ้านเองบ้างซิ สักคำหน้าจะสอบแล้ว เรากลัว
ว่าเธอจะทำข้อสอบไม่ได้"
น้อย "ฉันไม่สนหรอก วันนี้ขอลอกก่อนก็แล้วกัน"

- ฉากที่ 3 ๗ ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5
- บรรยาย ครูวิโรจน์กำลังแจกแบบทดสอบให้กับนักเรียน และคอยควบคุมการสอบอย่างเคร่งครัด เมื่อนักเรียนได้รับแบบทดสอบแล้ว จึงลงมือทำข้อสอบ ยกเว้นน้อยซึ่งทำข้อสอบไม่ได้เลยเมื่อหมดเวลาการสอบ ทุกคนออกมานอกห้องสอบ
- น้อย "น้อยเธอทำข้อสอบได้บ้างไหม"
- น้อย "เราทำไม่ได้เลยกลัวมีใจจิ้ง"
- ดี "ข้อสอบคล้ายกับที่ครูให้การบ้านมาทำเลย"
- บรรยาย อีก 2 วันต่อมา
-
- ฉากที่ 4 ๘ ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5
- ครูวิโรจน์ "ครูตรวจข้อสอบเสร็จแล้ว ผลสอบครูคิดไว้ที่หน้าห้อง ให้นักเรียนออกไปดูได้"
- บรรยาย นักเรียนทุกคนออกไปดูผลสอบ ปรากฏว่า น้อยได้ 2 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน น้อยจึงสอบตกวิชาคณิตศาสตร์
- ก๊ "น้อยเราเสียใจด้วยนะ" นี่แหละผลของการลอกการบ้านเพื่อนล่ะ"

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม ประดิษฐ์ภาพจากเศษวัสดุ

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านเห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ
ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.1 เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 1.2 เพื่อให้นักเรียนรู้จักส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตามเวลาที่กำหนด
2. ขั้นกิจกรรม
 - 2.1 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน
 - 2.2 ผู้วิจัยแจกของให้แต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 ซอง
 - 2.3 ให้สมาชิกเปิดซองพร้อมกัน และอ่านบัตรคำสั่งพร้อมกับปฏิบัติตามนั้น
ข้อความในบัตรคำสั่ง เป็นดังนี้

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนช่วยกันประดิษฐ์ภาพจากเศษวัสดุ และอุปกรณ์เท่าที่จัดให้เป็นรูปอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ พร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับภาพที่ประดิษฐ์ด้วย มีรางวัลให้สำหรับผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด

กติกา

- ก. ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน
- ข. ให้เวลาทำงานเพียง 10 นาที
- ค. ห้ามส่งเสียงดัง และเก็บข้าวของให้เรียบร้อยเมื่อเสร็จงานแล้ว

คะแนนที่ให้จะตัดสินจาก

- ความเป็นระเบียบของกลุ่ม รวดเร็ว ตรงต่อเวลา
- เนื้อหาที่อภิปราย
- สวยงาม

2.4 เมื่อทุกกลุ่มประดิษฐ์ภาพเสร็จเรียบร้อยแล้วให้แต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับภาพที่ทางกลุ่มของตนประดิษฐ์ขึ้น โดยสมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย และเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นซักถามได้ด้วย และให้รางวัลสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

3. ขั้นวิเคราะห์ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

3.1 นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้ทำงานกลุ่มดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีระเบียบ

3.2 ใช้วิธีการอย่างไรเมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกัน

3.3 รู้สึกอย่างไรที่งานสำเร็จลงได้ เพราะตนเองมีส่วนช่วยด้วยคนหนึ่งเหมือนกัน

3.4 มีใครบ้างที่ไม่มีโอกาสได้ช่วยกลุ่มเลย หรือคิดว่ามีโอกาสดได้ช่วยกลุ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วมีความรู้สึกอย่างไร

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด

อุปกรณ์

1. กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษสีต่าง ๆ ดินสอ กาว กระดาษแข็ง
2. บัตรคำสั่ง 3 ชุด
3. รางวัล 1 ชิ้น

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการพูด
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม "การเดินทางของป่ามาลี"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านเห็นถึงผลของการไม่ละเอียดหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความเพียรพยายามฝึกฝนที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง
3. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

1.1 เพื่อให้เด็กเรียนเห็นถึงผลของการไม่ละเอียดหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

1.2 เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความเพียรพยายามฝึกฝนที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง

1.3 เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

2.2 ผู้วิจัยแจกกระดาษ ไม่บรรทัด และดินสอให้นักเรียนแต่ละคน

2.3 ผู้วิจัยแจกข้อความเรื่อง "การเดินทางของป่ามาลี" ให้นักเรียนแต่ละคน

2.4 ให้นักเรียนอ่านข้อความที่แจกให้ แล้ววาดแผนที่ "การเดินทางของข้ามกาล" โดยใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์

3.1 ครูถามนักเรียนว่ามีใครในกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานที่มอบหมายให้บ้าง เพราะอะไร และรู้สึกอย่างไร เมื่อตนไม่ได้ทำส่ง

3.2 ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.1 การไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลคืออย่างไร

3.2.2 การละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลเสียอย่างไร

3.2.3 ถ้าให้เลือกระหว่าง 2 ข้อ นักเรียนจะเลือกแบบใดเพราะอะไร

และมีวิธีการอย่างไร

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญของการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

อุปกรณ์

1. กระดาษ
2. ดินสอ
3. ไม้บรรทัด
4. นกหวีด
5. เอกสาร "การเดินทางของข้ามกาล"

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เรื่อง "การเดินทางของป้ามาลี"

ในวันคริสต์มาสวันหนึ่ง ป้ามาลีออกเดินทางจากบ้านของหล่อนซึ่งอยู่ในตลาด เพื่อเดินทางไปหาเพื่อนชื่อวารีย์ที่บ้าน โดยเริ่มเดินทางจากบ้านไปทางทิศเหนือเป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร ก็พบสถานีรถไฟอยู่ทางขวามือ จากนั้นป้ามาลีเดินต่อไปทางทิศตะวันตกอีก 1 กิโลเมตร 500 เมตร ก็ถึงบ้านลุงชู้ย ป้ามาลีจึงเดินต่อไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร ป้ามาลีนึกได้ว่าทางที่หล่อนกำลังเดินอยู่นี้ใกล้กับบ้านของเตี้ย หลานชาย ป้ามาลี จึงเดินไปทางทิศตะวันออกเป็นระยะทาง 1 กิโลเมตร ก็พบสถานีตำรวจอยู่ด้านซ้ายมือ ป้ามาลีจึงรีบเข้าไปถามตำรวจ เพื่อถามทางที่จะไปบ้านของวารีย์ เมื่อตำรวจบอกทางแก่ป้ามาลี แล้ว ป้ามาลีก็มุ่งหน้าเดินต่อไปทางทิศตะวันตกอีก 2 กิโลเมตร ก็ถึงบ้านของวารีย์พอดี วันนั้น ป้ามาลีสนุกกับการเดินทางและเหนื่อยเต็มที่ คืนนั้น ป้ามาลีจึงนอนค้างที่บ้านของวารีย์

จากเนื้อเรื่องดังกล่าว จงเขียนแผนผังการเดินทางของป้ามาลี อย่างละเอียดโดยใช้มาตราส่วน 2 เซนติเมตร ต่อระยะทาง 1 กิโลเมตร

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม "สำเร็จจนได้ดี"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านรู้จักปรับปรุงตนเองและทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมในขณะที่ครูสอนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นข้อดีของการปรับปรุงตนเองด้านการเรียน

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำ

ครูสนทนา ชักถามนักเรียนว่า "การปรับปรุงตนเองด้านการเรียน หมายถึงอะไร พร้อมทั้งให้นักเรียนยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการปรับปรุงตนเองด้านการเรียน
2. ขั้นดำเนินการ
 - 2.1 ครูแจกเอกสาร เรื่อง "สำเร็จจนได้ดี" ให้นักเรียนทุกคนอ่าน
 - 2.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบในหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.2.1 ผลของการปรับปรุงตนเองด้านการเรียนเป็นอย่างไร
 - 2.2.2 การปรับปรุงตนเองด้านการเรียนมีวิธีการอย่างไร
 - 2.2.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียนได้อย่างไร
 - 2.3 ผู้วิจัยคอยสรุป ชักถามและเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 ตัวแทนกลุ่มรายงาน สรุป พร้อมกับวิธีนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

เอกสารประกอบการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง "สำเร็จจนได้...ดี"

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

เอกสารการอภิปรายกลุ่มเรื่อง "สำเร็จจนได้...ดี"

วินัย สมชาย และชนะ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเรียนอยู่ห้องเดียวกัน ทั้งสามคนเป็นเพื่อนสนิทกัน มักไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ ตอนเข้ามาโรงเรียนพร้อมกัน กลางวันรับประทานอาหารเช้าและเล่นด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีความสนใจอะไรที่เหมือนกัน เช่น สนใจกีฬาฟุตบอลเหมือนกัน แต่ทั้งสามคนมีความสามารถแตกต่างกันในเรื่องการเรียน คือ วินัย และสมชาย เรียนไม่เก่ง ส่วนชนะเรียนเก่ง ทั้งนี้เพราะชนะเอาใจใส่ในการเรียน และรับผิดชอบด้านการเรียนมากกว่า ตอนเป็นหลังเลิกเรียน เมื่อกลับมาถึงบ้านชนะจะทำการบ้าน ทบทวนวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา พร้อมทั้งทำความเข้าใจในวิชาที่เรียนในวันต่อไป ไว้ล่วงหน้า ส่วนวินัยและสมชาย หลังจากเลิกเรียนแล้วมักจะเล่นฟุตบอลจนเย็น หรือไม่ก็ไปเที่ยวกับเพื่อนเสียเป็นส่วนใหญ่ ขาดความสนใจและเอาใจใส่ในการเรียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการเรียนของวินัย สมชาย และชนะต่างกันมาก

วันหนึ่งครูประจำวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แจ้งวันสอบเก็บคะแนนให้นักเรียนทราบล่วงหน้า เพื่อให้นักเรียนได้มีเวลาเตรียมตัวสอบอย่างเต็มที่ ชนะเมื่อทราบว่าอีกไม่นานก็ใกล้สอบ จึงเตรียมตัวอ่านหนังสือแต่เนิ่น ๆ และทบทวนบทเรียน ขยันทำแบบฝึกหัดที่ครูสั่งเสมอมา ส่วนวินัย และสมชาย เมื่อครูแจ้งให้ทราบก็รู้สึกเฉย ๆ ไม่กระตือรือร้น ยังคงเล่นฟุตบอลทุกวันหลังจากกลับจากโรงเรียน ไม่เคยทบทวนวิชาที่เรียนมาแล้วเลย การบ้านก็ส่งเป็นบางครั้งเท่านั้น

...และแล้ววันสอบก็มาถึง นักเรียนทุกคนรู้สึกตื่นเต้นมาก วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีคะแนนมากกว่าวิชาอื่น ๆ และยากกว่าวิชาอื่นด้วย เมื่อครูเรียกนักเรียนทุกคนเข้าสอบ ชนะ วินัย และสมชาย นั่งอยู่ใกล้ ๆ กัน เมื่อเริ่มสอบนักเรียนทุกคนต่างก็ตั้งใจทำกันอย่างเต็มที่ ชนะสามารถทำข้อสอบได้อย่างสบาย ๆ แต่วินัยและสมชายกระวนกระวายมาก ขณะที่ทำข้อสอบ เพราะทั้งสองคนต่างก็ไม่ได้เตรียมพร้อมในการสอบเลย จึงทำให้ทำข้อสอบไม่ได้ และผลออกมาสอบตก แต่ชนะกลับได้คะแนนมาก ซึ่งชนะรู้สึกไม่สบายใจ และพยายามพูดให้กำลังใจวินัย และสมชายให้เริ่มปรับปรุงตนเองใหม่ ยังไม่สาย

หลังจากที่วินัยและสมชาย ใช้ความคิดไตร่ตรองอย่างดีแล้ว ทั้งสองคนจึงตัดสินใจว่า ต้องปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้น โดยจะเพิ่มเวลาดูหนังสือให้มากขึ้นทั้งขณะอยู่ที่บ้านและที่

โรงเรียน ที่โรงเรียนขณะที่ครูสอนวินัยและสมชาย สนใจตั้งใจฟังอย่างดี เรื่องไหนที่ไม่เข้าใจ หรือสงสัย ก็จะถามทันที ส่วนการบ้านที่ครูให้ทำหากมีเวลาจะทำให้เสร็จขณะที่อยู่โรงเรียน ตอนพักกลางวันแทนที่จะเอาเวลาทั้งหมดไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ก็เอาเวลาส่วนหนึ่งอ่านหนังสือ และทำงานต่าง ๆ เพื่อว่าเมื่อกลับมาถึงบ้านจะได้มีเวลาอ่านหนังสือ ทำความเข้าใจ บทเรียนให้มากขึ้น และขณะที่อยู่ที่บ้านจะเพิ่มเวลาดูหนังสือในตอนค่ำ วินัยและสมชายปฏิบัติตัว เข้าถึงเป็นประจำจนกระทั่งเมื่อเห็นเพื่อนจึงถามเหตุผลที่ทั้งสองคนตัดสินใจเช่นนั้น ทั้งสองคนจึงบอกขณะว่าเป็นเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่ตนเองต้องรับผิดชอบ เมื่อผลการเรียนออกมาไม่ดีตนเองจึงต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งถ้าเป็นนักเรียนคนอื่น ๆ เมื่อผลการเรียนออกมาไม่ดีก็ต้องปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้นเช่นเดียวกัน เมื่อชนะฟังเหตุผลของทั้ง 2 ชนะรู้สึกซาบซึ้งและบอกเพื่อนทั้งสองว่าเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองดีมาก

จนต่อมาวินัยและสมชาย มีผลการเรียนดีขึ้นอีกครั้งหนึ่ง คณะนักคิดศาสตร์ของวินัยและสมชายดีขึ้นกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ครูในโรงเรียนนั้นต่างชมเชยวินัยและสมชาย ที่ได้ปรับปรุงผลการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม "ภาพปริศนา"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านรู้จักปรับปรุงตนเองในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้ นักเรียน รู้จักติดตามผลงานของตนเองที่ได้ทำไปแล้ว ถ้ายังไม่ดีก็ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยใช้เทคนิคเกม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยอธิบายถึงความสำคัญของการปรับปรุงตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายงานให้ทำโดยใช้คำถามต่อไปนี้

- 1.1 ทำไมเราต้องปรับปรุงตนเอง?
- 1.2 การปรับปรุงตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายงานให้ทำก่อให้เกิดผลดีอย่างไร
- 1.3 การปรับปรุงตนเอง เมื่อได้รับมอบหมายมีวิธีการอย่างไร

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยการให้จับสลากเลขคู่ เลขคี่ และเลขทศนิยม คนละหนึ่งใบ เมื่อผู้วิจัยให้สัญญาณหากกลุ่มเลขเดียวกันให้เร็ว และมีเสียงดังน้อยที่สุด

2.2 ผู้วิจัยแจกกระดาษโปสเตอร์แผ่นใหญ่ให้กลุ่ม ๆ ละ 1 แผ่น สีเมจิก กลุ่มละ 1 ก่อง เพื่อให้สำหรับช่วยกันวาดภาพอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยจะต้องมีสิ่งต่อไปนี้ เป็นส่วนประกอบภายในเวลา 10 นาที

- 2.2.1 ภาพต้นไม้
- 2.2.2 ภาพแม่กบ
- 2.2.3 ภาพแม่ค้า
- 2.2.4 ภาพดวงอาทิตย์
- 2.2.5 ภาพสะพาน

2.3 เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยให้สัญญาณทุกกลุ่มหยุดวาดภาพ ให้แต่ละกลุ่มมาเสนอผลงานให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ดู แล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ตัดสินว่าจะให้คะแนนเท่าไร โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความสวยงาม	5	คะแนน
ความคิดสร้างสรรค์	5	คะแนน
มีภาพครบตามสิ่ง	5	คะแนน
รายละเอียดของภาพ	5	คะแนน
รวม	20	คะแนน

2.4 เมื่อทุกกลุ่มเสนอผลงานและกลุ่มอื่น ให้คะแนนแล้วผู้วิจัยนำคะแนนของกลุ่มมาเขียนไว้บนกระดานดำ

2.5 ให้ทุกคนวิจารณ์ผลงานของตนเองว่าควรปรับปรุงส่วนใดบ้าง แล้วให้กลุ่มอื่น ๆ ช่วยกันวิจารณ์จนครบทั้ง 3 กลุ่ม

2.6 ให้ทุกกลุ่มนำภาพเดิมที่วาดไว้ไปตกแต่งเพิ่มเติม ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาให้ทุกส่วนกลุ่มนำภาพขึ้นมาเสนอให้กลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มอื่น ๆ จะให้คะแนนครั้งที่ 2 โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนเช่นเดียวกับครั้งแรก แล้วครูจดคะแนนไว้บนกระดาน

2.7 ผู้วิจัยรวมคะแนนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 แล้วให้สมาชิกเปรียบเทียบคะแนนทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันอย่างไร

3. ขั้นวิเคราะห์

3.1 ให้นักเรียนอภิปรายว่าทำไมคะแนนทั้งสองจึงแตกต่างกัน มีสาเหตุจากอะไรบ้าง ที่ทำให้เป็นเช่นนั้น

3.2 ผู้วิจัยเปรียบเทียบว่า "ถ้าภาพที่วาดนั้นเป็นตัวแทนนักเรียน การศึกษามีผลอย่างไรต่อตัวนักเรียน

3.3 ผู้วิจัยนำการอภิปรายว่า สมาชิกได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรมนี้ และจะนำไปใช้ในการปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้าง

4. บทสรุป

ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญของการปรับปรุงตนเองในการทำงานที่ได้รับ

มอบหมาย

อุปกรณ์

1. สลากเลขคู่ เลขคี่ และเลขทศนิยม
2. กระดาษโปสเตอร์ 3 แผ่น
3. สีเมจิก 3 กล่ง
4. กระดาษโปสเตอร์

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของอภิปราย

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 12

ปัจฉิมภาค

ชื่อกิจกรรม "หัวใจแห่งความทรงจำ"

เวลาที่ใช้ 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเรียนอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียนได้
2. เพื่อให้เด็กเรียนประเมินผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจเล็ก ๆ
2. หัวใจใหญ่ 1 ดวง

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียน
4. ผู้วิจัยแจกหัวใจให้กับนักเรียนทุกคน ให้ทุกคนเขียนชื่อและความตั้งใจของตนเองเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียนลงบนหัวใจ แล้วให้ทุกคนนำหัวใจมาติดรวมกันบนหัวใจดวงใหญ่ และครูสรุปกิจกรรมอีกครั้งหนึ่ง
5. ผู้วิจัยกล่าวขอใจนักเรียนและกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจเล็ก ๆ
2. หัวใจใหญ่ 1 ดวง

การประเมินผล

1. สืบเกิดจากความตั้งใจของนักเรียน
2. สืบเกิดจากการให้ความร่วมมือในการสรุปและแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
สำหรับกลุ่มทดลองที่ 2

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	<p>1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษา</p> <p>2. เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ จุดมุ่งหมายของการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนโดยใช้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>3. เพื่อให้ นักเรียน ทราบ หลักการใช้โปรแกรมการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตลอดจนระยะเวลา สถานที่ และจำนวนครั้ง</p>	<p>1. ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตนเองและให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำซึ่งกันและกันโดยใช้ กิจกรรม "ล่าลายเซ็น" ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้</p> <p>2. ให้นักเรียนไปหาเพื่อน ที่มีลักษณะตรงกับข้อความในแบบฟอร์ม จากนั้นให้เพื่อนคนนั้นเซ็นชื่อ</p> <p>3. ผู้ทำให้เพื่อนเซ็นชื่อได้ครบก่อนกลับมาที่นั่งเดิม</p> <p>4. ทุกคนกลับมาที่นั่งเดิม จากนั้นให้คนที่เสร็จก่อนและเสร็จสุดท้ายออกมา</p> <p>5. ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ ข้อผูกพัน บทบาท หน้าที่ของนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p> <p>6. ผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนร่วมกันสรุปวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-3	<p>ความหมายของ ความรับผิดชอบและ ความรับผิดชอบด้าน การเรียน</p>	<p>1. ให้นักเรียนสามารถบอก ความหมายของความรับผิดชอบได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถบอก ความหมายของความรับผิดชอบ</p>	<p>7. ผู้วิจัยแจกตารางการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มให้กับนักเรียน พร้อมทั้งนัดหมายต่อไป</p> <p>ครั้งที่ 2-11 ผู้ให้คำปรึกษา ดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นขั้นตอน ดังนี้</p> <p>1. <u>ขั้น เริ่มดำเนินการให้คำ ปรึกษา</u> ผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีการ สร้างบรรยากาศให้นักเรียน คุ้นเคยกัน ไร้กังวล เข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน</p> <p>2. <u>ขั้น ให้คำปรึกษา</u> ผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้ นักเรียนแต่ละคนสำรวจตนเอง และพูดถึงปัญหาของตนเองอย่าง เปิดเผย นักเรียนอื่นๆ จะรับฟัง และร่วมมือกันเสนอแนะแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหา โดยผู้ให้คำ ปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษา มาใช้เพื่อให้ดำเนินไปสู่จุด มุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบ กลุ่ม ได้แก่ การฟัง การเงี่ย</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4	<p>ความรับผิดชอบด้าน การเรียนรู้วิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู สอนด้านการตั้งใจ เรียน</p>	<p>1. เพื่อให้นักเรียนมีความ ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน ขณะที่ครูสอน</p> <p>2. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง ผลของการไม่ตั้งใจเรียน</p>	<p>การถามคำถามปลายเปิด การถามคำถามปลายปิด การสะท้อนความรู้สึก การให้ กำลังใจ การให้ความกระจ่าง การทวนซ้ำและการสรุป</p> <p>3. <u>ขั้นตอนการให้คำปรึกษา</u> ผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้ นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มเรียนรู้ แนวทางในการแก้ปัญหาโดย สามารถสรุปประเด็นสำคัญของ ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ เหมาะสมกับตนเองเพื่อนำไป ใช้ในการพัฒนาความรับผิดชอบ ด้านการเรียนให้เหมาะสมและ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้ให้ คำปรึกษาเป็นผู้คอยสรุปเพิ่มเติม และนัดหมายการให้คำปรึกษา ครั้งต่อไป</p>

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
5	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู สอนด้านการนำ อุปกรณ์การเรียน มาให้ครบ	เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผล ของการนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ ครบว่า ถ้านักเรียนนำอุปกรณ์ การเรียนมาให้ครบแล้วนักเรียน ควรจะได้รับผลอย่างไรบ้าง	
6	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู สอนด้านการนำ อุปกรณ์การเรียน มาให้ครบ	1. นักเรียนสามารถบอก ความหมายของการตรงต่อเวลา ได้ 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการ ตรงต่อเวลาในด้านการเรียน	
7	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ขณะที่ ครูมอบหมายงานให้ ทำด้านการตั้งใจ ทำงานที่ได้รับมอบ หมาย	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง คุณค่าของความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ ของตนไม่ละเลยทอดทิ้งหน้าที่หรือ งานที่ได้รับมอบหมาย 3. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง ผลของการตั้งใจทำงานที่ได้ รับมอบหมาย	

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ขณะที่ ครูมอบหมายงานให้ ทำด้านการตั้งใจทำ งานที่ได้รับมอบ หมายและสั่งตาม เวลาที่กำหนด	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง ผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับ มอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักส่ง งานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตาม เวลาที่กำหนด	
9	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู มอบหมายงานให้ทำ ด้านการไม่ละเลย หรือหลีกเลี่ยงงานที่ ได้รับมอบหมาย	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึง ผลของการไม่ละเลยหรือ หลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย 2. เพื่อให้นักเรียนมีความ เพียรพยายามฝึกฝนที่จะทำงาน ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนมีความ อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
10	ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู มอบหมายงานให้ทำ ด้านการปรับปรุง ตนเองด้านการเรียน	เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ปรับปรุงตนเองและทราบถึง วิธีการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่ครูสอนสามารถนำไปใช้ ปฏิบัติได้	

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
11	<p>ความรับผิดชอบด้าน การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ขณะที่ครู มอบหมายงานให้ทำ ด้านการปรับปรุง ตนเองด้านการ ทำงานที่ได้รับ มอบหมาย</p>	<p>เพื่อให้นักเรียนรู้จัก ปรับปรุงตนเองในการทำงานที่ได้ รับมอบหมาย รู้จักติดตามผลงาน ของตนที่ได้ทำไปแล้ว ถ้ายังไม่มี ก็ต้องพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ดี ยิ่งขึ้น</p>	
12	<p>ปัจฉิมนิเทศ</p>	<p>1. เพื่อให้นักเรียนอภิปราย และสรุปเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ด้านการเรียนได้</p> <p>2. เพื่อให้สมาชิกประเมินผล ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p>	<p>1. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียน สรุปและทบทวนเกี่ยวกับลักษณะ ความรับผิดชอบด้านการเรียนแล้ว สรุปเพิ่มเติม</p> <p>2. ให้นักเรียนแต่ละคน กล่าวถึงสิ่งที่ได้รับจากการเข้า กลุ่ม ข้อเสนอแนะของกลุ่ม ตลอดจนแนวทางที่จะนำ ประสบการณ์ที่ได้รับพัฒนาความ รับผิดชอบด้านการเรียนได้อย่าง เหมาะสมต่อไป</p> <p>3. ผู้ให้คำปรึกษากล่าว ขอบใจนักเรียนและกล่าวปิด โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม</p>

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 60 นาที

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 1

ปฐมเทศ

เรื่อง ล่าลายเซ็น

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและเกิดความสนิทสนม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. จัดนักเรียนให้นั่งเป็นวงกลม
2. ผู้ให้คำปรึกษามล่าลายเซ็นให้นักเรียนทุกคน พร้อมทั้งให้เขียนชื่อของตนเองลงในแบบฟอร์มล่าลายเซ็นที่ได้รับ
3. ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงวิธีการเล่นเกมล่าลายเซ็นให้นักเรียนทราบว่า "ช่วงเวลาต่อไปนี้ประมาณ 5 นาที คือหลังจากได้ยินสัญญาณนกหวีดแล้ว นักเรียนทุกคนนำแบบฟอร์มล่าลายเซ็นของตน ไปล่าลายเซ็นจากเพื่อนนักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับชื่อที่กำหนดไว้ โดยให้นักเรียนผู้นั้น เขียนชื่อของตนเองในช่องว่างหน้าข้อความนั้น ๆ และขอให้นักเรียนหาเพื่อนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความเป็นจริงและล่าลายเซ็นให้ได้เร็วที่สุด ผู้ที่ล่าลายเซ็นได้ครบคนแรก ให้มานั่งเก้าอี้กลางวงที่จัดไว้ให้สำหรับท่านอื่น ๆ ที่เสร็จทีหลังให้กลับไปนั่งที่เดิม เมื่อนกหวีดดังขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แสดงว่าหมดเวลาแล้วให้ออกมานั่งที่เก้าอี้กลางวงที่จัดไว้ให้"
4. ผู้ให้คำปรึกษาให้สัญญาณเริ่มล่าลายเซ็น
5. เมื่อหมดเวลา ผู้ให้คำปรึกษาให้สัญญาณและแนะนำผู้ชนะให้กลุ่มทราบ และให้ผู้ชนะแจ้งให้กลุ่มทราบว่าตนได้ล่าลายเซ็นของเพื่อนคนใดบ้าง และคนนั้นีคุณสมบัติอย่างไร

6. ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนที่ล่าช้าเข้าเรียนได้น้อยที่สุด แจ้งให้กลุ่มทราบว่าตนได้ล่าช้าเข้าเรียนของสมาชิกคนใดบ้าง และคนนี้มีคุณสมบัติอย่างไร
7. ผู้ให้คำปรึกษาชี้แจงจุดมุ่งหมาย กฎระเบียบ ข้อผูกพัน บทบาทหน้าที่ของนักเรียนและผู้ให้คำปรึกษาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
8. ผู้ให้คำปรึกษาและนักเรียนร่วมกันสรุปวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและความร่วมมือของนักเรียนทุกคน
9. ผู้วิจัยแจกตารางการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มให้กับนักเรียน พร้อมทั้งนัดหมายครั้งต่อไป

อุปกรณ์

แบบฟอร์มล่าช้าเข้าเรียน

การประเมินผล

1. ประเมินจากความสนใจและความตั้งใจในการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. ประเมินจากการซักถามของนักเรียน

แบบฟอร์มสำลายเซ็น

_____	ผู้ที่มีชื่อขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ พ
_____	ผู้ที่มีชื่อขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ น
_____	ผู้ที่มีนามสกุลขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ก
_____	ผู้ที่เกิดเดือนเมษายน
_____	ผู้ที่เกิดเดือนกันยายน
_____	ผู้ที่เกิดวันพฤหัสบดี
_____	ผู้ที่เป็นลูกสาวคนเล็ก
_____	ผู้ที่เป็นลูกชายคนเล็ก
_____	ผู้ที่สูงที่สุดในห้อง
_____	ผู้ที่ใช้ผ้าเช็ดหน้าสีขาว
_____	ผู้ที่มีผมยาวที่สุดในห้อง
_____	ผู้ที่ใส่ต่างหู
_____	ผู้ที่มิใช่ชาย 2 คน
_____	ผู้ที่มิใช่สาว 1 คน และน้องสาว 1 คน

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ครั้งที่ 2

เรื่อง ความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบได้
2. นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียนได้

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษาสร้างบรรยากาศให้นักเรียนคุ้นเคยไว้วางใจ เข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้น โดยใช้กิจกรรม "เปลี่ยนที่นั่ง" ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม

1.1.2 เมื่อผู้ให้คำปรึกษานับ "1" ให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นไปนั่งเก้าอี้ตัวถัดไปทางซ้าย นับ "2" ให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นไปนั่งเก้าอี้ตัวถัดไปทางขวา นับ "3" ทุกคนวิ่งเปลี่ยนไปนั่งยังตรงกันข้าม

1.1.3 ทำเช่นนี้ประมาณ 5 นาที

1.2 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองที่เป็นปัญหาด้านการความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเองเกี่ยวกับความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.2 นักศึกษาคณะอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันและเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไข

ปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้เพื่อให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม ความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียนเข้าใจความหมายของความรับผิดชอบได้
2. ให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียนได้

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

- 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
- 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านๆมา
- 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม

ของตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับความหมายของความรับผิดชอบและความรับผิดชอบด้านการเรียน

2.2 นักเรียนคนอื่นๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้เพื่อให้การให้คำปรึกษา

แบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา
 - 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้ เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหา เกี่ยวกับความรับผิดชอบ
 - 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่ม และนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอนด้านการจัดจ้ใจเรียน

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้ นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่ตั้งใจเรียน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

- 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
- 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านๆมา
- 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของ

ตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

- 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน
- 2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา
- 2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษา

แบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

- 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านการเรียน
- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 5

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอนด้านการนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. ให้นักเรียน เห็นถึงผลของการนำอุปกรณ์การเรียนให้ครบว่า ถ้านักเรียนนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ แล้วนักเรียนจะได้รับผลอย่างไรบ้าง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน

2.1 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งต่อมา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มต้นให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองที่เป็นปัญหาคำนความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการนำอุปกรณ์การเรียนมาให้ครบ

2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

- 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการนำอุปกรณ์การเรียน
มาให้ครบ
- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 6

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูสอนด้านการเข้าเรียนตรงต่อเวลา

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของการตรงต่อเวลาได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการตรงต่อเวลาในด้านการเรียนและการทำงานที่ได้รับ

มอบหมาย

3. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

- 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
- 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
- 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา

2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้เพื่อให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา
 - 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการตรงต่อเวลา
 - 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 7

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าของความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนเอง ไม่ละเลยทอดทิ้งหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
 - 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
 - 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรม

ตนเองที่เป็นปัญหาด้านการความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

- 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหานั้น
- 2.3 ผู้ให้คำปรึกษาหาเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้เพื่อการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นปฏิบัติการให้คำปรึกษา

3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการตั้งเป้าหมายที่ได้รับ

มอบหมาย

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

ประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 8

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาจิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำ
 คำการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ตรงตามเวลาที่กำหนด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

- 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
- 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา
- 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของ

ตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด

2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไข

ปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษา

แบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ข้อเสนอแนะการให้คำปรึกษา

- 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการตั้งเป้าหมายที่ได้รับมอบหมายและส่งตามเวลาที่กำหนด
- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ครั้งที่ 9

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
2. เพื่อให้นักเรียนมีความเพียรพยายามฝึกฝนที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนมีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา
 - 1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน
 - 1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านๆมา
 - 1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ
2. ขั้นให้คำปรึกษา
 - 2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเองเกี่ยวกับการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.2 นักเรียนคนอื่นๆ รับฟังและร่วมมือกันเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา
 - 2.3 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขัณฑ์การให้คำปรึกษา

3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 10

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการปรับปรุงตนเองด้านการเรียน

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงตนเองและทราบถึงวิธีการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่ครูสอนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายนักเรียน

1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านๆมา

1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการปรับปรุงตนเองด้านการเรียน

2.2 นักเรียนคนอื่น ๆ รับฟังและร่วมมือเสนอแนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหา

2.3 ผู้ให้คำปรึกษาหาเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษา

- 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการปรับปรุงตนเอง
ด้านการเรียน
- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 11

เรื่อง ความรับผิดชอบด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ขณะที่ครูมอบหมายงานให้ทำด้านการปรับปรุงตนเองด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้แก่เรียนรู้จักปรับปรุงตนเองในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักติดตามผลงานของคนที่ได้ทำไปแล้ว ถ้ายังไม่ดีก็ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา

1.1 ผู้ให้คำปรึกษากล่าวทักทายแก่เรียน

1.2 ทบทวนถึงการเข้ากลุ่มการให้คำปรึกษาในครั้งที่ผ่านมา

1.3 ผู้ให้คำปรึกษาเริ่มให้แก่นักเรียนพูดถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของ

ตนเองที่เป็นปัญหาด้านความรับผิดชอบ

2. ขั้นให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ให้คำปรึกษาให้นักเรียนสำรวจตนเองและพูดถึงปัญหาของตนเกี่ยวกับการปรับปรุงตนเองด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

การปรับปรุงตนเองด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ผู้ให้คำปรึกษานำเทคนิคการให้คำปรึกษามาใช้ เพื่อให้การให้คำปรึกษา

แบบกลุ่ม ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

3. ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

- 3.1 นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แนวทางแก้ปัญหาในด้านการปรับปรุงตนเอง
ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3.2 ผู้ให้คำปรึกษาสรุปเพิ่มเติมและนัดหมายการให้คำปรึกษาครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 12

ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม "หัวใจแห่งความทรงจำ"

เวลาที่ใช้ 60 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเรียนอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียนได้
2. เพื่อให้เด็กเรียนประเมินที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจเล็ก ๆ
2. หัวใจใหญ่ 1 ดวง

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียน
4. ผู้วิจัยแจกหัวใจให้กับนักเรียนทุกคน ให้นักเรียนเขียนชื่อและความตั้งใจของตน

เกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านการเรียนลงบนหัวใจ แล้วให้ทุกคนนำหัวใจมาติดรวมกันบนหัวใจ
ดวงใหญ่ และสรุปกิจกรรมอีกครั้งหนึ่ง

5. ผู้วิจัยกล่าวขอใจนักเรียนและกล่าวปิดโปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

อุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจเล็ก ๆ
2. หัวใจใหญ่ 1 ดวง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความตั้งใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการสรุปและแสดงความคิดเห็น

ตัวอย่างบทสนทนาให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ครั้งที่ 2

วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียน
วิธีดำเนินการ	
ผู้ให้คำปรึกษา	สวัสดีค่ะ นักเรียนทุกคน ก่อนอื่นครูขอพูดถึงหน้าที่ที่พวกเราทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการให้คำปรึกษาในครั้งนี้ คือ ทุกคนจะต้องเป็นผู้ฟังที่ดีคอยช่วยเหลือ ยอมรับเข้าใจในความรู้สึกของเพื่อน และพยายามแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางให้แต่ละคนได้รับประโยชน์ให้มากที่สุด ทุกคนพร้อมหรือยังค่ะ
สมาชิกทุกคน	พร้อมค่ะ
ผู้ให้คำปรึกษา	เรื่องที่คุณคุยกันในวันนี้ เป็นเรื่องที่เราทุกคนให้ความสำคัญกับมันมาก
ธนพงษ์	เรื่องการศึกษาเรเปล่าครับ
ผู้ให้คำปรึกษา	เก่งมากค่ะ ทราบมั้ยค่ะว่า การศึกษาให้อะไรกับเราบ้าง
จิรวิทย์	ทำให้เรามีอาชีพ
ธนพงษ์	ทำให้มีความรู้
วรวิศ	ทำให้เราอ่านออก-เขียนได้
ผู้ให้คำปรึกษา	การศึกษาได้ให้กับเราหลายอย่าง เช่น ทำให้เรามีอาชีพ ทำให้เรามีความรู้ ทำให้เราอ่านออก-เขียนได้ มีคนอื่นจะเพิ่มเติมมั้ยค่ะ
คัทลียา	ทำให้เราพัฒนาขึ้น
ผู้ให้คำปรึกษา	การศึกษาทำให้เราพัฒนา ที่ว่า "พัฒนา" พัฒนาอย่างไรค่ะ
ธนพงษ์	รู้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต
จิรวิทย์	เอาความรู้ไปช่วยพัฒนาประเทศ
นลินี	มีจริยธรรม คุณธรรมมากขึ้น ไม่เห็นแก่ตัว
ผู้ให้คำปรึกษา	เมื่อสักครู่ ธนพงษ์ บอกว่า "รู้ว่าจะไรควรทำ ไม่ควรทำ" แล้วนักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่เราควรทำ ในขณะที่เราเป็นนักเรียน
คัทลียา	เคารพเชื่อฟังครูบิดามารดา
ผู้ให้คำปรึกษา	เคารพเชื่อฟังครูบิดามารดา

- วรวิทย์ ตั้งใจเรียนไม่ทำให้บิดามารดาเสียใจ โดยทำคะแนนให้ดี
- ผู้ให้คำปรึกษา ตั้งใจเรียนไม่ทำให้บิดามารดาเสียใจ โดยทำคะแนนให้ดี
- จิรวิทย์ ตั้งใจทำงานที่ครูสั่ง
- ผู้ให้คำปรึกษา ตั้งใจทำงานที่ครูสั่ง
- ธนพงษ์ เป็นเด็กดีของบิดามารดา มาโรงเรียนทุกวัน
- ผู้ให้คำปรึกษา เป็นเด็กดีของบิดามารดา มาโรงเรียนทุกวัน
- มีใครจะทิ้งแถมอีกไหมคะ
-เงียบ.....
- ผู้ให้คำปรึกษา ขณะนี้เรากำลังพูดถึงความรับผิดชอบด้านการเรียนซึ่งจากที่นักเรียน
ได้พูดมา นักเรียนคนใดมองเห็นข้อบกพร่องของตนเองที่มีปัญหาเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบด้านการเรียน
- จิรวิทย์ เวลาทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์มักจะ ได้คะแนนไม่ดี
- ผู้ให้คำปรึกษา วิชาคณิตศาสตร์ เป็นวิชาที่ทำคะแนนได้ไม่ค่อยดี
- วรวิทย์ ผมก็เหมือนกันครับ
- ผู้ให้คำปรึกษา (พยักหน้า)
- ณินี หนูด้วยค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา (พยักหน้า)
- ธนพงษ์ วิชาคณิตศาสตร์ เป็นวิชาที่ยากมากค่ะ ครูออกข้อสอบยากค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา วิชาคณิตศาสตร์ยาก
- ศลิษา แต่หนูทำไม่ได้ค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา เก่งมากค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา นพพร ว่าอย่างไรคะ
- นพพร ผมก็ทำไม่ค่อยได้รับ
- ผู้ให้คำปรึกษา คิดว่าอะไรคือสาเหตุ ทำให้นักเรียนคิดว่าวิชาคณิตศาสตร์ยาก เวลาสอบ
มักทำคะแนนได้ไม่ค่อยดี
- ศลิษา พวกเขาขอบคุณกันครับ ชอบเล่นกันด้วย
- ธนพงษ์ ศลิษา ก็คุยเหมือนกัน

- ผู้ให้คำปรึกษา ธนพงษ์ คัทลียา ตอนนี้พวกเราทุกคนกำลังช่วยกันคิดหาสาเหตุที่ทำให้
นักเรียนคิดว่าวิชาคณิตศาสตร์ยาก เวลาสอบมักทำคะแนนไม่ค่อยดี
ซึ่งคัทลียาได้ให้ความเห็นว่า เป็นเพราะการคุย เล่นในขณะเรียน
- นรีนุช พญาคิดว่าเป็นเพราะ เวลาเรียนไม่ตั้งใจเรียน แอบครู้อ่านหนังสือการ์ตูน
แล้ว จีรวินัยชอบหลับในห้องเรียนด้วยค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา จีรวินัยลองเล่าให้เพื่อนฟังซิคะว่าเป็นอย่างไร
- จีรวินัย เวลาเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพื่อนมักจะชวนผมคุย แล้วชอบแกล้งผม
ชอบเอากระดาษม้วนเป็นก้อนเล็ก ๆ มาปาผมครับ
- นิภาพร พวกผู้ชายชอบเล่นแกล้งกันในห้องค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา ที่แก่เรียนได้พูดมาถึงตรงนี้สามารถสรุปได้ว่า การที่แก่เรียนมีความคิดว่า
วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ยาก เวลาสอบทำข้อสอบก็ไม่ได้เป็นเพราะใน
ขณะเรียนไม่มีความตั้งใจเรียน ซึ่งแต่ละคนมีพฤติกรรมเช่น อ่านหนังสือ
การ์ตูน คุย-เล่นในขณะเรียน คิดว่าเราจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรดี
- จิราภรณ์ เวลาครูสอนตั้งใจเรียนให้มากขึ้น
- ผู้ให้คำปรึกษา เวลาสอนให้ตั้งใจเรียน
- ธนพงษ์ ใครที่ชอบคุยก็คุยให้น้อยลง
- ผู้ให้คำปรึกษา คุยให้น้อยลง
- จีรวินัย ทำใจให้สบาย อย่าคิดว่าเป็นวิชาที่ยาก
- ผู้ให้คำปรึกษา ไม่ให้เครียดกับวิชาคณิตศาสตร์
-เงียบ.....
- ผู้ให้คำปรึกษา มีใครจะเพิ่มเติมอีกไหมคะ จิราภรณ์ ที่ว่าเวลาครูสอนให้ตั้งใจเรียน
ลองบอกเพื่อนเชื่อว่าทำอย่างไร
- จิราภรณ์ เวลาครูให้ทำการบ้านหรือให้งานก็ทำส่งครู เวลาครูสอนก็ตั้งใจฟัง
ไม่คุย สอนในห้องเรียน เวลาที่บ้านก็อ่านหนังสือทบทวนที่ครูสอน
- นิภาพร ของหนู เวลากลับบ้านหรือกลับไปทำการบ้านให้เสร็จ แล้วถึงดูทีวีค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา เก่งมากค่ะ
- คัทลียา ผมว่าวิชาคณิตศาสตร์ไม่ยากค่ะ
- ผู้ให้คำปรึกษา ทำอย่างไรค่ะ

- คัทลียา พญูทอย่างไรที่จิราภรณ์ พุดคะ แต่จิราภรณ์ เขาชอบมาสายคะ
- ผู้ให้คำปรึกษา แล้วคนอื่นละคะ คิดว่าทอย่างไร ได้อีก
- นลินี มาเรียนให้ตรงเวลาคะ ทางานที่ครูสั่งทุกครั้ง แล้วจะทำให้เราเข้าใจ วิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น
- ผู้ให้คำปรึกษา สมาชิกของเราหลายคนได้เสนอความคิดว่าน่าจะปรับพฤติกรรม ความรับผิดชอบด้านการเรียนทั้งในขณะที่ครูสอนและขณะที่ครูมอบหมาย งานให้ทำ แล้วสุทธิพงษ์ คิดอย่างไรกับเรื่องนี้
- สุทธิพงษ์ ผมคิดว่า ถ้าได้ลองทอย่างไรหลาย ๆ คน เสนอก็จะทำให้ได้คะแนน ดีขึ้น ไม่ต้องโดนครูทำโทษ เวลาไม่ส่งงานครบ
- ผู้ให้คำปรึกษา เวลาโดนครูทำโทษรู้สึกอย่างไร
- ธরণษ์ เสียใจครับ ไม่อยากโดนตี อยากให้ครูดูอย่างเดียว
- จිරวิทย์ ผมว่าควรโดนทำโทษครับ จะได้ไม่ทำอีก
- นรีนุช ถ้าทำงานส่งครูก็คงไม่โดนทำโทษหรือคะ
- ผู้ให้คำปรึกษา ทุกคนคงไม่มีใครอยากโดนทำโทษใช้ไหมคะ
- สมาชิกทุกคน ใช่คะ
- ผู้ให้คำปรึกษา ถึงตอนนั้นแล้ว จิรวินัยรู้สึกอย่างไร
- จิรวินัย สบายใจขึ้นครับ ที่ได้พูดคุยกันกับเพื่อน ๆ ได้ คำแนะนำจากเพื่อน ๆ หลายอย่าง
- ผู้ให้คำปรึกษา ที่สมาชิกหลายคนพูดมา ทำให้เห็นว่ามี ความรับผิดชอบด้านการเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง เพราะสุดท้ายแล้วการที่เรา รู้จัก รับผิดชอบในเรื่องการเรียนใครจะเป็นคนที่ได้รับประโยชน์คะ
- สมาชิกทุกคน ตัวเราเอง
- ผู้ให้คำปรึกษา ต่อไปนี้พวกเราทุกคนก็ลองเอาข้อคิดที่ได้จากการพูดคุยกันวันนี้ไป ปฏิบัติดูก็คงทำให้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ที่ไม่ค่อยดีนัก ประสบความสำเร็จมากขึ้น สำหรับคนอื่นที่ได้คะแนนดีอยู่แล้ว ก็ขอให้มีความพยายาม ด้วย และขอให้ลองมีอภิปูบิตตั้งแต่พรุ่งนี้เป็นต้นไป สิ่งเหล่านี้จะส่งผลดีต่อ ตัวนักเรียนเอง ใครมีอะไรจะให้ข้อ เสนอแนะอีกไหมคะ
- สมาชิกทุกคน ไม่มีครับ

ผู้ให้คำปรึกษา ถ้าอย่างนั้น เราจะพบกันคราวต่อไปวันอังคารหน้า ที่ห้องแนะแนวนี้ละ
สำหรับวันนี้ พอแค่นี้ก่อน

สมาชิกทุกคน สวัสดีครับ

สรุปผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 3

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 2

ครั้งนี้สมาชิกคนหนึ่งเสนอปัญหาว่าตนเองขาดความรับผิดชอบด้านการเรียนต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีกว่าเดิม เมื่อสมาชิกในกลุ่มซักถามพบว่าสาเหตุที่ทำให้ขาดความรับผิดชอบเป็นเพราะ ความเกียจคร้านไม่กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเอง สมาชิกในกลุ่มเสนอแนะว่าควรพยายามเริ่มสร้างกำลังใจให้กับตนเองและพร้อมกันนั้นสมาชิกในกลุ่มก็จะ เป็นกำลังใจให้ โดยพยายามเริ่มปฏิบัติจากสิ่งที่ย่างไปหายาก เช่น เริ่มพยายามไม่พูด-คุยในขณะที่เรียนก็จะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนได้

ครั้งที่ 4

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 3

สมาชิกคนหนึ่งเสนอปัญหาของตนเองว่า เป็นคนไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน เวลาเรียนไม่มีสมาธิ ไม่ตั้งใจเรียน เวลาที่ครูสอนมักให้ความสำคัญกับสิ่งรอบข้าง ตอนสอบก็จะทำไม่ได้ และได้คะแนนไม่ดี สมาชิกในกลุ่มให้ข้อคิดที่ว่า ควรพยายามหันความสนใจมาที่การเรียนให้มากขึ้น เห็นผลเสียจากการไม่เอาใจใส่ต่อการเรียนที่ทำให้คะแนนที่ได้ไม่ดี ถ้าได้เริ่มให้ความสำคัญและให้ความสนใจโดยเวลาครูสอนตั้งใจเรียน ไม่คุย-เล่นกับเพื่อนไม่เอางานอื่นขึ้นมาทำก็จะทำให้เข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นสมาชิกในกลุ่มยังได้ให้กำลังใจว่า ถ้าได้ลองปฏิบัติจากที่พูดมา เชื่อว่าคะแนนสอบปลายภาคครั้งนี้ต้องดีขึ้นอย่างแน่นอน

ครั้งที่ 5

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 4

สมาชิกคนหนึ่งเสนอปัญหาว่า ตนเองก็ขาดความตั้งใจในการทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำ ซักถามพบว่า สาเหตุมาจากงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ได้ สมาชิกในกลุ่มเสนอแนะว่าควรหาเวลาอ่านหนังสือหาความรู้เพิ่มเติมหรือซักถามผู้รู้ เช่น ครูหรือเพื่อน เพื่อช่วยอธิบายในสิ่งที่ไม่เข้าใจหรือสงสัย

ครั้งที่ 6

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 5

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่า ตนเองมักจะโดนครูทำโทษบ่อย เนื่องจากทุกครั้งที่คุณมอบหมายงานให้ทำมักส่งไม่ตรงเวลาที่กำหนด ยิ่งโดนทำโทษบ่อยครั้ง ยิ่งทำให้ไม่อยากส่งงานมากขึ้น จากการพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูให้เสร็จตรงเวลาจะทำให้เราได้รับความชมจากครูและยังเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถของตนเอง นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มยังได้ให้กำลังใจ และให้เริ่มตั้งแต่พรุ่งนี้เป็นต้นไป เรื่องยากก็จะเป็นเรื่องง่ายได้

ครั้งที่ 7

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 6

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่า ตนเองมักจะเตรียมอุปกรณ์การเรียนไปไม่ครบหรือบางครั้งก็ไม่ได้นำอุปกรณ์ไปเลย จากการซักถามพบว่า สาเหตุคือเป็นคนขี้ลืม สมาชิกในกลุ่มเสนอแนะว่า ควรหาสมุดไว้จดอุปกรณ์ ที่จะต้องนำมาเมื่อครูสั่งเพื่อช่วยเตือนความจำ และควรเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองซึ่งเป็นการสร้างความรับผิดชอบให้กับตนเอง

ครั้งที่ 8

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 7

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่า ตนเองมักไม่ชอบทำการบ้านส่งครูและในบางครั้งเมื่อมีกิจกรรมจัดบอร์ดก็ไม่ชอบเข้ากลุ่มทำกิจกรรม หัวหน้ากลุ่มสั่งให้ทำอะไรก็ไม่ทำ จากการซักถามพบว่า เป็นคนไม่ชอบให้ใครออกคำสั่ง เนื่องจากอยู่บ้านจะเป็นคนออกคำสั่งเพียงคนเดียว เมื่ออยู่ที่โรงเรียนจึงปรับตัวไม่ได้ สมาชิกในกลุ่มแนะนำว่า หน้าที่ของตนเองตอนนั้นก็คือนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียนก็ต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูและเมื่อมีกิจกรรมก็ต้องให้ความร่วมมือทำงานที่ครูมอบหมายให้เสร็จ เพราะถือว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม อีกทั้งเป็นการเข้าใจผิดที่คิดว่าเป็นการออกคำสั่ง เพราะความจริงแล้วเป็นการทำตามหน้าที่มากกว่า เพื่อน ๆ ทุกคนก็พร้อมที่จะเป็นกำลังใจ

ครั้งที่ 9

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 8

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่าตนเองมักมาโรงเรียนสายเป็นประจำและถูกครูประจำชั้นตีทียบ่อย เมื่อสมาชิกได้ซักถามพบว่า มักนอนตื่นสายเป็นประจำและชอบเถรโตลก่อนที่จะเข้าโรงเรียน (ชอบแหวะทานน้ำเต้าหู้) แล้วถึงจะขึ้นรถเมล์ไปโรงเรียน สมาชิกในกลุ่มแนะนำว่าควรทดลองนอนแต่หัวค่ำและตื่นนอนแต่เช้า ซึ่งอาจใช้นาฬิกาปลุกหรือให้คนที่บ้านช่วยปลุก สำหรับน้ำเต้าหู้แทนที่จะทานที่ร้านก็ซื้อกลับมาทานที่โรงเรียนจะดีกว่า

ครั้งที่ 10

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 9

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่าตนเองมักไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงตนเองเวลาทำการบ้านผิด ไม่ชอบแก้ไขด้วยตนเองแต่จะลอกการบ้านข้อที่ถูกจากเพื่อน พอเวลาสอบก็จะทำไม่ได้และสอบตกในที่สุด จากการซักถามพบว่า อยู่ในกลุ่มของเด็กที่ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน จึงไม่มีใครที่จะเป็นตัวอย่างหรือแนะนำไปในทางที่ดี เพื่อนสมาชิกให้ข้อเสนอแนะว่า เพื่อนในกลุ่มทุกคนยินดีที่จะเป็นกำลังใจและช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหาหรือซักถาม เรื่องที่ไม่เข้าใจ สงสัย ที่เกี่ยวกับการเรียน และพร้อมที่จะเป็นกำลังใจและช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหาหรือซักถาม เรื่องที่ไม่เข้าใจ สงสัย ที่เกี่ยวกับการเรียน และพร้อมที่จะช่วยสอนอย่างเต็มความสามารถ ขอให้มีความตั้งใจที่จะปรับปรุงตนเอง และลองแก้ไขข้อที่ผิดด้วยตนเองเมื่อมีความตั้งใจที่จะปรับปรุง เรื่อง เรียนแล้วคิดว่าสอบปลายเทอมก็ต้องได้คะแนนดีอย่างแน่นอน

ครั้งที่ 11

บททวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในครั้งที่ 10

สมาชิกคนหนึ่ง เสนอปัญหาว่า ตนเองมักได้คะแนนรายงานต่ำกว่า และครูมักจะตำหนิเสมอว่างานที่ทำได้ไม่ดี ต้องนำกลับไปแก้ไขใหม่ จากการซักถามพบว่า เนื่องจากขาดความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายสมาชิกในกลุ่มแนะนำว่า เมื่อครูมอบหมายงานให้ทำควรค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด และเมื่อมีเวลาว่างควรอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ จะทำให้มีความรอบรู้มากขึ้น เมื่อไม่เข้าใจงานที่ครูสั่งควรซักถาม จนเข้าใจ เพราะคนเราทุกคนย่อม

มีความผิดพลาดกันได้ และเมื่อรู้จักปรับปรุงแก้ไขให้งานดีขึ้น ก็จะส่งผลดีกับตัวเรา เพื่อน ๆ
ทุกคนก็พร้อมที่จะเป็นกำลังใจให้

หมายเหตุ

ครั้งที่ 1

ปฐมนิเทศ

ครั้งที่ 12

ปัจฉิมนิเทศ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววัลลภา	ชื่อสกุล ถนนอมศิริ
เกิดวันที่	16 มีนาคม พุทธศักราช 2510
สถานที่เกิด	เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1016 ถนนสุขุมวิท 71 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้จัดการปิ่นแก้วเอ็นเอสไอ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ปิ่นแก้วเอ็นเอสไอ หจก. ส.วิภาเซอร์วิส แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกศิลป์-คำนวณ) จากโรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2532	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว) วิชาโทเศรษฐศาสตร์
พ.ศ. 2539	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา
 กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
 ของ
 วัลลภา ฤทธิศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
 เมษายน 2539

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 ที่มีคะแนนความรับผิดชอบด้านการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการทดลองโดยการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความรับผิดชอบด้านการเรียน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความรับผิดชอบด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

194

THE USE OF GROUP WORK AND GROUP COUNSELING ON LEARNING
RESPONSIBILITY OF PRATHOM SUKSA VI STUDENTS OF
KASEMPHITHAYA SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

WANLAPHA THANOMSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

April 1996

The purpose of this experimental research was to compare the effects of group work and group counseling on learning responsibility of Prathom Suksa VI Students of Kasemphithaya School, Bangkok Primary Education in the academic year 1995. The 24 Subjects were selected from Prathom Suksa VI students whose learning responsibility score were lower than the percentile rank of 50. The subjects were then randomly into the experimental group I and II. Each group was consisted of 12 students. The experimental group I was exposed to group work while the experimental group II was exposed to group counseling. The instrument was learning responsibility questionnaire. The data was analyzed by t-test.

The results were as follows:

1. The learning responsibility of the students who were exposed to the group work was significantly higher than before the experiment at .01 level.
2. The learning responsibility of the students who were exposed to group counseling was significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. There was no significantly difference of learning responsibility between the students who were exposed to group work and the others who were exposed to group counseling.